

IES 1

*Coordinadora Pedagògica i
Professora d'educació compensatòria*

(Presentació de l'estudi)

identificació dels interlocutors:

- 1: Coordinadora pedagògica**
- 2: Professora d'Educació Compensatòria**

1.- Aquest és un centre de nova creació, aquest és el quart any. Això el que significa és que nosaltres vam començar amb tercer d'ESO, i era un tercer d'ESO que venia de tota Barcelona.

- Sí?

1- Sí, de tota Barcelona perquè encara no s'havia implantat la Reforma i llavors venien alumnes que no havien aprovat al setembre... bé, llavors van venir. L'any passat també, i els de quart d'aquest any. Això què vol dir? Que nosaltres per una banda tenim els nostres alumnes que ja van començar la Reforma, que són del barri, que això sí que és important, i que són dels nostres centres vinculats, que arriben fins a tercer, no? Que són primer, segon i tercer.

- Ja, ja.

1- I després tenim el grup de quart que és un grup que es va anticipar a la Reforma, que a més és un curs que nosaltres l'any passat teníem dos tercers i aquest any es va omplir a un quart més, i llavors això vol dir que tenim tres quarts. Això per què? Pels repetidors i gent que venia de tot arreu, per tant jo penso que potser fins i tot en fer l'estudi s'ha de marcar una mica el que són els nostres cursos del barri i el que és el quart, que té una problemàtica una miqueta diferent, i això també es nota en l'absentisme.

- Sí?

1- El nostre absentisme, el més elevat és a quart.

- Ah sí?

1- Sí. Però no ho podem tractar de la mateixa manera perquè són nanos que tenen ja setze, disset, i fins i tot divuit anys. Perquè són nens que ja vénen de... i llavors el tema ja el tractem d'una altra manera, fem derivacions a programes de garantia social i etc. I de l'altra banda tenim el primer, el segon i el tercer d'ESO que sí que són alumnes ja els centres vinculats i que ja van començar la Reforma.

- Ja, ja.

1- En quan a les característiques que té aquesta població, doncs és una població molt diversificada, amb moltes minories ètniques... Perquè a veure, si el CEIP 1 és molt multicultural a nosaltres ens vénen majoritàriament els alumnes del CEIP 1 i el CEIP 1 té com vint-i-dos ètnies diferents... Doncs això vol dir que nosaltres tenim aquesta problemàtica... no problemàtica, aquesta realitat, no problemàtica, aquesta realitat.

Coordinadora Pedagògica i

Professora d'educació compensatòria

- Sí.

1- Llavors tenim un alumnat molt diversificat en aquest sentit, tenim alumnes magrebins... bastant, ara... l'estadística la tenim feta però ara en aquest moment... si t'interessa ja te la buscaré... Però són alumnes que ja d'alguna manera porten molts anys aquí, que ja s'han escolaritzat aquí, porten... la primària ja la van fer al CEIP 1 o al CEIP 2, i que amb les seves característiques culturals estan integrats. Després tenim un grup també cada vegada més elevat de dominicans, perquè aquí, a Ciutat Vella, hi ha una comunitat importantíssima de dominicans. Que no és una col·lectivitat que presenti absentisme.

- No?

2- No.

1- No, no en presenta. I després doncs en tenim d'altres ètnies, no? Del país... bé, majoritàriament podem dir que a primer, segon i tercer tenim un 60% d'alumnes...

2- De fora.

1- ... de fora, eh?, d'alumnes de fora, eh? Després... a veure, una altra característica del nostre alumnat és que és un alumnat amb una problemàtica social específica, eh?, o sigui, és un alumnat amb moltes dificultats econòmiques i socials. Això va fer que nosaltres en el moment de plantejar-nos com treballàvem, l'ajut dels Serveis Socials és molt important. Perquè moltes vegades una de les característiques d'aquest alumnat és que no hi ha família, no?, (...) la família és molt molt complicat, molt difícil, no? Llavors clar, tot això després ja t'explicarem com ho hem anat solventant. En quan als alumnes, alguna cosa més (li pregunta a la professora de compensatòria)

2- El que ella està dient, no?, del matís important, que penso que és el que fa treballar aquest centre de manera diferent, bé, aquest i molts, no?, d'una manera específica per atendre a aquests alumnes, és que són de diferents minories ètniques però sumat amb una problemàtica social important, aviam...

1- Clar, a veure, no estem parlant d'alumnes amb problemes, per ser de determinades minories ètniques sinó d'alumnes amb problemes en la mesura que tenen una desestructuració important. Clar, no és... quan parles que hi ha una concertada que hi ha tants alumnes també estrangers... però a veure, de quin, d'on, no? Si el pare és el que està a l'empresa no sé quantos... clar, això també s'ha de mirar, eh?

- Perquè els alumnes de quart... els de quart n'hi ha tres quarts?

1- Sí.

- Hi ha, de repetidors, un quart de procedència del conjunt de Barcelona i...?

Coordinadora Pedagògica i

Professora d'educació compensatòria

1- No, a veure, de repetidors o de... bé, estan... sí, sí, podríem dir de repetidors.

- I després el grup dels nanos que procedeixen de tercer del institut?

1- Sí, sí.

- Per tant, de l'entorn de.... diguem-ne del barri, i després un quart de procedència del conjunt de Barcelona?

1- Sí, no, be, ja no són... o sigui, venien de tercer, però ja no són de tercer del barri, perquè ja venien d'un tercer que també s'havia anticipat a la Reforma..O sigui que nosaltres quan vam fer el que és el pla d'acollida n'havíem de fer dos, el de primera acollida (de fora del institut) i el pla d'acollida pels de tercer. Aquest any ja no, eh? Però clar, l'any passat els nostres alumnes de quart van començar amb nosaltres a tercer, mentre que els de fora venien del sistema antic, eh? Llavors teníem dos tercers i a més ja et dic, a quart se'n va crear un més per repetidors.

Has de mirar una cosa, que aquest centre per la seva ubicació va molt bé, perquè té la línia de metro i el tren, llavors a nosaltres ens ve molta gent de Sants, molta gent de l'Eixampla, i venien gent per exemple que havien fet segon de BUP i que no se l'havien tret i que per tant podien venir a fer el quart d'ESO. Per tant, els repetidors fins i tot de BUP, llavors el tema de l'absentisme a nosaltres francament és completament diferent, o sigui, el seguiment que fas a aquests nanos... no estàs darrera d'ells perquè ja tenen molts disset i divuit anys, eh?- En canvi amb els "petits" sí que realment és important en aquest sentit.

- I el centre té quatre anys d'antiguitat...

1- Sí.

- ... i tot el professorat què sou, professorat de comissió de servei?

1- A veure, primer va començar aquest institut amb tres tercers, i va començar amb tothom en comissió de servei, i la junta directiva també, va ser una junta nomenada per la delegada. I en aquest moment la junta directiva sí que és en comissió de servei, però hi ha més del 50% del professorat que és de la casa, eh? Perquè ja al segon any van sortir places definitives, i aquests dos anys estan sortint les places. O sigui que sí que en un primer moment sí que va començar amb un professorat que tothom estava en comissió de servei.

- Alguna cosa més sobre el que és el centre...?

- No

- Bé, ja podríem començar...Cóm definiu l'absentisme?

1-Bé és ella, no?, la que d'alguna manera ho porta (es refereix a la professora de compensatòria). El que passa que nosaltres també des del centre

Coordinadora Pedagògica i

Professora d'educació compensatòria

ho anem treballant. També hem de dir que no hi ha gaire absentisme, perquè també hem de dir que els tutors maxaquem molt. A veure, aquí es fa un seguiment bastant intens. Bé, ella t'ho pot dir, no?. Es que realment estem a sobre, els tutors hi estem bastant a sobre, i per tant hem de dir també que l'absentisme és un absentisme diferent al de primària, nosaltres tenim absentisme a primeres hores...

2- Per hores.

1- Per hores...

2- Falten a primera hora i s'incorporen a la segona...

1- Sí, perquè clar, no s'aixequen, però per què? Perquè no hi ha famílies darrera, no s'aixequen perquè la mare també està dormint, i llavors vénen perquè estan bé a l'escola i s'ho passen bé, llavors vénen a l'escola. Però clar, arriben a les 10:30 o a les 9:30, no?, Aquest sí que seria... Llavors nosaltres, quan vam detectar aquest problema, nosaltres el que vam proposar a la mestra de Compensatòria és una mica fer el seguiment d'aquesta primera hora. Llavors ella, al primer trimestre sobretot, que és quan més... quan més hi ha.

2- Sí, jo vaig fer la pauta de(...)de treball, no?, i sobretot es tracta de treballar els hàbits amb els nanos. I clar, al primer trimestre durant la primera hora, a les 8:30, passo control per totes les classes. Amb les llistes, i el professor doncs em diu qui falta, amb el qual automàticament a les 9:30 faig la trucada de "toque" a les famílies, amb el qual... amb aquest "toque" fet així molt intensivament al primer trimestre pràcticament es pal·lia, no? perquè el que queda... perquè d'alguna forma ja són crònics en el sentit que passen més coses...

1- Els que queden són sobretot crònics

2- Amb el qual, al principi solventes, amb una primera intervenció així... és això que està dient la MAR, no? O sigui, la gent que s'adorm, que no sé què, que li dona mandra, que vénen a segona hora... I el que et queda són els nanos que a part del problema d'absentisme en tenen molts més. Llavors et queda... es redueix en tres o quatre, com a molt, que ja són nanos que has de treballar amb els demés indicadors de risc que tenen, no?

- I això ho fas des d'aquest any?

1- No...

2- No, o sigui, jo és el tercer curs que estic aquí.

1- Ja és el tercer curs.

2- Al primer curs ens vam haver d'inventar mútuament, entre el centre i nosaltres... bé, com a programa, quines estratègies de treball coordinar, perquè... Bé, també Compensatòria actuava quasi per primera vegada en la secundària, nosaltres provenim més de primària.

*Coordinadora Pedagògica i
Professora d'educació compensatòria*

- Ja, sí.

2- I la consigna de la secundària va ser també una mica... doncs s'ha d'anar, però què, per fer què, no?, llavors...

1- És que és diferent, a veure, un nano ve sol, no l'ha de portar la mare, llavors l'absentisme a secundària és una història completament diferent, no?

- És més el nano?.

2- Clar, a veure, per això ja et dic que no, hi ha nanos que sí que falten i que estan mirant la tele a casa, però veure, ja és una altra història, diferent del nen petit és el pare o és la mare que l'ha de portar.

1- Nosaltres tampoc, el que no tenim aquí, és una minoria que és molt absentista que són els gitanos...que són molt absentistes, i nosaltres no en tenim. A veure, és més... per exemple, a Sants en trobaràs molts.

2- Sí. I al Besòs també.

1- També, però aquí no, aquí no...

2- Sí, els companys meus que treballen a la zona de Sants i tal és el que més treballen, la ètnia gitana, en canvi nosaltres aquí no ho coneixem gaire.

1- No, no.

2- Dos, tres... i que no són absentistes tampoc, eh?

1. A veure, nosaltres també quan... ara que podem treballar amb els centres de primària, quan fem el traspàs, quan fem el traspàs de primària, ... que ella també hi està, hi està la professora de Compensatòria, ja ens passa d'alguna manera la informació dels alumnes que ja són absentistes a primària, eh?, llavors d'alguna manera sí que hi ha... ja sabem els alumnes que tenen potser aquesta problemàtica. I a vegades canvien, eh?, a vegades canvien, moltes vegades són alumnes... per això que et dic, no?, perquè com que ja vénen sols ja poden... són més autònoms, no?, allò... "a pesar de la família viene."

2- Sí, sí, a vegades és així, és veritat.

1- Llavors eren una alumnes que nosaltres els teníem en absentisme i en canvi doncs després és un absentisme reconduït. Llavors ella és el que fa, o sigui passava i passava... trucava a casa, no?, llavors...

2- A veure, en aquest tema el que sí que val la pena dir és que jo he sigut i sóc, suposo que l'any que ve també, un primer punt de col·laboració. O sigui, perquè cobreixo el buit que potser els professors no ho poden fer perquè han d'anar d'una classe a l'altra. Jo sí que puc fer la intervenció de primera hora i les trucades posteriors. Llavors cobrint aquest buit... diguem que és una dinàmica de col·laboració, que faig que posteriorment aquests casos que ja són preocupants, no, que parlàvem ara... O sigui que cobreixo un buit que durant el primer trimestre va molt bé de cara al professorat perquè tenen la relació, que després els hi passem, dels alumnes que alerta, no?, que a veure

Coordinadora Pedagògica i

Professora d'educació compensatòria

quin tipus d'absentisme estan produint. I després ja el propi centre, que això sí que jo ho dic perquè val la pena dir-ho, al llarg d'aquests anys... o sigui, s'ha creat el seu propi circuit intern de control. O sigui, que jo he estat una persona que ha col·laborat i col·labora en un primer moment, però després el propi centre, des del mateix tutor o professor que fa la trucada i que va perseguint el tema fins a arribar al que seria la carta ja de citació dels pares, i quan ja s'han cobert tots els passos és quan ja intervé Serveis Socials. I després parlariem de la Comissió Social, no?, però que sí que el centre ara ja, des de l'any passat, ha madurat molt en tot aquest tema d'intervenció, no només d'absentisme sinó de risc, i ho té com molt controlat a nivell de la Comissió, no?

- Ja.

2- Llavors el mateix professor també és conscient i treballa molt bé perquè fa la primera intervenció, la primera trucada, i quan ja ha cobert tots els passos, passa a ella com a coordinadora pedagògica, i quan ja arriba el cas als Serveis Socials és que el centre ja ha cobert tot el que pot fer.

- Ja, ja.

1- El que... a veure, a mi també m'agradaria dir que per exemple amb el cas de quart, que són alumnes més grans i que ja pots dir... tenir la mesura aquesta del raonament de règim intern, que amb tantes faltes d'assistència doncs si un expedient o el que sigui. Però clar, amb aquests nanos és una mica... no té sentit, no?, si no vénen aquí, obrir-los un expedient per falta d'assistència i enviar-los a casa, realment no té... no té sentit, no? Llavors hem de treballar amb una altre sentit...

- Una altra lògica?

1- Amb una altra lògica i intentant... a veure, per exemple el tema fins i tot de la derivació, o sigui, nosaltres... jo també, nosaltres som conscients que tenim, hem tingut, dos o tres alumnes que no hi ha hagut manera! Que el centre no disposa d'una infraestructura i d'una manera de treballar perquè realment l'alumne pugui venir a l'escola, perquè les mares no hi són o no tenen cap tipus de responsabilitats sobre els nanos, llavors els nanos es queden a casa veient la tele. Vénen aquí però no tenen els estímuls, s'avorreixen, no els agrada, llavors no vénen. En aquest sentit nosaltres quan això ja ho veiem, que és molt evident, i ja hem parlat amb els educadors de carrer i amb tothom, doncs també treballeu... doncs per algun tipus de centre que treballa més l'absentisme. Per exemple, aquí a Ciutat Vella, no sé si has escoltat parlar de l'existència d'un centre... que fins i tot seria bo que visitéssis...mira, ho tinc aquí... mira, carrer Aurora...

- Aurora?

1- Sí, 13 A.

- I què és aquest centre?

1- Mira, aquest centre és un centre privat, és una mica particular. És un centre que té una vinculació cristiana, no?, una escola... amb un esperit en

Coordinadora Pedagògica i

Professora d'educació compensatòria

aquest sentit, no? No és una UEE, de moment no funcionava com una UEE perquè aquests alumnes havien d'estar... és a dir, estaven matriculats a l'institut, és com si fos una part de l'escola CAL i Llavors què feien?, treballaven amb grups d'alumnes molt petits, de deu, no?. És un centre concertat d'ensenyament obligatori, d'una associació vinculada al col·legi CAL, eh? Això vol dir que no és... no era una... no funcionava com una UEE. Què oferien? Una adaptació curricular específica, una atenció personalitzada, un nivell d'intervenció. És a dir, treballen per que aquesta gent vagin a l'escola. Grups molt reduïts i però amb alguns alumnes ho tenen molt difícil, molt complicat, són alumnes que l'absentisme és perquè hi ha moltes altres causes o altres històries. Llavors a veure, nosaltres per tant, quan hem... Per una part la de Compensatòria treballa, truca a casa, nosaltres si veiem... si el tutor veu que no hi ha manera ni forma tampoc que els pares vinguin, li has enviat les cartes... Perquè això sí que ho fem, notifiquem als pares les faltes d'assistència, però els hi és igual, les cartes no les tornen signades i no hi ha... A veure, perquè això va bé quan ja és una estructura familiar estable, no?, i que te la tornen, i que truques i t'ho agraeixen, però aquí no era el cas. Llavors, quan nosaltres detectàvem que hi havia un cas així doncs ella, la mestra de Compensatòria, o jo, o el tutor, perquè a vegades també és qüestió que la cosa sigui més ràpida, ja ens posem en contacte amb els Serveis Socials. Això una mica va així. Al començament va sortir com una cosa més espontània, cada vegada que nosaltres teníem un alumne que no hi havia manera de treballar aquest tema i que no venien els pares, ens posàvem en contacte amb els Serveis Socials del barri. Llavors aquest any el que vam fer és la Comissió Social; la Comissió Social consisteix en que un cop al mes ens reunim. Ens reunim l'educador de carrer, la mestra de Compensatòria, la psicopedagoga de l'EAP, la psicopedagoga del centre, la coordinadora de primer cicle i la coordinadora pedagògica. En aquesta reunió es tracten i es parlen dels temes, és a dir, els alumnes que tenen un seguiment social, eh? O sigui, nosaltres d'alguna manera dintre del que és la nostra tasca i organització del nou personal... perquè clar, quan jo vaig agafar el càrrec, que va ser el segon any de coordinadora i jo estava aquí, es va presentar la de Compensatòria, la de l'EAP, l'educador de carrer. A veure, això si realment vols que tinguin... que es rendabilitzin tots els recursos, s'ha de donar una mica d'organització i s'ha de treballar una mica per veure cadascú com està, no? Llavors d'alguna manera els que són del nostre, els que són recursos externs però que treballen amb nosaltres, que és l'EAP i Compensatòria però que són del Departament, i els recursos externs de fora del centre com són els educadors de carrer o ja, quan no hi ha un educador de carrer, a l'EAIA.

- Sí.

1- Clar, això nosaltres ho hem hagut de treballar molt perquè a veure, nosaltres no és que en tinguem molts, però podem tenir alumnes que no tinguin... o sigui, que la tutela no estigui clara. A veure, no és que diguis que me'n vull enterar o que no, però a veure, a nosaltres... si a mi un alumne ha de tenir una autorització per una sortida... Has de saber qui. Qui és el que m'ha de... qui és el tutor?

1- És que nosaltres hem tingut alumnes que han tingut un buit legal tremends que estaven a la DGAI, o sigui que és la Direcció General la que... i em va

venir una carta de la directora signada perquè aquest nano sí que podia anar a la sortida, i a més amb compte, perquè a vegades aquesta gent té uns pares que..., però de lleis i tal també se les pesquen... O sigui que una mica has de... t'has de cobrir, no?, i has de saber qui és el representant legal que té aquesta família.

- Ja, ja.

1- Doncs nosaltres per això què fèiem? Això, una vegada al mes ens reunim, tenim el llistat d'alumnes que tenen un seguiment social, aquest llistat ella l'està treballant, ja teníem la informació de primària, que ja nosaltres... be, tot això és el que nosaltres recollim des de primària, no? És a dir, nosaltres les intervencions les... qui és el referent de l'educador de carrer, quin és el representant legal... Nosaltres primer teníem pensat fer només una reunió reunint el C.A, que és el que majoritàriament tenim, C.V, GO... Sí, CV, GO, CA no, ... I llavors què passava? Que teníem els alumnes que eren d'altres districtes i com ens posàvem en contacte. Llavors l'assistenta social de l'EAP, que també ve, d'alguna manera es fa càrrec o és el referent dels alumnes que tenim d'altres barris.

- Ja.

1-No?, si nosaltres tenim un alumne que és de la Barceloneta, llavors li diem a ella i ella és la que d'alguna manera es posa en contacte o fa d'intermediària amb altres perquè sinó clar, nosaltres hi hauria un moment que (...) Primer pensàvem només fer una reunió al mes i ho vam haver de partir, perquè teníem tants alumnes amb seguiment social que no hi havia manera. Llavors què fem? Amb aquests nanos cada mes passem la llista, no? Si... doncs "fulanita ha faltado, fulanito tal", doncs... i des d'aquí veiem que no hi ha manera ni forma i que el tutor ja ha trucat i tal i no hi ha manera, doncs és l'educadora de carrer, la que estableix contacte amb la família Bé, li dóna un "toque". A vegades moltes famílies d'aquestes tenen PIRMI o estan pendent de beques... Però t'haig de dir que realment el nostre absentisme a l'ESO és poc. Però ja et dic, perquè s'està molt al darrere. I si és un absentisme que ja no es pot controlar, que no hi ha manera... que no hi ha manera, no?, o el mateix tema del Caballares?, que no hi havia forma que vingués, doncs s'intenta... O l'Alfonsito que tampoc venia, doncs s'intenta fer una derivació cap a un tipus de centre que treballin ja més aquest tema i que el nano hi vagi a gust, no? Per exemple, una UEE del casc antic que també treballen molt bé, que treballen més amb el tema tallers, les motos... I clar, és un aprenentatge com eren abans les escoles - tallers. Ja et dic, per això... O sigui, a l'últim extrem, i també t'haig de dir que fins i tot teníem un nano que vam trucar a la Guàrdia Urbana i estaven desesperats, i la veritat és que no ens han donat resposta.

- No?

1- No. Et dic que és un cas de tots, eh?, és un cas que realment... i la fan anar a aquesta que ja va fer els setze anys, que aquella nena ja va marxar, vull dir ja tenia... ja era molt gran, ja va venir gran... no era alumna nostra ni del nostre barri, era del Clot... Ja va venir gran el que passa és que havia de repetir. Però ja et dic, jo he estat preguntant, he estat

preguntat així als tutors i de... I no són absentistes del tot (...)COR! la DOL COR! - Que estuvo en... que se fue a València, que es gitana, sí. Però mira, veus?, en aquest curs, aquest és una nena que ja ha deixat... que sí, que no ve, no hi ha manera... També el MAX MED, aquest nano és de Santo Domingo i va venir nou, el tutor li va donar molts "toques" perquè està aquí amb el pare... Els dominicans són una historia, eh?

- Sí?

1- Els dominicans estan... són absentistes... Per una part no donen problemes, per una altra part també hi ha nanos que no han... les mares, vénen amb les mares, les mares estan treballant, cuidant una anciana o en cases treballant tot el dia i tota la nit, llavors els nens estan sols. Ara va venir l'altre dia un nano a matricular-se que porta dos anys...

- L'altre dia?

1- Sí, a matricular-se pel curs vinent, que porta dos anys aquí i no ha anat a escola.

- Què dius?

2- Sí, sí...

1- Perquè la mare... o sigui, porta aquí treballant... I el RON, te'n recordes del RON?

2- El RON? també, també.

1- També, era un altre cas... Les nenes no, les nenes són més aplicades i vénen, però els nois aquests de Santo Domingo... no és que sigui molt general però és que clar, vénen, són adolescents amb una mare que no la coneixen, s'enyoren de casa seva, de l'àvia que és el que els ha cuidat o el pare que s'ha quedat allà... Arriben aquí, la mare no hi és, es troben amb... Per això nosaltres també el que treballem e aquest sentit és no només l'absentisme en aquesta condició social sinó altres serveis, per exemple hi ha serveis de voluntaris que fan repàs per la tarda, reforç escolar, o que fan esports... O sigui, una mica vincular-los...

- Però això fora de l'institut?

1- Fora de l'institut...

1- S'ha d'intentar una mica també que vagin fent coses que els normalitzi una miqueta.

- Ja. Això vol dir que heu de tenir coneixença del recurs del territori.

2- Sí...

*Coordinadora Pedagògica i
Professora d'educació compensatòria*

1- Però ja et dic, llavors moltes vegades quan ve en aquesta Comissió Social ens va bé perquè fem aquest repàs i intercanviem informació, no?.

2- En aquest districte l'avantatge que tenim és que hi ha molts recursos, la veritat és que és bastant privilegiat respecte d'altres, no?, perquè hi ha un munt de llocs de voluntariat...

1- No, no, és que n'hi ha... a veure, aquí n'hi ha potser més que a una altre lloc, i clar, aquí sí que...

2- Recursos n'hi ha molts, l'escola...

1- .. aquí sí que ho tens, perquè a vegades nanos que són d'altres barris nosaltres hem fet que vinguin aquí, eh?, perquè aquí sí que n'hi ha.

- Ja.

1- Però per exemple, no?, aquesta reunió del vint-i-sis de novembre, doncs anem passant... Sara Diegue: sense pare i mare malalta, averiguar si la nena treballa a casa; aquesta nena de tant en tant presenta absentisme perquè la mare està molt malalta de diàlisi i clar, quan la mare... no? No hi va cap treballador però potser caldria, no?, doncs llavors l'educadora de carrer es preocupa a veure si hi ha d'anar un treballador. Passar al tema de l'assistència social, revisar si continua anant al CAPIB, que fa en el temps lliure... Això significa que s'ha de buscar algun recurs. El Cabri, bé, aquest ja no el tenim però aquest... cita familiar des de l'escola i des del SS, dels Serveis Socials... Ens va costar tant que van haver d'anar a casa seva els educadors de carrer. Clar, això nosaltres no ho farem... Això és feina seva, no?, d'alguna manera... no del tot, però a vegades és quan ja ... aquest nano venia, no faltava, no...el problema era les coses que feia quan venia...és que a veure, aquest nano va arribar de l'Atlas recién arribat, no parlava res de català ni castellà, no havia estat escolaritzat, és a dir no sabia ni llegir ni escriure... i a més a més amb problemes conductuals...

2- Amb conductuals, sí, amb conductuals sí.

1- Amb baralles i tal, i era horrorós, no es podia treballar. Quan va començar la TAE, que és un taller perquè aprenguin la llengua amb deu nanos no ho podien resistir. No, no, van dir que no, que no, que no podia estar allà , llavors li vam... va anar a una escola molt petita de primària que clar, aquests nanos moltes vegades... La secundària, encara que vulguis normalitzar i... no és, té una estructura que és complicada, i això és el... A veure, això quan es va fer i es va començar al sisè, no al setè, això s'havia de preveure, a veure, són petits encara. Nosaltres què vam fer al segon any? Vam treure tots els crèdits variables del primer trimestre, però vulguis o no encara tenen molts professors... Clar, els hi costa, en canvi la primària per la seva estructura és molt més senzilla, i aquest nano... Però no aquest, va costar, no?, A més no hi havia traductora... Ah, no, i aquesta també és una altra història, a vegades hem de trucar al traductor...

2- Ah, sí...

*Coordinadora Pedagògica i
Professora d'educació compensatòria*

- Perquè no us enteneu ni amb la família, clar.

1- No, ni amb la família, llavors a vegades per fer aquesta reunió, perquè vingui, has de trucar... que vingui la família, que vingui la traductora, que si...

- La traductora de quin servei és, de qui depèn?

2- És un servei...

1- Mira, no, no, hi ha un servei social...

2- ... que ara, aquest curs, el Departament ha normalitzat.

1- Sí.

2- Clar, és que també es van posant recursos sobre la marxa, no?

- Ja, ja.

1- És la realitat, no?...

2- Aquest any per sort en aquest districte a nivell experimental el Departament va fer que l'EAP fes una entrevista inicial amb aquests nanos d'incorporació tardana, i a més a més molts són sense alfabetitzar perquè... però clar, per fer aquesta entrevista inicial ha de venir un traductor o traductora que són entitats o associacions de... a vegades dels mateixos col·lectius d'immigrants però que tenen un conveni amb el Departament d'Ensenyament i cobren per fer aquesta feina...

1- I cobren, perquè és clar...

2- Perquè abans ho feien sense cobrar...

1- Sense cobrar...

2- Llavors ve aquí el senyor o la senyora amb una signatura del centre, de la direcció, va al Departament i cobra. Llavors clar, amb aquesta entrevista inicial com a mínim saps com està d'alfabetitzat amb la seva pròpia llengua, i és una informació de primera mà que al centre li va molt bé perquè sap per on començar amb aquest nano, no?, perquè abans començaven tots... Abans aquesta entrevista inicial la fèiem nosaltres, el tutor ...

1- No sé si te'n recordes el primer any, sí, ...el pla d'acollida nosaltres què vam fer... o sigui, el pla d'acollida del primer any doncs això, no?, vam fer que cada professor entrevistés a deu nanos i tot el professorat havia d'estar implicat en aquesta... en aquest pla d'acollida, des del catedràtic que donaria batxillerat i que no tingués el primer ...

2- Sí, sí.

1- Sí, va ser un criteri que a veure, d'alguna manera tothom havia de saber quin és el nostre alumnat, perquè un dia o altre... a veure, jo sóc de

*Coordinadora Pedagògica i
Professora d'educació compensatòria*

secundària, però em vindrà aquest alumnat perquè són de la nostra casa, no? Llavors ens vam plantejar això, no?, que tothom havia d'intervenir en aquesta primera acollida. I llavors ho vam fer... però clar, vam dir "però és que no...", vam trobar que ni... és que ni això, perquè no sabien res de castellà ni de català.

2- Clar, després també és desesperant perquè te n'adones que són nanos que a part de tot això d'alt risc i tal i de problemes econòmics mil, molts no estan quasi escolaritzats per dir-ho així, no? Amb el qual quan el traductor o la traductora els hi feia un dictat de dues línies en la seva pròpia llengua i ja veies que tampoc ho feien, no?

- Ja.

2- Amb el qual bé, doncs el panorama de treball és immens.

1- A veure, el que podríem... et podríem comentar, per exemple, amb el tema aquest de l'absentisme, perquè és que ja veus que a nosaltres ens sobrepassa, no és el tema de l'absentisme el que ens preocupa. Són altres temes, però sí que és veritat que et podríem comentar del tema de l'absentisme... perquè sí que és un tema representatiu, que va ser una nena que quan va fer...

2- Sí, si, i també, perdona, es torna a reproduir en una altra nena del Pere Vila.

- Sí?

1- Clar, per això ja et dic, que això s'ha de... Aquesta nena quan va fer els catorze anys el pare va dir que ja no venia.

2- Això també passa en les cultures... determinades cultures que..., que ja no venia. Llavors aquesta nena tenia moltes ganes de venir, ella tenia moltes ganes de venir, vèiem com venia a buscar al germà... al germà, i ella no venia. Clar, llavors aquest tema s'havia de... I una altra nena també... la Minsrim a quart.

2- Ah, sí.

1- Eh?, la Minsrim a quart. I llavors vas ser tu i els Serveis Socials...

2- Sí, vam ser,,, sí, Serveis Socials, la traductora, que és la noia que va intervenir vàries vegades aquí i tal, no? per parlar amb el pare. No va venir lògicament el pare a cap de les entrevistes. El vàrem trucar per telèfon, el pare pel telèfon... l'altre dia a la traductora més o menys en pla diplomàtic li va dir que no tenia cap problema, però el fet és que l'endemà...No venia. La nena no venia. A més era com una situació molt "dramàtica" perquè la trobàvem aquí a la porta i "que quiero venir, i que no sé què, i per què no em dones classes particulars...", una situació d'aquelles que deies bé... i clar, no? Finalment després de dues o tres trucades de la mateixa JUJ, te'n recordes de la JUJ?

1- Sí, i la Rosa també va intervenir, vull dir que...

*Coordinadora Pedagògica i
Professora d'educació compensatòria*

2- La Rosa també va intervenir, vam anar amb Serveis Socials.

- D'on era aquesta nena?

1- Era magrebí, del Marroc.

2- Magrebí. Sí, és una de les que ara està aquí.

1- Sí, i a més, o sigui...a més que està aprenent bastant, eh?, dintre de tot..., té una actitud més positiva. I clar, i fer-li entendre al pare que aquí la obligatòria és fins al setze. Perquè el pare l'any passat va venir... venia perfectament, quan va complir els catorze clar, l'home estava amb l'altra història i llavors això sí que li vam haver de fer entendre.

2- A part que... ella és la gran, que ara té catorze anys Ella és la gran de dos germans que continuen, no?, que és l'Omar, que té onze o dotze anys, que jo també l'agafo al CEIP 2, i el més petit de tots que ara està a primer, no? Llavors els nanos cap problema, han vingut sempre, no? Bé, jo crec que el tema es va resoldre finalment amb un avís de la ROS i del PE, els dos educadors...

1- Sí, sí, van anar a casa i van...Els van anar a trobar i els van explicar que és d'aquest país i que... i que bé, que no podia ser. Llavors el senyor va dir doncs que vale, no? I ara s'està reproduint una altra vegada aquest cas saps amb qui? amb la germana del X, amb l'Asha. A quart, és que el pare ja t'ho vaig dir que és molt tradicionalista, el pare és un imàn...

2- De cop i volta... veus?, el que fan és això, que de cop i volta la nena ja no ve a l'escola, ara porta una setmana i no han notificat res. I el que se sap és perquè els altres amics i tal comenten que l'Asha ha marxat al Marroc o a... no sabem si ha marxat al Marroc o a França o senzillament està a casa, eh? Clar, llavors és un problema una mica delicat, perquè aquí el que nosaltres sempre diem és que es necessita no només la intervenció d'un intèrpret sinó alguna persona que pugui fer d'intermediari a nivell cultural fins i tot, no?

- Una figura d'un mediador cultura?

1- Sí, sí, explicar-li el que té.., que aquí...Explicar-los-hi que els pares vénen a l'escola... Perquè clar, ells no estan acostumats a anar a l'escola, no?

2- Això també és un altre tema.

1- Explicar-los hi que els pares han d'anar a l'escola, que quan el tutor els truca hi han d'anar...i això...

1 El pare de x sap parlar castellà. No, si l'home dintre de tot és bastant educat, vull dir ... molt educat.

*Coordinadora Pedagògica i
Professora d'educació compensatòria*

2- Sí, no, si és un senyor que... el que passa és que ell el dia que... bé, per una intervenció que no ve al cas d'un acompanyament que jo vaig fer amb el seu fill a l'escola aquesta que comentava la MAR allò que has d'agafar el tren a Les Planes doncs vas parlant, no?. I ell em va dir "vostè sap que jo...", bé, parlant d'una altra forma, "jo sóc integrista" i tal i qual, com tontejant-me, "vostè sap de què va?" I jo "doncs no, no, si usted me explica..." Vaig pensar... que m'expliqui ell, no? Així de pas...

1- Ah, ¿te dijo que él era integrista?

2- Sí, sí. Dic, així de pas el que jo sé més el que m'han explicat... Sabré dues coses, no?

1- Sí, sí, ja ens ho havíem mirat perquè el nen portava, al llibre de ciències, portava tatxades les imatges dels cosos nus, bé, d'algun cos.

2- Sí. Clar, integrista, però sobretot el que em va remarcar molt és que era imán, no?, i que això significava doncs això, una jefatura determinada i tal. I bé, em sembla perfecte, no?

- Què implica això?

2- O sigui imán, segons el que ell em va explicar... Clar, aquí la cosa està molt aculturada, no?, en el seu país seria diferent. Però aquí la mesquita que sembla que té més cos és la que està al carrer Hospital, que és un pis d'aquells grans... Perquè nosaltres, les dones, no podem entrar en aquella mesquita, només entren els homes. Del nostre programa de Compensatòria l'única persona que va a la mesquita és el ClAU que és home, no?, nosaltres no podem visitar-la. Però bé, és un pis molt gran que l'han fet mesquita i està tenint molt pes dins de tota la comunitat d'aquí, i hi ha varis imáns per districtes, també s'han una mica organitzat així. I és la persona a la qual la gent li va a demanar consell dintre del seu codi d'actuació, no? Clar, llavors quan ell m'explicava això, bé, doncs jo intentava una mica diplomàticament de dir "bé, però vostè llavors ja sap les lleis d'aquest país" en quan al tema que ens ocupa de l'escolarització i tal i qual, també és bo que si una persona treballa aquí i viu aquí faci les coses d'aquest país, perquè si jo marxés al Marroc m'hauria d'adaptar allà. Ah, perquè sinó! Dius "sí, sí, o sigui que si vostè assessora i aconsella no els ajudarà molt", li venia a dir d'una altra forma, diplomàticament, "no els ajudarà molt si no s'informa una mica de què implica l'escolarització aquí", no? Llavors parlàvem del seu fill, que havia d'estar fins als setze anys i tal, que clar, com que és un noi no tindrà problema, però és clar, l'Asha que és l'altra noia, que li continua, però de moment ja no acaba el curs.

- No?

2- Bé, de moment ara porta una setmana que no ve

1- No, i l'altra cosa que ja et dic, mira que tenim... nosaltres tenim un sector important de magrebins, però no s'han presentat gaire perquè ja et dic, els altres que tenim de l'escola, que en tenim un grupet a tercer que venia del CEIP 1, que són maquíssims, que porten unes notes molt bones,

*Coordinadora Pedagògica i
Professora d'educació compensatòria*

aquests nanos no falten i estan bastant integrats i res. Ara, tenen molt clar el Ramadà, ho fan tot i tenen...

- I els divendres no falten?

1- No.

- No?

1- No, no. Fins i tot l'altre el dia del "cordero", la festa del "cordero", que van faltar molts, ell no va faltar. O sigui que estan..., són nanos que estan bastant integrats.

- Ja. Segueixo una mica el guió, perquè m'heu explicat moltes coses que ja han sortit però per no deixar-nos coses... Vosaltres teniu una definició establerta d'absentisme, així consensuada o no?

2- Com a centre?

- Sí.

2- No ho hem parlat, però sempre per treballar, com a criteri, partim de que es considera absentisme a partir d'un 25% de faltes mensuals. Entre el 15 o el 20%, eh?, he dit 25 però és entre el 15 i el 20% a nivell mensual. Aquí ja podem parlar d'absentisme, eh?

- Ja, i... bé, a part d'aquest control que tu vas començar ja fa anys, no, a fer...? Pel primer trimestre.

-

2- Sí, aquest és el tercer curs. Nosaltres ho fem regular... nosaltres a classe tenim unes graelles setmanals i el tutor... i el professor arriba, apunta les faltes, i després el tutor fa el recompte, que li passa a la cap d'estudis. Això ho fem, però ja et dic que aquestes són les faltes puntuals. Que nosaltres també hem detectat... per exemple sí que hem detectat...nosaltres hem detectat algunes faltes dels alumnes a la tarda.

- Sí?

1- Si ... que és una altra cosa que també falten, perquè es queden mirant la tele...

- passeu el control pel matí?

1- I per la tarda cada hora.

- Cada hora?.

1- Cada hora. I després hi ha el buidat setmanal que fa la tutora

- I feu algun tipus de registre mensual...?

1- Sí, es fa un registre i es passen, i aquestes faltes d'assistència... o sigui, per tant ho tenim legislat pel reglament de règim intern que a les

Coordinadora Pedagògica i

Professora d'educació compensatòria

tantes faltes d'assistència s'enviarà el primer avís, segon avís o tercer avís, i en el cas d'absències reiterades fins i tot es pot obrir un expedient per faltes d'assistència. O sigui, per una part hi ha el que és el control absentista doncs més legislat, per dir-ho d'alguna manera, que això ho fa el tutor, ho passa a la cap d'estudis i si hi ha un nombre determinat de faltes d'assistència que és un alumne que no... que ja és de quart o molt determinat, fins i tot es pot obrir un expedient.

- Ja.

1- Eh?, que la sanció doncs vindrà donada per l'instructor o ja la normativa del decret de drets i deures dels alumnes, eh?, això per una banda, no? Això serien doncs els alumnes aquests que es queden a casa, que... però clar, són els alumnes que són vagos, que no els hi agrada i que... A veure, nosaltres a quart el que hem fet moltes vegades és buscar una derivació a programes de Garantia Social, perquè ja són nanos que tenen més de setze anys i són nanos que ja poden... Per exemple, teníem unes alumnes a quart que han començat ara fa poc un programa que es veu que estan contentes, d'aquí del casc antic, de venta i dependenta, eh?

- Ja.

1- Llavors nosaltres ho fem setmanal, a les notes de l'alumne ve comptabilitzada al final de l'avaluació també li comuniquem al pare, perquè a vegades et falten i poden fer una campana, evidentment. Ara, a última hora, que falten normalment això es posa també, a les faltes d'assistència. I el tutor també a vegades fas... vull dir, j...a veure, jo he sortit d'una classe i he vist que a mi no m'han vingut a una classe de la tarda i me n'he anat i he trucat.

- Sí?

1- O sea, he montado un cirio por no sé, porque has tenido a la madre cinco minutos, però a veure, sí, és la manera de controlar aquesta gent que se'n va a fer campana.

- Ja, ja.

1- Clar, sí, perquè és un "tope." Es, que se'n van de "juerga"? No? Un dia es van escapar tres, doncs clar, vam trucar, l'altre dia teníem aquí als pares... Ara, aquest alumne que no hi ha manera i que la mare sap que està mirant la tele i que no ve, això no es soluciona. El crònic, crònic, mira, nosaltres tenim dos o tres casos com és la IRE PEL i algun més que un dia sí, un altre no, després... I la mare et ve i es posa a plorar, i t'explica totes les seves penes i totes les seves depressions, no és una cosa que es soluciona.

- però aquest control així tan dia a dia i tal i tant insistint, aquesta actitud fins i tot de sortir de classe i trucar, això és una cosa que no és generalitzable, o sí?

1- En quin sentit?

- Entre la resta del professorat.

11- A veure, no perquè ja et dic que nosaltres això el que vam dir que ho feia és ella. Per nosaltres sí que vam dir que això era important, però el professor no podia, no podia sortir de classe i començar a trucar. El control sí, el passar llista sí, ho fa el professor, eh?, i la setmana.

2- Jo la centralitzava al primer trimestre i part del segon, i vam donar prioritat al primer cicle de l'ESO, sobretot primer i segon.

1- Sí, sí. I ja et dic, i si detectes un cas...és que això és una escola molt petita, això... a veure, no es pot... com es podria dir... o sigui, nosaltres tenim dos-cents trenta "i pico" a l'ESO, és petita, a veure, nosaltres tenim cursos de vint-i-quatre o vint-i-cinc, dos primers, dos segons i dos tercers. Estàs... és fàcil i de seguida tothom ens "enterem", i ha faltat tal, a veure, perquè aquell dia jo no faig guàrdia, vull dir... I jo estava aquí, jo estava en guàrdia de junta i vaig ser jo la que... però si no sóc jo doncs potser és la cap d'estudis o és la directora. I mira, en aquest sentit a l'escola jo ja t'ho puc dir, nosaltres funcionem bastant...coordinadament, i els professors també ho fan, vull dir no és que... et pots trobar una persona que... però tu ho veus, et post trobar un professor que (...)

2- Jo és que fa molt temps que es pot dir que quasi no faig trucades perquè ho fa el professor al sortir, eh?...

1- Sí, sí...

2- I quan em veuen i tal em diuen "sí, però ja truco, ja."

1- Sí, i en el cas de...

2- O sigui, que s'estima més el mateix professor fer la trucada i tal, no? I jo ara el que faig és que ja pregunto abans, no?, "escolta, heu trucat?", perquè sinó...

1. Clar, sinó... Per no trucar dues vegades, perquè queda lleig. Perquè clar, ara aquí... a més clar, com que ens reunim, ens coordinem... Avui també hem tingut un altre, (comenta a la professora de compensatòria) perquè la RAQ està faltant però a veure, és una nena amb problemes psiquiàtrics. Doncs a veure, ja... "doncs mira, ara la RAQ està per sentat que no ve". No, tenim una població durilla, eh?

- Hi ha en la zona algun protocol en el qual es defineixi el circuit d'això de l'absentisme i tal a nivell de...?

1- Això és Compensatòria.

2- Sí, bé, el protocol és el que abans insinuava, o sigui, la primera falta... el primer control el fa el professor, eh? Jo col·laboro entrant a classe i comprovant aquesta falta, però la normalitat... O sigui, jo ho faig durant el primer trimestre, però la normalitat és que a partir de les faltes

*Coordinadora Pedagògica i
Professora d'educació compensatòria*

que el mateix professor té i tal al cap de la setmana es deriven les trucades que ja al mateix criteri del tutor... si és un nen o una nena que ha faltat durant quasi tota la setmana és evident que és un problema, si són aquests salts intermitjos ja són aquests que amb una trucada puntual es soluciona, no? Llavors el que es fa normalment és convocar a la família o trucar a la família per mantenir una entrevista per veure el que passa, no? Normalment sol venir la família, o no, si no ve el següent pas sol ser una carta; quan ja no ve és quan ja passa a la Comissió Social i es fa intervenir els Serveis Socials.

2- Jo sé per companys meus que treballen a la zona que al IES TAR també es fa, et podria dir de la gent que jo conec que hi treballa, però no t'ho puc generalitzar. Crec que sí, perquè la idea... a veure, crec que sí... així i tot com a programa nosaltres intentem crear dinàmiques d'actuació conjuntes, no? O sigui que si jo faig això aquí, l'altre company o companya meva que treballa en una altra secundària, que faci coses molt semblants, perquè sinó no tindria massa coherència, no? El que passa és que cada institut té una demanda diferent, una necessitat diferent a la qual també t'acoples al que cada centre demana o vol, no?

- La vostra perspectiva respecte a com ha anat variant el tema de l'absentisme en els quatre anys que té d'història el centre, què em diríeu, que ha augmentat, que ha disminuït, que està més o menys com estava...?

2- Ha disminuït...

1- Ha disminuït, s'ha quedat...Sí, nosaltres no...

2- Està controlat...

1- Està controlat...

2- Sabem qui són, no?, que abans és que no. Bé, és que inicialment jo... o sigui, si hagués de fer una radiografia ràpida de la situació des de l'inici, o sigui... Clar, des de Compensatòria, no?, la visió que tenim... o sigui, si comences al primer curs, el primer curs és més dur perquè fas detecció, o sigui has de fer l'observació inicial de tots els que són. Però llavors el segon trimestre i l'últim del primer curs sembla que ja estàvem més tranquils tots perquè com a mínim sabíem els que eren i els que havíem de controlar, el qual vol dir que al segon curs ja fas un treball més de qualitat, perquè ja els tens detectats i a més a més els que vénen de primària també ja els coneixes.

1- També ja els coneixes...

2- S'incorporen a la llista, no? Clar, i del tercer curs, que podem dir no només de l'absentisme sinó de tots els demés indicadors? Que com a mínim sabem els que són, el que passa a cada nen o tal, però hi ha coses que s'escapen al centre i a qualsevol de nosaltres, són temes molt de família, molt socials, que...Que ho tenen malament i... bé...

1. Per mi... a veure, jo et dic una cosa, si tenim serveis, per favor que siguin operatius, només...

- Ja...

1- Els que tenim ja estan bé. A veure, una cosa... per exemple, una cosa és el mediador de conflictes, que potser seria una figura diferent, no?, potser una figura vinculada a Justícia més que als Serveis Socials, que amb aquest tema potser sí, no?, ...nosaltres no tenim, però sí que en algun moment determinat sí que hem tingut algun DAM, alguna figura així, no? Però que no... però això sí, a veure, algun alumne... tampoc tenim... no hem tingut masses conflictes de baralles, de violència... tampoc, i per això no, no, aquí no. Llavors clar, a veure, si això passa, si tenim nanos delinqüents, realment delinqüents... potser en una altra zona sí que pot passar, no? Aquí tenim "durillos" que te dan mucha guerra, que en las clases no hay quien los aguante... Però a veure, no tenim aquest alumne tant, tant, tant... ja "maleado", no?

- Ja.

1- Llavors sí que potser dius... doncs aquí sí que seria important, perquè a més amb el tema de la justícia i tal, però nosaltres en aquest moment... jo l'únic que demano... el que demanaria és això, no?, que els recursos que tenim doncs que siguin realment operatius. Que a vegades costa, eh?, o sigui que a vegades... igual que ens costa a nosaltres, també jo sé que els Serveis Socials o l'EAIA tenen unes dificultats doncs... concretes.

- Ja.

1- No?, a vegades has de dir "Bueno, ¿y qué hace éste niño con éstos padres?" A veure, la cosa ha d'anar al jutjat, i a veure, tothom... jo penso que el que tenim... o sigui, hem de mirar que les... que si s'ha de dir, en comptes d'educador de carrer, mediador, a mi m'és igual, però que siguin operatius. I que sobretot els recursos que siguin que funcionin, que es coordinin i que ens ajudem, a veure, i que si l'escola diu una cosa doncs que els Serveis Socials realment... apoye o no apoye... que a veure, potser també ens equivoquem, però que intentem treballar amb una manera concreta, en una línia. Perquè són famílies que sí, que realment tenen molts seguiments socials, són famílies que tenen PIRMI, que tenen beca, que s'estan tota la vida... Que ara llavors... també tenen molt a dir, el que diu l'assistent social, més que el mestre a vegades, no? El tema EAIA és diferent, eh?, perquè l'EAIA els hi fa en contra, l'EAIA té molt mala premsa, de sempre és el "quita niños". No, l'EAIA a les famílies no... clar, l'EAIA moltes vegades... si la relació així com amb l'assistent social i l'educador de carrer és bona, amb l'EAIA moltes vegades clar, és aquell que està allà controlant "si te lo quito o no te lo quito", llavors...

- Ja. I què demanaríeu, anem per parts, a veure... A l'EAIA quina demanda faríeu?

1- Més rapidesa, el que passa és que clar, ja veus que és un tema que a mi no m'agradaria estar en el seu lloc, no?, és una feina que penso que és molt difícil i molt complicada. A veure, darrera d'ells... ells poden cridar la

*Coordinadora Pedagògica i
Professora d'educació compensatòria*

Justícia i tot... a vegades hi ha casos que dius... estan encantados!, aquí hay malos tratos y abusos y tal. I ho sap tothom, però clar... Tampoc hi ha... a veure, tampoc hi ha centres d'acollida, aquí també hi té una cosa a dir la Generalitat, perquè tampoc hi ha centres d'acollida, doncs es pugui... clar, falten places.

2- Per això, no hi ha solucions.

1- És una solució que a veure, no és qüestió de dir la culpa la té aquest o la té l'altre, no, hem de veure... però aquesta efectivitat doncs s'ha de demanar per tot arreu, no?, suposo que... i ells també en són conscients, eh?

- Ja, ja. I la DEGAI?

1- Més o menys és el mateix

.

- Què anava a dir-te, per exemple, el CAPIP.

1- El que passa que clar, el CAPIP... no, nosaltres treballem bastant amb el CAPIP, eh?, que el tenim aquí al costat, el que passa que clar, ells tenen una manera de treballar que a vegades... també s'ha de dir que a veure, nosaltres tenim una noia de l'EAP que és fantàstica, llavors tot s'agilitza, no? Clar, és veritat, si tu saps... si ella va i reclama i els truca tres o quatre vegades també és una mica lent. A vegades també tenen... clar, jo no sóc qui per dir com han de treballar o no, ells tenen una teràpia i una manera de treballar, moltes vegades treballen amb les famílies, volen implicar molt a les famílies, clar, i això...és molt lent.

2- Llavors és més lent, sí.

1- Però en aquest sentit bé, eh?, creiem que realment és un servei que...

- La vostra relació amb el CAPIP sempre passa per la persona de l'EAP?

1- Sí, ella és la que ha de fer d'alguna manera l'informe... l'informe no, la derivació cap a... Si nosaltres veiem que ho necessita ho parlem i ella fa de...

- Tu com a mestra de Compensatòria ja fa tres anys que estàs en el territori?

2- Sí, en el districte sí.

- En el districte.

2- Bé, i la primera vegada, perquè abans no era treballadora de Compensatòria.

- Ah no?

2- No, són tres anys que porto treballant en el programa (*rises*)

*Coordinadora Pedagògica i**Professora d'educació compensatòria*

- Ja. I des de Compensatòria hi han les directrius... les del programa vull dir, no?

2- A veure, el problema és que és un programa, que a més això ja ho hem après al llarg dels mesos que portem discutint, com a programa doncs està per definir perquè ara és un servei, eh?. Llavors, quan el Departament crea un servei ja té unes funcions. Però bé, nosaltres som un programa que a més a Barcelona ciutat tenim unes directrius molt diferenciades de comarques i de la resta de Catalunya. La raó... escolta, no ho sé. Hi ha jefatures per això, no? Llavors nosaltres les directrius que tenim a Barcelona ciutat com a programa de Compensatòria és treballar dos aspectes: col·laboració amb els equips directius dels centres en tot el que és el que estem parlant ara, bloc d'alumnes de risc, absentisme..., i després seria l'atenció directa a alumnes. O d'incorporació tardana perquè són diferents cultures o d'escolarització tardana perquè s'incorporen tard.

- Ja. Intervenció directa amb els nanos no en teniu, en principi?

2- Sí que en tenim, d'intervenció directa amb els nanos...

- En teniu?

2- A veure, a la primària sempre s'ha tingut una intervenció directa amb els nanos, no? Però som un servei de col·laboració a més a més dels professors de reforç que tingui el centre, no? O sigui que en aquest districte està molt clara l'atenció directa que fem perquè hi ha molts alumnes que estrangers, per dir-ho així. Però en altres és més complicat perquè també tenen alumnes d'escolaritat tardana, que podria ser sobretot el grup majoritari de gitanos, que es des-escolaritzen tard i tal, i aquests alumnes també són objecte d'atenció nostra, no? I a la secundària hi ha una polèmica, que primer des de Barcelona ciutat va dir que intervenció directa no perquè a la secundària hi intervé el SEDEC en el tema de llengua i que tenen altres recursos, i ara aquesta polèmica... Jo sóc una de les persones que estic fent atenció directa a secundària amb el vist-i-plau de la Inspecció, no?, perquè fins i tot en la última reunió que vam fer amb la responsable del programa nostre i tal va quedar molt clar que a secundària era com "a la carta", o sigui que d'alguna manera hem de fer allò que el centre necessiti, no?, i que sigui coherent per altra banda, no? El qual vol dir que és molt "trist" que no hi ha una directriu clara pel programa, no?, i que d'alguna forma ho anem fent. O sigui, nosaltres... jo no és per res, eh?, però en aquest centre s'ha definit molt el que he de fer... el que ha de fer Compensatòria a secundària, o com a mínim en aquest centre, el qual no vol dir que sigui pels demés, però com a mínim en aquest centre està molt definit, no?

1- És que s'ha de mirar la problemàtica i la realitat de cada centre. O sigui, si nosaltres veiem que l'absentisme el portem controlat i a veure, què farà? Trucar a dos pares? No, no té sentit, en canvi tenim nens a segon que el programa del SEDEC ja no els hi fa classe perquè ja van fer l'any passat els sis mesos de llengua, i estan a classe...

- Perquè això, aquest programa pel que dius té una duració limitada?

*Coordinadora Pedagògica i
Professora d'educació compensatòria*

2- Sí, sí...

1- Sí, sí, sis mesos i no tot el dia, a veure, són sis hores... quantes hores fan? Vuit, vuit hores setmanals...

2- Vuit hores setmanals.

1- El programa és vuit hores setmanals.

- Aquest programa de qui...?

1- Del SEDEC.

2- Del SEDEC.

1- El SEDEC. Això ho fas amb un nano amb un nivell cultural com els búlgars... nosaltres vam tenir el primer any un cas.

2- Era un èxit.

1- Clar, un èxit, a veure, amb segons qui, no?. A veure, però amb aquesta gent que tenen problema d'escolarització, que no han anat mai a l'escola, doncs no entenen res, no tenen res a fer. Llavors ella els hi fa, a més d'això, classes de català.

- Perquè l'EAP el que fa... canviant de terç ja, eh?, deixo Compensatòria i ja en parlarem perquè suposo que ens anirem trobant... L'EAP el que fa és diagnosticar casos...

1- Identificar, avaluar, derivar... Nosaltres el que fem és demanem, no?

- No fa intervenció amb els nanos?.

1- No, perquè tenim la psicopedagoga del centre.

- Ah clar, és veritat.

1- Eh?, o sigui, ella identifica, avalua... per exemple ha d'avaluar aquests alumnes que vénen, els dictàmens de necessitats educatives ho fan ells, els informes dels alumnes d'incorporació tardana que no tenen... que acaba d'arribar i no tenim... Clar, nosaltres demanem sí, sí, hem de saber i han de venir l'informe dels que vénen de primària, però els que acaben d'arribar quina informació tenim, no? Això és una cosa que hem fet aquest any, els alumnes d'incorporació tardana.

2- I em sembla que s'estendrà, no?, ...

1- Sí, sí, clar, avaluar en el sentit de veure si nosaltres tenim algun alumne que necessita... doncs aquesta nena, la Raquel aquesta, doncs si estem mirant que aquest problema psíquic... doncs ella és la que d'alguna manera la derivarà al CAPIB. Derivar, és a dir, elles i nosaltres creiem que algun alumne necessita un informe d'UEE per anar a una UEE també ho fa. Ajuda, o sigui, no només... sinó per exemple, en el sentit d'atenció a la diversitat

*Coordinadora Pedagògica i
Professora d'educació compensatòria*

dels alumnes d'aquest intent de necessitats educatives especials, o d'assessorar als professors, recursos, o fins i tot està ajudant molt en el tema del PAT, no?, que nosaltres l'estem muntant, i en el tema d'orientació professional.

- Ja.

1- El que passa és que aquí, com que realment hi ha... entre la psicopedagoga i jo fem bastant el que és l'orientació de quart, doncs en aquest centre potser ho treballem més aviat nosaltres, no?, però també és ella.

- Què anava a dir-te, de nanos amb dictàmens de l'EAP quants n'hi ha a l'escola?

1- Mira, nosaltres de dictamen tenim en aquest moment... teníem... t'ho dic perquè el tinc per aquí el que nosaltres... un, dos... SER DOV, uno dos, tres, quatre... és que ara no tinc jo... normalment són quatre i quatre, eh?, vull dir són...

-

Quatre de primer cicle...?

1- No, sis de primer cicle, tenim, sis de primer cicle, i a segon cicle... perquè clar, aquests de quart ja no vénen... ja no en tenim cap amb dictamen, i a tercer en tenim de dictamen de dictamen... em penso que en tenim dos. Precisament aquest seria un altre tema, a vegades aquests nanos han vingut molts pocs dictàmens, aquests de Ciutat Vella. A més nosaltres tenim una UAC.

- Teniu una UAC? Ah, això no us ho he preguntat.

1- Nosaltres tenim una UAC a tercer amb deu nanos i per tant d'alguna manera s'ajunta tot, no?, no són alumnes que no tenen el dictamen, però... tampoc són molt, molt conductuals, eh? Bé, ...

2- No, comparats amb altres, no?, d'altres llocs que t'expliquen i tal no...

- I aquests què fan, l'escolarització a la UAC compartida amb l'aula?

1- Sí, fan... ells tenen unes hores d'aula comuna i unes hores de UAC. Mira... clar, el que passa que... Jo penso que és que aquests nanos a vegades han estat passant per la primària i han estat passant, passant, passant, i no sé jo si en algun moment s'hauria d'haver...no? Perquè és increïble que et vinguin... el que passa que clar,..., jo no vull dir que no es fa res, però clar, s'ha de tenir en compte que perquè l'EAP faci la derivació són els professors que han de fer la demanda. Clar, a veure, si el de l'EAP ve una vegada a la setmana doncs no...no ho sabrà, si tu no li dius no ho pot saber... I jo depèn, ja et dic, nosaltres els de l'EAP que hem tingut... jo n'estic molt contenta i són fantàstics, que a vegades la gent... no sé, no?, a vegades els psicopedagogs i tal tenen... i nosaltres molt bé, realment ha sigut gent molt eficient, que també potser des del centre cadascú ha tingut clar el que havia de fer, no?

*Coordinadora Pedagògica i
Professora d'educació compensatòria*

1- Però realment en aquest sentit molt bé, molt bé, és gent que ens ajuda molt...

2- Han passat tres persones i les tres molt bé.

1- Sí, sí, les tres molt bé.

2- Bé, i ara la MSA ja és fixa.

1- I ja és fixa, no?, que també això és una altra, perquè l'EAP funcionava amb persones que no tenien definitiva o que estaven en comissió. Clar, rotaven molt... A més aquest tema... a veure, aquest tema a secundària... a veure, a mi ara quan em diuen necessitats educatives jo estic parlant d'aquest tema com si portés tota la vida. A veure, això a la gent que som de secundària i que venim de BUP i tal això és un tema que...és completament nou, és completament nou. Perquè clar, abans no t'arribaven alumnes de necessitats educatives especials. I si arribava a FP tampoc no estàvem amb això, no?, vull dir arribaven a una FP adaptada, a una FP... Però no, no estudiaven, ja està, no estudiaven, se n'anaven a carregar el que fos... Clar, tot això és molt nou i no hem d'oblidar que fa tres anys que s'ha aplicat la Reforma, eh?, i que tot això... i que clar, ara doncs ja suposo que... perquè nosaltres tenim alumnes que estan a la UAC, que estan que penses "escolta, no sé, doncs aquests nanos...", i no tenen dictamen, hem tingut... no tenen dictamen. Ah, i a més una altra cosa, no és un problema només de... necessitats educatives especials per què? Perquè aquest nano que no ha estat escolaritzat en la seva vida també té algun tipus de necessitats educatives especials, perquè ja no es pot integrar. Clar, per això ja et dic que tot són coses molt noves, no?, que... I si en tres anys més o menys aquest tema... jo suposo que això, en aquest sentit, anem pel bon camí, no? Perquè penso que..., Jo crec que sí, i tant. Abans ni necessitats educatives, ni diversitat ni res de res, no?, res de res, nanos molt petits, nanos que no estàvem acostumats, eh? I s'està fent, no?

2- Sí, és veritat.

- Què anava a dir-te... pel que fa als Serveis Socials quin tipus de demandes faríeu? I valoració també, igual que fèiem amb els altres serveis externs

2- De millora, clar, de millora, no? Bé, hi ha una demanda que sempre s'ha fet des d'aquí que...

1- Mira, primer una demanda, primer...a veure, primer nosaltres el que havíem demanat és una mica un referent únic, eh?, perquè clar, amb aquesta problemàtica que els nanos encara que et vinguin del districte poden estar en un centre concertat, però si vénen d'un altre... en fi, estan en el centre, no?, però poden venir de la BCTA o del EIX, no?, això nosaltres... I aquest any hem de dir que l'hem solucionat perquè nosaltres vam fer... una demanda que li vam fer l'any passat a la TED del districte, que ens va dir que sí, això es va treballar però des dels Serveis Socials es va veure que no, realment no era gaire operatiu perquè ells treballen per famílies i llavors clar, l'educador de carrer treballa per famílies, l'assistent social treballa per famílies... llavors això era una mica més complicat, però d'alguna manera

*Coordinadora Pedagògica i
Professora d'educació compensatòria*

nosaltres el que demanàvem era això, no?, que... tenir un referent o que se'ns facilités aquest tema.

- Un referent únic entenc que vol dir que tingueu una persona, una assistenta social, per exemple, o un educador social...

1- Sí, una persona...

2- Com adscrita al centre... bé adscrita... com a referent del centre.

1- No, a veure, al centre amb independència de la procedència d'aquest nano. Sí. A veure, per exemple, nosaltres el que demanàvem és que un educador de carrer del centre, i que aquest fos el que es posés en contacte amb la resta d'educadors de carrer. Per exemple nosaltres aquesta Comissió Social la fem amb ell i li diem "fulanito, f... aquest és de tal, aquest és de qual, aquest és de qual...", "doncs ja em poso jo en contacte..." El que passa és que...clar, l'any passat era molt complicat; aquest any la veritat és que la cosa l'hem pogut solucionar amb el tema aquest de l'assistenta social de l'EAP, eh? Que

ens fa una mica de pont amb els alumnes que són d'altres barris.

2- Perquè els que són del barri d'aquí ve l'educador del barri.

1- Clar, aquí no hi ha problema, el problema és amb els nanos que no són de la...vénen de... o sigui, a la pràctica són dues zones, dues Comissions Socials: el Gòtic, que ve l'educadora del Gòtic, i el casc antic que ve en aquest cas l'educadora, no? No, Ciutat Vella, el nostre és Ciutat Vella, no?

2- O el casc antic... casc antic... Ciutat Vella és tot el districte...

- Per tant teniu com dos referents de zona, dos educadors?

1- Sí...

2- Dos educadors...

1- ... de districte...

2- ... i una tercera persona que seria...una tercera persona de l'EAP que és la que fa de mediador amb els altres.

1- Sí, amb els altres...

2- El que no sigui ni el casc antic ni el Gòtic.

- Però i tots assisteixen a la mateixa Comissió Social? n'hi ha una?

2- No, hi ha dues Comissions Socials.

1- Hi ha dues Comissions Socials... L'Assistent social que ve amb el Just. O sigui, nosaltres al mes tenim dues Comissions Socials, perquè no teníem temps per fer-lo tot amb aquest...

*Coordinadora Pedagògica i
Professora d'educació compensatòria*

2- Primer perquè era impossible repassar tota la llista amb una sessió, eh?

1- Amb una hora... clar, nosaltres tenim un horari i no podem dir... mira avui... doncs ara jo no tenia classe i ho podem fer, però clar, normalment per reunir totes aquestes persones ha de ser un forat, o sigui, això s'ha de preveure amb l'horari. A veure, no és una qüestió de dir ens reunim, no, no, nosaltres tenim l'hora per fer això, llavors clar...

2- Són dues sessions, no?, mensuals...

1- Sí, dues sessions, això mateix.

2- ... però l'assistenta social de l'EAP ve...

1- L'assistenta social ve amb el Just, perquè és que té menys alumnes, té menys... I després què demanaríem...? Doncs...

2- El que sempre pensem des del centre... que potser clar, és un problema de llenguatge escolar o llenguatge de fora, dels Serveis Socials, és que... més ràpida en la informació d'anada i tornada, no?.

1- Sí

2- ... perquè passa un cas, no sé què, des d'aquí preocupa, ara no voldria...però bé, el que sempre comentem. Aquest nen et preocupa perquè tu ho detectes potser des de l'any passat, no?, en un altre centre, perquè té problemes de desnutrició i que veus que està... no prima, està súper prima, no? Llavors això a tu et preocupa, a la tutora també, a la direcció també... truques als Serveis Socials i... Clar, tu l'estàs veient cada dia a la cria, no? I no tens una resposta així a l'endemà, la tens al cap d'una setmana o dues, no? Clar, que potser no pot ser d'una altra forma, però potser sí, potser es pot... o sigui, agilitzar més el circuit d'informació.

1- Sí, d'agilitzar més, d'anada i tornada de la informació, no?

2- Sí. Jo això ho trobo una mica... que a vegades des del centre es fan molt passos però no tens la informació tan ràpida com necessaries.

1- I a vegades jo he notat... no sé si tu... que a vegades... o sigui, ara en aquest moment, almenys en aquest centre, som nosaltres més les que busquem la col·laboració dels Serveis Socials que no els Serveis Socials a nosaltres, quan ells realment... nosaltres... ells tenen moltes hores, no? No et dic, amb aquest no, perquè ja et dic, són nanos que realment com que treballem molt doncs ja l'assistenta social truca, bum, bum, bum... bé... Però clar, amb els altres... i a vegades doncs la confiança també, demanem la confiança que si nosaltres intentem treballar d'aquesta manera i quan fem una cosa la fem ja amb unes... amb l'assessorament de l'EAP, no sé què... i si fem algun tipus de derivació o fem qualsevol tipus de tasca o de feina amb un nano, que tinguin la confiança que ho estem fent per bé, i sinó que vinguin i ens truquin, no que facin ells... a vegades els Serveis Socials o l'assistenta social, altres tasques paral·leles sense dir res. No sé si m'entens...

*Coordinadora Pedagògica i
Professora d'educació compensatòria*

- Com per exemple?

1- Per exemple, doncs un alumne que estava aquí matriculat, agafar i matricular-lo a un altre centre, o dir... si nosaltres anem fent la derivació ... perquè és un nano que no ve...que no ve, que no hi ha manera, però és que l'educador de carrer tampoc ha fet res, vull dir... perquè no ha volgut, perquè l'ha portat dos dies aquí, però no podrà, no? Que això potser seria una altra, no sé si hi ha un ..., es pot buscar...Ah, jo no, això a mi no m'agrada, a veure... perquè una cosa és aquest nano que li fas un "toque" perquè és una campana d'una tarda... vale. Però sinó no, és el nano que d'alguna manera s'ha d'implicar i ha d'anar, perquè ja són més grans, no? Llavors tampoc... això no soluciona res. Si nosaltres fem una derivació a un centre com aquest CIN que des dels Serveis Socials no diguin "ui, es que allí hay niños muy problemáticos", çoño claro que hay niños problemáticos, per això està... A veure, és que aquest nen no és... o sigui és que aquest nen és un nen molt i molt problemàtic. Que clar, és molt més fàcil que estigui aquí, està la cosa més calmada, però és que aquí no està, és que aquí no ve... Doncs l'any passat... és que t'ho dic perquè vam haver de fer fins i tot una reunió amb els de l'EAIA, amb els l'assistenta per un tema d'aquest, no?, que nosaltres havíem derivat a CIN perquè feia dos anys que no venia, dues vegades me'l va portar l'educador de carrer però tenia molta feina perquè clar, aquest any una altra cosa que hem aconseguit és que tenim un educador més, que l'any passat no el teníem, no?

- Quants educadors? Ah, bé, ara en teniu dos.

1- Dos no... bé, a CV... ai, CA, hi va haver una baixa i no la van cobrir. I aquest any n'hi havia un per tot CA. No dóna a l'abast, és horrorós, és clar... què anava? Anava a apagar focs als casos més... Llavors això a vegades sí, no?, una mica que... i sinó que et vinguin, et comentin...

- Ja, perquè vosaltres a part del marc de la Comissió Social, algun altre espai de "trobada" no n'hi ha?

2- Es una trucada telefònica, és un contacte en un moment puntual que passa una cosa...

1- Sí...Nosaltres el que... sí que hi ha un protocol de demanda...Nosaltres per exemple si creiem... això sí que hi és...nosaltres si creiem... el que passa és que a vegades no ho fas, eh?, si nosaltres creiem que un alumne està presentant algun tipus d'això...nosaltres omplim aquesta fitxa i ho passem a...però no s'utilitza gaire perquè a vegades ella... ja et dic, no? Però això és el protocol d'alguna manera que nosaltres si és un alumne... igual que hi ha el de l'EAP, que també està per aquí, no?. El que passa és que jo ja entenc que aquestes coses sí, no?, va bé tenir-les, però saps què passa? Que com que nosaltres les famílies que tenim... A veure, jo això entenc que pot passar per exemple a l'EIX, o que tens un nano que estàs notant que hi ha una problemàtica específica, doncs com no hi ha tant contacte, no hi ha tanta relació, doncs sí. Però aquí, com que ja vénen, ja els tenim detectats, ja sabem que la... a veure, si jo per exemple tinc que em ve aquesta nena i ja sé que és del JU i del FER i que és del barri GO, directament truco al

*Coordinadora Pedagògica i
Professora d'educació compensatòria*

educador de carrer i li dic "mira, que no viene", i tal, eh?, perquè clar, aquest...

2- Perquè són famílies ja conegudes i treballades. Clar, i ja saps qui és el referent i ja el segueixes, ja... Ja saps... Potser té més sentit quan obres un expedient de nou, o sigui... aquest alumne i comences a observar des del centre que té problemes i des d'aquí no són coneguts perquè a més és una família que viu fora de Barcelona, no? Llavors sí que té sentit perquè obres l'expedient, però és que en el cas...

1- Ja tenen expedient.

2- Quan ella truca al JU és que el JU ja... la família t'explica...

1- A veure, nosaltres fem una altra cosa, o sigui, nosaltres el que fem és... ara, amb la preinscripció i amb la matrícula... la setmana passada vam tenir una reunió amb el JU i amb la MO, vam mirar la llista de matrícula i vam veure els casos que ja tenien, ja de cara als que vénen l'any que ve.

- Perquè de l'EAP només arriben informes dels de dictamen, no arriben informes de tots els nanos?

1- No, només dels de dictamen.

- Dels de dictamen.

1.A nosaltres ens arriben els informes de primària, que ho fan els tutors. Els tutors de sisè, amb l'ajut de l'EAP. Després ens arriben els de dictamen, arriben via Inspecció, eh?, és la Inspecció el que l'envia. I després... ja està, i després...aquest contrast, però això ho fem nosaltres perquè ho volem fer, ho fem per tenir controlat, perquè quan ja comencem per tenir feina feta... això ja ho vam fer fa dos anys, abans de la Comissió Social sí. Perquè la informació del tutor és més acadèmica, tot i que a vegades...a veure, per exemple el CEIP 1, que també és una escola que està molt acostumada a treballar amb els Serveis Socials, doncs a vegades ells ja t'ho porta, ja t'ho posen, no?, de beques o tal, si hi ha beca ja saps que hi ha alguna cosa... té beca o té seguiment de l'EAIA, o té seguiment de la DEGAI, o té... total, que ... ja ho tens controlat, no?, ja li dius al tutor "mira, doncs tens." Aquest informe d'alguna manera és... els paràmetres de l'informe els defineix... ajuda a definir-los l'EAP. Es estàndard, és un... ara aquí no en tinc cap, per exemple, eh?, però és acadèmic però també hi ha dos o tres coses que sí que et poden donar informació.

- Alguna altra demanda o comentari respecte dels serveis socials

2- Home, jo una... bé, no sé si la paraula més apropiada és queixa o no, però per demanda... o sigui, nosaltres des del centre normalment als Serveis Socials el que sempre demanem és que... delimitar molt bé el terreny d'actuació de cada professional.

- Ja.

2- O sigui, a veure, en el tema aquest d'alumnes de... bé, de diversitat, hi actuem molts professionals. El primer que hem de tenir clar és quina parcel·la toquem cada un, i en cas de coincidència doncs rendabilitzar esforços, no?, no té sentit duplicar. Per exemple, nosaltres amb l'EAP ens coordinem moltíssim per això, per no duplicar esforços, perquè no té sentit fer una mateixa gestió, no? Amb això a vegades amb Serveis Socials sí que hem tingut algun problema d'interferència, llavors... a veure, ho hem parlat aquí amb la MAR més d'una vegada i tal, o sigui, Serveis Socials té un terreny molt clar que és el de fora del centre, de portes cap enfora, no? Llavors clar, quan ells treballen amb les famílies jo entenc que potser de primeres actuacions... eh?, no vulguin o no estiguin d'acord o el que sigui, però és millor que no facin cap comentari a la família si no es coordinen abans ...perquè a vegades sí que hi ha hagut una mica de... a veure, no passa res, perquè després es parla i tal, però sí que crea un cert malestar...Perquè les coses no es fan per casualitat, es fan perquè hi ha una problemàtica i s'ha discutit molt, per molt greu que sigui. I de la mateixa manera que es fa aquí suposo que també ho fan ells, però ...la seva funció principal no és dins del centre, sinó fora...però per això et dic que normalment... que a vegades...costa d'entendre per què no hi ha una línia d'actuació conjunta quan de fet estan implicats a la realitat del centre en tant que participen...però vegades potser la gent pensa que els professors no treballem bé... a vegades, també és veritat, no?, hi ha la cosa que.. Hi ha un desconeixement de la manera de treballar, no?, i també a vegades els Serveis Socials... les assistents socials tenen un caràcter molt proteccionista, de protegir, no?, de protegir enfront potser del professor que en un moment determinat... a veure, això ha pogut passar, jo no dic que no, i pot passar, eh?, però hem de pensar que tothom treballem bé i que estem fent una tasca dura, i que a veure... i si fem una derivació... i sinó a veure... si no estan d'acord, això, es posen en contacte amb nosaltres i parlem i comentem, i potser ens equivoquem, no?, però a veure, per què tenir...? En el cas d'aquell nano de CIN molt bé perquè va venir la de l'EAIA i va venir l'assistenta social, la JOA, no?, i vam estar parlant, i li vam explicar i ho van entendre. A veure, és que aquí havíem... també se gastan todos los cartuchos, es que se gastan, es que no, no, no podemos hacer nada más que llamarlo cada día, llamar al... esto, qué podríamos hacer, ¿que viniera aquí? Le buscamos un referente....

1- Per això, sí que... home, nosaltres el que sempre demanem d'alguna manera, tenint en compte l'alumnat que tenim, són més recursos, però més recursos nostres, no?, .., o sigui, per exemple, mestre de... nosaltres ara estem batallant per tenir un mestre de pedagogia terapèutica o... A veure, més professionals,...o sigui, dintre del Departament... o sigui, més professional per tenir i per treballar aquest tipus de nanos.

- Perquè quants professionals sou en el centre?

1- Trenta. No, la plantilla no és que estigui malament, el que passa que és que...d'aquests trenta, dedicats a l'ESO hi són tots. Només un professor no fa ESO, perquè clar, només tenim dos primers i un segon de batxillerat, només un professor no ha donat... Bé, i la de clàssiques, però ha donat algun crèdit variable.

- I per tant la demanda seria un mestre de pedagogia terapèutica?

*Coordinadora Pedagògica i
Professora d'educació compensatòria*

1- Sí, a veure, més recurs...

2- Més específic.

1- Més específic dintre del nostre centre per poder treballar bé aquests alumnes amb aquesta problemàtica, però clar, això és una altra història...

- Perquè això del CAEP, això de ser Centre d'Atenció Educativa Preferent, això us ho heu plantejat...?

1- Uuuuui! Moltes vegades.

- I de moment...?

1- Mira, des de que va sortir el decret això s'ha parlat en claustre, nosaltres sempre des de la direcció i des de la junta hem cregut que era un tema que el claustre havia de dir què, a més... i clar, què passava? Al primer any era un claustre que només el 25% tenia la plaça definitiva. Clar, jo dir i votar per una cosa que no... en un centre que no és la meva plaça definitiva... a veure, jo ho faré amb tota la meva bona intenció, però sempre vam creure que com a mínim hi havia d'haver més persones amb plaça definitiva.

- Clar.

1- L'any passat es va tornar a parlar en claustre, fins i tot vam fer un claustre especial, i nosaltres el que vam decidir és que no volíem ser centre preferent sinó zona preferent. Perquè la zona està... tenim tota la problemàtica i tots els punts per ser un centre preferent però clar, si això vol dir que el centre que tens al costat no ho és, doncs... A veure, això surt amb un asterisc al DOGC, això quan et dona una substitució et diuen "ui, és un centre d'atenció preferent!" Això ho sé jo, no? Clar, la gent el que ha de saber és que si és... a veure, la gent ha de saber que si ve a CV ve a CV...

- El tipus de població a treballar.

- ... i hi ha aquesta població, no? Sigui centre preferent o no, si és zona preferent es diu i ja està, però tothom igual, eh?, perquè sinó les famílies ja... A veure, a nosaltres ja ens costa, ja pel tema aquest de la diversitat cultural, la gent de l'EIX no ve, perquè bé... doncs amb l'escola pública ja s'està veient el que està passant, que està tancant aules, i hi ha un desplaçament de... fins i tot de l'escola pública fins a les zones de més poder adquisitiu, no?, fins i tot hi ha un recorridó, no?, fins i tot de la pública de les zones altes de Barcelona, no? O sigui, com que la gent pot fer el que vulgui, pot anar on vulgui, doncs...

- De la públic, adscripció única?

1- Si és una qüestió de demanda, però si hi ha places... I clar, en aquest moment hi ha places, doncs hi ha alguna... i si a sobre et surt amb un

*Coordinadora Pedagògica i
Professora d'educació compensatòria*

asterisc i tal... clar, nosaltres no volíem... volíem zona, perquè la zona sí que ho és.

- Això de la zona no es planteja, no?

1- Sí, s'està mirant, nosaltres... és la proposta de tots els centres, eh?, a veure, aquesta proposta no només ha sigut nostra, sinó dels directors de la zona.

- Perquè vosaltres... els directors de primària i secundària de la zona us trobeu d'una manera regular i...?

1- Això... de primària i secundària... de secundària sí.

- De secundària.

1- De secundària sí, eh?, i de primària alguna vegada, però no hi ha tanta... eh?, però de secundària sí, eh?, i per això, va ser una proposta.

- I què implicaria aquesta proposta vostra?

1- Que tots... o sigui, per exemple, el Verdaguer, el... tots seriem de zona preferent i és més professorat.

- I des del punt de vista dels recursos del territori també...?

1- No ho sé...

- Encara està...

1- De moment de plantilla sí que tens més professorat.

2- I a nivell de beques també,

1- Beques...Bé, això és... ser CAEP ja suposa això.

1- Sí.

2- O ajudes econòmiques, no?, més ajuts. Perquè aquest any per exemple el programa de Compensatòria que dona molt poc, doncs el poc que ha donat ho ha donat només als Centres d'Atenció Educativa Preferent,

1- A veure, és que a més és una mica així, o sigui, que tu l'hagis de demanar... no sé, tal i com ho van muntar no?

- Teniu alguna proposta escrita els directors de la secundària sobre això?

1- No ho sé, suposo que sí.

- Passem a una altra qüestió. De les mesures generals d'acollida de l'alumnat m'heu parlat una mica del trànsit de primària a secundària. Aquets informes

que fa el tutor o tutora de primària, de sisè, i que en el marc dels criteris que estableix l'EAP, no?

1- Sí, perquè a més ens reunim, fem una reunió amb els professors de primària, o sigui, nosaltres fem una reunió amb els tutors de primària, que hi ha la de l'EAP si pot ser... normalment sí, a les dos ha estat, i la de Compensatòria. El que l'hem fet amb els centres que majoritàriament vénen més alumnes, clar, si vénen un o dos del Verge del Pilar truques per telèfon i t'ho expliques, no? Però amb els altres sí, ja ho vam fer l'any passat i l'anterior, sí, això sí que ho fem, eh?

- I jornades de portes obertes també se'n fan?

1- Sí, això de portes obertes les fem... a veure, nosaltres fem tot el que és... nosaltres comencem, al mes de Març ja fem una visita, fan una visita els alumnes de sisè al centre, amb el tutor, eh?, vénen al centre i els reben, d'alguna manera, els alumnes que estan fent primer. Llavors els expliquen. Bé, nosaltres els hi ensenyem el centre i els hi expliquen la diferència que hi ha entre primària i secundària, les coses que més els hi van sobtar quan van arribar, i una mica des del seu punt de vista, no? I llavors pregunta, i fa preguntes de les coses que més els interessa.

- I en principi aquests nanos es coneixen perquè si fa o no fa vénen...?

1- Sí, a més es coneixen, ténen germans i tal... i llavors pregunten "¿y el horario? ¿y cuántas tardes?...?", i no sé què... i tal, no?, llavors això és el típic que es fa. També, quan és la setmana normalment de portes obertes fem la jornada de portes obertes per pares, mares i el que vulgui venir, eh? I llavors...

- Què es fa, una xerrada amb les famílies de primer...?

1- Sí, de primer, o si hi ha algú que vol venir perquè s'incorpora a un altre curs... Això es fa... es fa una mica... és la cap d'estudis qui els fa quatre cèntims, vull dir una mica d'explicació en general, perquè després al setembre nosaltres fem la junta, cada any hem fet una reunió al setembre. I... a veure, què estava dient... sí, al setembre fem el que és la reunió de pares i mares amb la junta, i és general, eh?, és una reunió general, i després a l'octubre fem la reunió amb el tutor - classe, eh?, això es fa a l'octubre. I el que és el pla d'acollida... el que fem és que al setembre doncs llavors reunim els nanos en grups de deu i omplen unes dades, i es fa sobretot... a veure, el tema d'omplir dades és per tenir-los... bé, són dades personals tal i qual... es fan i el professor fa una entrevista individual de deu minuts amb els nens. Després nosaltres fem... o sigui, el que és els professors d'instrumentals en reunim... perquè a vegades nosaltres tenim moltes informacions, no?, però sempre a vegades són parcials, o són diferents criteris, a veure, no sé... llavors fem una prova d'instrumentals, fem una prova... sobretot pel tema de la diversitat, eh? A veure, perquè són nanos que aniran amb la psicopedagoga a fer, en grups reduïts de deu nanos o menys, a fer les instrumentals, matemàtiques, català i castellà. Fem aquesta prova, a vegades jo... sempre he cregut que aquestes proves van bé, però a vegades no són del tot fiables perquè els alumnes estan bloquejats, perquè un dia...

Coordinadora Pedagògica i

Professora d'educació compensatòria

Però bé, sempre aquestes setmanes, les dues primeres setmanes doncs el grup de diversitat pot canviar en funció de si després el tutor veu que no, perquè a vegades també cada professor fa una mica de prova inicial de l'assignatura...

- Vol dir que ja desdobleu el grup en dos?.

1- Sí, sí, o sigui, nosaltres si tenim... nosaltres tenim dos primers, a les instrumentals se'n fan tres. L'any que ve la proposta és a veure si es pot fer amb totes les assignatures. Aquest any hem pogut fer un desdoblament a anglès i desdoblament a socials en menys d'una hora setmanal, que és el que no teníem.

- I quins criteris són a l'hora de configurar els grups, es fa per nivells també?

1- Sí, no, els nivells de moment es fan a tercer, a primer i a segon no s'ha fet. El que fem nosaltres, els criteris per fer la distribució de grups es feia segons la informació de primària, fer-los el més equitatiu possible, en unat a distribució de nois-noies, per nivells d'aprenentatge que siguin equitatius i algun tipus d'apreciació que havia donat el tutor, doncs... "el fulanito y el fulanito no pueden estar juntos, el fulanito sólo no trabaja", etc. De moment s'ha fet així, eh?, no s'han fet itineraris a primer i a segon. Això no vol dir que potser el claustre es planteja fer algun tipus de... A tercer aquest any sí que s'ha fet.

- Sí?

1- Sí, perquè a més ha anat bé perquè és el grup on està la UAC, llavors tens el grup majoritari de trenta que més o menys van tirant, i després tens el grup que li costa més, té més problemàtica, és més lent d'aprenentatge, i llavors tens la UAC; això vol dir que moltíssimes hores tens un grup de quinze nanos que pots treballar molt bé.

- Ja... I aquests nanos com s'integren després en el grup?

1- Els de la UAC?

- Sí

1- Els de la UAC a veure... nosaltres aquest tema de la UAC... és un tema nou. A veure, nosaltres l'any passat ja teníem la UAC però va ser instrumentals, o sigui, d'alguna manera el que feiem era tothom...era com de reforç. Aquest any ja s'ha fet la UAC amb la classe, l'aula-taller... si vols després te l'ensenyo.

- Sí.

1- A l'aula - taller el que vam fer és... els alumnes estan en crèdits variables, estan amb la resta a la tutoria i l'educació física. A les altres classes estan amb grup UAC, però et dic que de moment l'estem valorant. Estem valorant aquest tema, eh?, l'estem valorant.

- Molt bé... què anava a dir-te... amb les famílies que no vénen quan feu l'acollida a primer d'ESO es fa algun tipus d'intervenció...?

1- Normalment són les famílies que ja sabem que no vindran i que haurem de començar a treballar amb educadors i... A vegades és curiós, però a aquesta reunió de primer de curs vénen més que després, perquè moltes vegades vénen a preguntar beques i coses d'aquestes. Perquè aquesta és una altra, vull dir també són algunes famílies que estan molt acostumades a tenir ajuts. Llavors sí que vénen perquè han de preguntar la beca aquella que no la tenen clara i tal, a això sí que vénen, però després, per la responsabilitat que ha de tenir la família, això és el que els hi costa, eh?

- Ja. Els casos d'absentisme, quin tipus d'acollida fa el centre a aquests nanos un cop tornen, es fa alguna cosa, o senzillament es reincorporen, o si es reincorporen se l's dóna més feina o què es fa?

1- No, no, nosaltres... a veure, mira, l'intermitent... clar, evidentment aquests nanos ja porten un endarreriment, però si són nanos que normalment no fan res a classe perquè l'absentisme pot jugar,... va lligat, tampoc si li dones més feina no farà res. Nosaltres ara el que ens estem plantejant és la repetició, la repetició fins i tot d'un primer o d'un segon d'ESO.

- Sí?

1- Sí, per exemple, la Dolores, nosaltres tenim una nena que se'n va anar a València i l'altre dia va venir i va dir "que se quería matricular de tercero". Le dijimos "¿de qué de tercero? Tú si te matriculas en algo te matricularan en segundo", perquè és que no... ha faltat sis mesos. I després una altra també, aquella nena de la diàlis, de la mare, l'any passat pràcticament no va anar a l'escola, doncs aquesta nena... Aquest any no ha faltat, no?, em comentava el tutor que no, que li està a sobre i tal, i repetirà primer, eh?, però clar, posar-li més feines si ja la que ha de fer normalment no. Perquè clar són nanos... a veure, estem parlant que són nanos que ja quan ens vénen ens vénen amb un nivell de cicle inicial, això significa que...jo ja quan vaig fer l'any passat el traspàs vam detectar com uns vint-i-cinc alumnes o més en cicle inicial. A part del Mustafà, que no sap res de castellà...vaig detectar uns quants que acaben d'arribar...

- Que estaven deescolaritzats?.

1- No, que han passat la primària a anys i anys i anys, que nosaltres aquest any hem fet la proposta que el Pere Vila es quedi aquests nanos un any més, repetint, però no repetint sisè normalment, sinó que tinguin un professor que els hi faci les instrumentals, eh? Perquè a veure... aquí nosaltres...0 sigui, que repeteixin amb reforç, perquè no és qüestió a vegades de repetir de curs, perquè són nanos que han tingut... mira, tres anys d'escolaarització, tres, zero, cinc, cinc, tres... Els de la República Dominicana ténen un nivell d'aprenentatge baixíssim.

2- Són nanos que necessiten un reforç però a nivell d'instrumentals, no de... Perquè a més, aquests nanos de la República Dominicana vénen amb una

*Coordinadora Pedagògica i
Professora d'educació compensatòria*

escolaritat molt baixa. A mi no m'agrada pensar que tots els que vénen d'aquest país... però els que nosaltres hem conegut i que jo tinc experiència directa de treballar amb ells, són nanos que ténen un escolaritat baixa, eh?

1- Perquè de fet allà ja no es fa una escolarització regular.

2. Per exemple el cas del Mximo, és un nen que jo el vaig tenir quan va entrar a cinquè al CEIP 2. Aquest nano si en comptes de posar-lo a cinquè s'hagués posat a quart potser podria haver anat millor. Avui parlava amb ell i jo l'animava dient "està molt bé, Mximo, si has de repetir, perquè t'anir millor"...

1- Clar, perquè hi ha molts alumnes que han anat passant de cursos, de cursos, i no han après...

2- ... i el nen fins i tot estava com... no content però...ho acceptava bé. Doncs aquest nen, com que resulta que hi havia molta distància, a mi un dia m'ho explicava, de casa seva a l'escola, doncs hi havia molts dies que no hi anava.

-Però la prctica de la repetició amb la Reforma sembla que s'ha perdut, no?
O no?

1- No, no et pensis, eh? No ho sé, eh?, a primària...

1- A primària clar, és que és la primera vegada, estava totalment perduda, nosaltres vam passar, el que passa que clar, ens ho estem replantejant, perquè nosaltres van passant... l'any passat gairebé només va repetir una nena i en canvi aquest any ja estan repetint nanos, repetiran nanos a primer i repetiran nanos a segon. O sigui, el que nosaltres no podem s imitar, imitar, una manera de funcionar que hi havia a la primària, que era passar curs. A veure, nosaltres volem que no sigui aix.

- Però és cert que aquesta prctica de repetició a primària s'ha perdut una mica?

1 Jo penso que s, i et ve amb un informe que et diu que té cicle inicial, mires la data de naixement i no ha repetit mai! No? I no s de necessitats educatives especials, que l'altra cosa és dir... clar, si és de necessitats educatives... Bé, la Thais ha arribat, no?, una nena amb una discapacitat ha arribat, no és qüestió que repeteixi. Llavors ja et dic, que aquest nano quan torna doncs mira, se l'intenta animaaar, que molt bé... que aquí una política més d'animar-lo que no de...

2 O sigui, es parla amb ell, que per què no ve i tal i qual i se l'intenta ajudar, no? Els casos d'absentisme intermitent, quan retornen al centre, són com més recuperables que els altres que ja van per altres derivacions.

1- S...

Coordinadora Pedagògica i

Professora d'educació compensatòria

2- Perquè clar, és el que ella explica, o sigui, si és una nena que sabem que no ve perquè la mare ha estat amb diàlisi i han tingut molts problemes a casa seva per afrontar-ho, doncs quan ve benvinguda, no?

- Clar.

1- A vegades jo et dic una cosa és que a vegades quan fem..la reunió social aquesta, dic és que a sobre "sales hecha polvo", es que estos niños te lo juro, tenen unes històries que són... i clar, si es un o dos... "oh, es que tenemos un problema en la escuela", dic "vale, uno". Clar, escolta, és que no és un o dos, és que són molts, eh? I a més amb això, en aquest sentit clar, com que els veus així tan "maleados", clar, l'afectividadad es más... és más respuesta afectiva, eh?, por nuestra parte, porque los ves muy tocados, són niños muy tocados, son niños muy tocados, eh?, muy tocados, y que han vivido unas historias pero muy duras, eh?, entonces eso hace que también quizás... pues los tutores y todo el mundo... y la gente invierte muchas horas, y en ese sentido aquí la gente... no sé, claro yo estoy en la junta claro, pero es que el otro dia me dice un profesor, me dice "he ido al CAPIP." Fue directamente a mirar al CAPIB a ver si la niña esta había ido... Claro, que eso según dónde no te lo encuentras, eh? Claro, aquí ya... aquí no, la gente estan... nos hemos acostumbrado a trabajar de ésta forma, no? Y los resultados a mi me gustaria que fueran más... son pocos, eh?, porque tenemos una población que cualquier cosa que haces te cuesta muchísimo. Claro, te cuesta muchísimo, los resultados aquí... pues tienes que estar constantemente tirando de la cuerda... Pero que no haya conflictos, que no haya peleas, que quieran venir al centro, que haya una respuesta positiva de cara a ellos, que cuando se vayan incluso porque has hecho una derivación de que te tenían harta si eran dos niños de cuarto se vayan llorando...eh? Tienes eso... en parte pues piensas mira, algo... algo haces.

2- Ya, algo estás...

1- Claro, cosa que piensas que a lo mejor en cualquier otro centro pues los resultados son...Hombre, aquí... No vienen a matricularse, estamos con la matrícula... todavía estamos matriculando.

- ¿Si?

1- Porque no hay manera que nuestros alumnos, los nuestros, vengan a matricularse. Entiéndeme, eso es que no hay nadie detrás que diga... y tienes que decirles "que tienes que matricularte, que tienes que matricularte..." En otro sitio los padres estarían pendientes. Pero por otra parte a veces lo que digo yo, tienes más problemas con... a mi me molestan más los dos alumnos de cuarto que dices "oye, pero si están totalmente estructurados y es que no hace nada...", te da más rabia, por eso te digo que la parte ésta afectiva con ésos críos te sale más, no?, te sale más, porque los otros piensas "oye, es que no..."Con los cuarto, claro, que ya tienen dieziocho años y están todavía que... y que vienen aquí a hacer vida social, dices "a ver tio...", eh? mira, es que es verdad, mira, ya está bién, no?, que te tenga que estar aguantando yo aquí tus pamplinas? Y en cambio con éstos pues pasa eso.

*Coordinadora Pedagògica i
Professora d'educació compensatòria*

2- I aquí en aquest districte és molt fonamental perquè és una mica el cavall de batalla, és tot el tema de reforç i d'ajudes externes que té el districte, que n'hi ha molts i jo ara... teniem des del programa la idea d'intentar reordenar... no reordenar-los, perquè ja funcionen bé...

1- Sí, funcionen...

2- sinó de fer una mediació, de seguiment, de cada centre dels alumnes que van i què fan, no? Perquè aquests nanos que ténen tantes dificultats, que si se'n van a un lloc com és qualsevol d'aquests centres on ténen un lloc per estudiar, un lloc que vol dir una taula, una cadira i llapis, eh?, perquè també passa per aquí a vegades... doncs com a mínim ...

- Son com centres de dia?

1- No...

2- No són tant centres de dia, són centres que a partir de les 17:00-17:30... Com casals, sí..., com casals...Fan una mescla... alguns fan una mescla d'ajudar-los a fer els deures que porten de l'escola, els típics deures que porten de l'escola...

1- Son professores particulars, que mira, que es un chollo, que realmente piensas tú, oye...

2- TRIA té un educador... bé, que és voluntariat, per cada nen, o sigui que el nen que va allà té una persona exclusiva per ajudar-lo a fer els deures, tu, o com a mínim per explicar-li allò que no acaba d'entendre i tal. Per això, com que vam parlar l'altre dia amb gent de TRIA i de XARVO, que són responsables... doncs l'any que ve a veure si podem fer, que estem fent la proposta, com una fitxa o un protocol així, que el tutor pugui dir-li a l'educador "fulanito..."

1- De fet existia, eh?

2- ... sí, "fulanito, que va a tal, doncs té problemes... jo que sé, de suma i en no se que, no?, "o en la resta no sé què...", doncs aquest educador sap que pot incidir aquí, o viceversa, no? Tenir com un contacte més de... més continu, no?, més quotidià.

1- Sí, perquè l'any passat sí que va venir la noia del XERO I TRA, ara que me'n recordo, i vam repassar les llistes.

2- N'hi ha molts! Un és XARVO, que és Xarxa d'Acció Voluntariat... bé, no sé les sigles...

N'ji ha algunes associacions, per exemple, AFAJAT, aquesta que fan classes d'àrab, aprenen àrab, eh?, o sigui..

2- Jo tenia la segona intenció, eh?, de... bé, en tenia unes quantes, no?, aprofitant la jornada intensiva, per visitar-los tots, perquè també dius... bé, m'agradaria conèixer-los, veure com ho fan, alguns ja els conec, per exemple, XARVO i TRIA, no?, aquesta tarda vaig a XARVO, no?, però conèixer

tot el que hi ha...perquè llavors també t'ajuda a derivar millor, no?, des del centre.

1- Sí, ells el que fan és que al començament de curs vénen, ve l'educador de carrer, ve el monitor, i passen per les classes, i de fet els nostres, els que fan, això del reforç escolar els hi costa i molts que hi haurien d'anar no hi volen anar perquè han de continuar estudiant i no hi van, però sí que fan futbol, van al casal d'estiu, fan colònies, eh? I també és una manera que per exemple l'educador de carrer a vegades els controla, si hi ha problemes... no n'hi ha hagut, però a vegades si hi ha algun tipus de problemes de consum, d'alguna cosa d'aquestes, no?, doncs és la manera de dir... vam detectar a començaments de curs una cosa d'una cola, d'un... doncs de seguida l'educador de carrer... fins i tot el vam haver d'enviar al pediatra, a veure com estava el tema i a veure que passa amb això. Ja et dic, estem a sobre, eh?, estem una mica a sobre.

- No sé si tinc alguna cosa més a

2- Si és que tornant al tema d'absentisme el tema seria el de la derivació, tornant al tema de l'absentisme, el tema de treball més important és la derivació al centre a on aquell nen o nena podria treballar millor, fer alguna cosa que...

1- Que hi ha gent que ja d'entrada no està d'acord amb la derivació, perquè clar, és aquest esperit de la Reforma que a la Reforma tots els nanos són nostres, però això a vegades és una falàcia. Clar que sí, jo tinc un alumne aquí apuntat, que és meu, però això no és cert...perquè si no ve.

2- És que un dels casos que jo més he treballat era.. un alumne d'incorporació tardana i tal que després ha tingut molts problemes perquè no estava alfabetitzat, ja n'hem parlat abans, i per temes conductuals, tenia un caràcter molt agressiu i bé, un nanos complicadet, eh?, i tal, doncs en aquest centre no hi havia... van arribar a la conclusió que no es podia fer res més, o sigui, l'agafava la persona del Turmeda del SEDEC, la Neus, la psicopedagoga, també a nivell de grup reduït, jo en algun tema he de preparar-li... Perquè també el que faig aquí és preparar algun tipus de dossier, agafant... com que són nanos amb un nivell tan baix de necessitat inicial, doncs fer un refrito, no? De preparar un dossier que el nano pugui treballar una mica temes de llengua i tal. Bé, jo preparant aquest tipus de material per aquest nano, mil coses, i al final la conclusió és que aquest centre, aquest, no tenia els recursos necessaris perquè aquest nen pogués estar atès en les seves necessitats, per això va començar tot el tema de derivació, no? I al Turmeda i a la TAE, fora, també van veure que no el podien atendre, i al final ha anat a parar en un centre que està a Les Planes i que tenen bastants nens així conductuals i que bé, que té més recursos per poder-los treballar.

- Què és, una UEE, una Unitat Externa?

2- No, perquè és una escola de primària però que és concertada,, es diu... no sé si et diré bé el nom, és igual, una escola que està a Les Planes i que el mateix Departament... perquè el cas aquest va arribar a la delegada, i tot... van veure que potser aquest seria un centre... un centre concertat, de caire

religiós o d'origen religiós, que tenen quatre o cinc alumnes per nivell i que tenen recursos per atendre aquest alumnat. Llavors clar, a vegades el que... és el que diu la Margot, la Reforma està molt bé i a més jo sóc de les que ... m'ho crec, i a més es treballa molt millor ara, no?, però també és veritat que el centre de secundària hi ha un moment que per determinats nens no té recurs, ja. A part de la persona humana o del personal, que està més que disposat, però sinó li pot oferir res més a aquest nano... Jo l'he viscut molt a aquest nano perquè en ser d'incorporació tardana l'he conegut més, a més conec als seus germans que estan a la primària, no? Que no tenen cap problema i que van seguint l'escolaritat més o menys bé, no? Però aquí vam arribar a la conclusió que amb aquest nen no es podia fer res més des d'aquí més que aguantar-lo i mal aguantar-lo, perquè també... no estava bé, no? Llavors és veritat que hi ha un moment en el que la derivació és necessària.

- I aquest cas... sabeu com li va o...?

2- Bé, jo estic fent el seguiment d'aquest nen, eh? Sí, vaig anar amb el pare, amb el nen, a presentar-lo a la direcció de l'escola... vaig fer una mica de mediatra entre la família i la nova escola i tal, i després vaig tornar un altre dia, ja sola, a parlar amb la direcció i amb la tutora que tindria, no?, per posar-li en antecedents de quin era el seu nivell, no?, perquè també enviar un nen així... Ja que ho tenen aquí tot investigat doncs estalvia feina, i a més com a ajuda, no? I tal, i he fet una segona trucada i bé, va tirant bastant bé, té... ha tingut alguns problemes com és lògic a l'hora de pati i d'esbarjo i tal..., perquè és un nen que sí que pot tenir una sèrie de relacions, però és que és molt agressiu i de seguida pot acabar pegant, no? Però bé, no estaven descontents, eh?, perquè tenen més nens així també, o sigui... La diferència és que aquest nen allà no destaca, o sigui... almenys si més no, ni que sigui com expressió que ens puguem entendre si ell té una conducta en un moment agressiva amb un altre, l'altre també li respon, o sigui, no és com en un altre lloc que potser el que guanyi més és ell, no? Però no, la tutora, que vaig parlar amb ella, em va dir que estava bastant bé, dintre de tot. A nivell d'aprenentatge ells van decidir coses diferents, no?, de dir bé, aquest nen si està així tal i qual potser que incidim més en el castellà oi tal. Clar que aquest és un altre tema polèmic, eh?, molt polèmic. I jo personalment també tinc molts dubtes, davant d'un nen així que a més a més el que has de fer és d'aquí als setze anys preparar-lo mínimament en les instrumentals i en el coneixement de l'idioma perquè pugui treballar d'alguna cosa o fer algun programa de Garantia Social, perquè la idea és aquesta, bé... fas català?, només?, l'ajudes amb el castellà? o defineixes i fas només castellà, com a llengua, no? En aquella escola la derivació que fan amb tots aquests nanos és en castellà. Que és la llengua d'aquests nanos, és la llengua que... si s'ha de treballar doncs mira, amb aquesta llengua també treballarà, no?, llavors aquest és un tema que està així en discussió, no? Perquè és diferent el nen que no té cap problema que s'incorpora aquí, jo vaig tenir el primer any dos nanos de Bulgària brillants, totalment brillants, aquests nanos o sigui... al segon trimestre ja incorporaven el català, el castellà... més els tres idiomes que ells ja sabien, eh?

2- Sí, una pasada, mai he tingut uns alumnes així a la meva vida, no?, i clar, és que d'aquests nanos no en parlem.

*Coordinadora Pedagògica i
Professora d'educació compensatòria*

2- Llavors clar, varies en això, no? I ara, abans que acabi el curs sí que tinc previst fer una trucada, potser no cal, me n'hi aniré, però bé...

- Per saber com està el cas?

2- Sí, per fer una mica el balanç i tancar el curs, no?, perquè l'any que ve aquest nen se suposa que farà sisè allà. Ara està incorporat a cinquè perquè és possible que parlem de la repetició. Per edat aquest nen, fent els informes corresponents, està dos anys a la primària, tot el cicle de la primària. Llavors, donada la situació, és millor que faci bé, ara s'ha incorporat en un grup de cinquè, l'any que ve faria sisè, i segurament que l'altre any, depèn de com anés tot...ja no repetir-lo, doncs derivar-lo ja en algun programa de Garantia Social o a una unitat externa, però ja de cara a un aprenentatge d'ofici.

- Ja. En el districte hi ha alguna Unitat d'Escolarització Externa?

2- Crec que no, però això jo no t'ho puc respondre, és més aviat la persona de l'EAP i tal potser la Margot ho sap. Però crec que no, eh?, ara mateix... bé, espera, està... A veure, és que l'Ajuntament aquest districte, com que té molts recursos i tal, ja abans que es fes tot el tema d'Unitats Externes, UEE, tenia Aules-Taller, i té Aules - Taller. I aquestes Aules - Taller, sobretot algunes, estan en vies de...de reconversió perquè sigui això, eh? Perquè n'hi ha una al Raval que hi enviem nanos d'aquí, que fan pretallers i després els preparen per... o sigui, els nanos comencen fent una pràctica del que seria un inici, una introducció a una professió, i ja si es decanten més... perquè clar, també ténen l'orientació d'una psicòloga que hi ha allà, doncs a l'altre curs ja es matricularan directament a l'Escola d'Hosteleria o a l'escola que sigui, no? Llavors aquesta està funcionant bastant com a UEE de fet, no?, perquè ténen atenció a partir de les 19:00 de la tarda o ténen atenció des del matí, eh?, en horari escolar. Però no et puc explicar res més perquè no ho porto, no? O sigui, ja està.

- Molt be. ha estat molt fructífera per a mi la reunió

2- Bé, de fet mira, també la sort de tenir disponibilitat tot el dia, no?, perquè jo un cop que he acabat aquesta última classe... Les demés acabo a les dotze, després normalment estic fins a les 13:00, faig alguna coordinació amb ella, o amb la Marisa de l'EAP, sempre tenim alguna cosa a comunicar-nos i tal, no?

- O sigui que avui hem agafat un dia perfecte.

2- Sí.

- Realment. L'altre dia vaig estar al centre que teniu... al centre de recursos que teniu els professors de Compensatòria a Barcelona...

2- A Centelles?

- Sí, hi vaig estar perquè... vaig conèixer el Lluís Murua de la zona nord.

*Coordinadora Pedagògica i
Professora d'educació compensatòria*

2- Ell està a Nou Barris.

- Sí, sí. I em va convidar a assistir-hi, hi vaig estar el divendres passat.

2- Sí?

- Sí.

2- Ah, molt bé, no?

- Sí, sí.

2- O sigui que ja has passat pel centre de recursos.

- Sí, clar. Home, quan em va dir que era l'únic centre de recursos que hi havia de Compensatòria a Catalunya vaig dir... jo vull veure'l!

2- Sí, és un xiringuito...són dues sales com aquesta o tres,

2- El centre de recursos que ara s'ha habilitat, que està més al centre...al carrer Centelles. A Centelles. Sí, és per tota Catalunya, és una passada!.

- Sí, és que quan m'ho va dir jo vaig dir "jo vull conèixer-lo, aquest centre".

-

2 Els que més vénen són la gent de Girona, perquè a Girona està molt organitzat, eh?, el programa de Compensatòria... a Girona...

- Sí? Però de qui depèn el programa de Compensatòria?

2- Doncs de la Delegació, de Direcció General. Direcció General té... és la dependència directa, però té branques en cada Delegació Territorial.

- Ja, ja. Estàvem parlant de les Unitats d'Escolarització Externa.

1- Ah, d'UEE.

- N'hi ha alguna UEE en el districte?

1- Sí, la dels Infants del Raval.

- Ah, m'ho comentava...

1- Que funciona a més bastant bé. Perquè després hi ha una altra però nosaltres la veritat és que amb la que tenim més relació i que derivem els alumnes és aquesta, la del Raval.

- Quants nanos teniu e derivació a UEE?

1- Mira, nosaltres tenim... en aquest moment en tenim un a primer, un a segon, i un a quart que no val. Porque ya tiene dieciséis años el Roni, y cuando... estaba esperando a cumplir los dieciséis para dejar de venir. La

Coordinadora Pedagògica i

Professora d'educació compensatòria

veritat és que els que estan... el de segon em penso que també té molts problemes, perquè aquesta està a... clar, van obrir unes classes d'Unitat Externa allà a la Zona Franca, i clar, aquests nanos que són nanos amb absentisme i amb problemes i clar, no va

1- A veure, nosaltres fem la derivació. Clar, nosaltres això és un tema que passa... la de l'EAP fa un informe, fem un informe a l'institut i això s'envia a Delegació, i allà la Inspecció és la que estudia cas i decideix. Clar, nosaltres si creiem que un nano ha d'anar a una UEE fem la derivació, però no diem... bé, podem proposar, no?, però clar...depèn de les places que hi hagi... Clar, depèn de les places, eh?, i ja quan es va obrir aquesta UEE perquè ja teniem una FP adaptada i ja d'alguna manera es va dir, que potser el...

- La del Raval?

1- No, la del Raval no, la del, d'allà...

- De Zona Franca.

1- A Zona Franca, aquesta era una Aula-Taller, funcionava com a Aula-Taller, i funciona molt bé, eh?, perquè... funciona molt bé. En canvi l'altre doncs clar, si són aquests alumnes que ja els hi costa, doncs no... haver d'agafar l'autobús, haver de... mira, nosaltres vam fer la derivació d'un nano absentista a primer, aquest que està a primer, el Alfonsito...

2- L'Alfonso, no?, ja...

1- que si te digo que nos estuvo, que para hacer el tema de la... lo derivamos, entró... yo creo que estuvo sin ir y trabajando el tema más de un mes y medio, más de un mes y medio porque no quería y no sé qué, y no sé cuantos, y no sé como... Ara està encantat, perquè normalment la manera que ténen de treballar després els hi agrada...

- Què els hi pot oferir una UEE que no els hi pugui oferir el centre?

1- Doncs mira, a la UEE treballen amb petit grup, treballen amb menys professorat i amb un tipus de professorat... doncs és el que diem, això ho podria oferir, o ho hauria d'oferir l'escola, però a veure nosaltres, un centre de secundària, té la característica que la gent no escull. A veure, tothom és professional, però d'alguna manera... pots tenir una comissió de servei, però la gent no. O sigui, a vegades també hi ha disparitat de criteris, no estàs tant per fer una feina d'assistència social o per treballar aquests casos, a veure, els professors d'ESO, pels tutors ho fan i tal, i aquí la gent més o menys ho fa, però no és la nostra feina. A veure, a vegades aquest tipus d'alumnat necessita un seguiment molt, molt, molt específic, estem parlant que cada nano té un tutor, nosaltres estem parlant d'un tutor per grup. Que nosaltres aquest any el que hem fet és potenciar les tutories i a primer hi ha dos tutors en vista de com són aquests nanos. A nosaltres les tutories de primer ténen dos tutors, però clar, aquí treballen en grups de deu, amb intentar canviar... per exemple, què ens trobem nosaltres amb els nostres alumnes de la UAC? Que clar, que estan fins i tot

*Coordinadora Pedagògica i
Professora d'educació compensatòria*

massa mimats dintre del que és el sistema de l'escola. És el grupet apart, que fan les seves coses que estan fent i tal...

- Ja, ténen com un tracte peferent, diríem.

1- Clar, clar, són els reis del mambo! Clar, això... si estàs fora, estàs fora, però quan estàs a dintre i els teus companys no poden baixar a fumar entre classe i classe, tu tampoc. I clar, en una escola pot crear més probelma, en canvi aquí doncs ténen... és ja et dic, és una tutoria més personalitzada, és gent que està acostumada a treballar amb aquest tipus d'alumnat i potser més voluntariat, no? Sí que és veritat, però tothom d'alguna manera hem de ser professionals, i jo penso que potser aquí si hi ha una persona que no, és la Inspecció la que ha de dir,.. Però clar, el tema de les comissions de serveis, també hi ha molt...a parlar. A veure, perquè... a veure, si aquí s'ha creat una plaça, hi ha unes places, jo puc accedir a elles i ja està, no? Vull dir jo estic aquí en comissió de servei, i porto un comissió de servei... no he anat mai a la meva plaça definitiva, imagina't, a Viladecans ara fa un any, abans la tenia a Caldes. Llavors ja et dic, no?, jo porto molts anys en comissions de serveis i sempre he estat amb històries d'aquestes, no? però també pot ser una manera de... fins a quin punt... com ho controles, no?, que realment les plaçes siguin certes i no estigui col.locat qualsevol. O a veure, tothom tenim dret... si hi ha un lloc i hi ha una plaça aquestes places han de sortir, si després la persona no funciona amb el funcionament del centre, doncs això és la Inspecció la que ha de dir no?

- Ja. No, però t'ho deia en el sentit que igual... a més de ser Centre d'Atenció Educativa Preferent doncs que la...

1- Hi ha gent que ho diu, per exemple la mestra de l'EAP, ella els que ens diu és que aquests centres hauria de ser tothom en comissió de serveis. Per exemple... això s'ha creat amb la UAC, amb la UAC sí. Un perfil professional específic. A veure, amb la UAC és un perfil i ha de ser un professor que vingui... normalment aquest sí que pot ser... ho podem dir nosaltres, no?, tenim aquesta persona i la volem, amb un perfil determinat. Amb la UAC, perquè sí que és aquest...

2- El que passa és que és veritat que és contradictòri a tot el tema dels drets del que ésels drets del funcionariat, no? Clar, bàsicament seria gent amb ganes de treballar amb aquests nanos, no?

1- Clar, el que passa que això... si sóc a la zona preferent... a veure, la gent el que ha de fer és enterar-se d'on està l'institut Clar, a veure, tu el que no pots dir el Roger de Flor i em penso que està al carrer Roger de Flor, a veure, sí, per exemple, és veritat... A mi quan em van dir Pere Vila què vaig dir? Pere Vila, Ciutat Vella. Jo venia d'allà de Nou Barris, jo venia d'una escola També és això, no?, a veure, la gent també. A veure, també una mica la gent saber... s'ha de... I ara ja sí, perquè ara a veure, als que venim de BUP ens han canviat completament el panorama i ens han canviat la feina, jo és el que dic, ens han canviat la feina. No a tots, però a la majoria ens han canviat molt la feina, clar, per tant en aquest tema també la gent una mica doncs ho pot valorar, anar a l'institut, mirar...

Coordinadora Pedagògica i

Professora d'educació compensatòria

També tens la manera, no?, de... si tu vas a gastar... A veure, jo et dic una cosa, aquí la gent... tenim molta gent de definitiva, i la gent que estem... la que està de definitiva el que està dient és que aquest és el nostre centre, aquest és un centre que ens hem gastat molts punts i que l'hem de salvar...

1- Per això et dic que la gent també en aquest sentit també està dient "no, no, yo me he gastado muchos puntos", así en plan práctico...

- Què vol dir que t'has gastat punts?

1- A veure, que per venir aquí hauries de tenir molts punts, però bé, això vol dir que aquest centre ha de funcionar bé. Clar, no és de dir, aquí tenim gent que és gent que és això, ja tenia una puntuació per arribar i tal, però que realment això també pot ser una manera de dir "bé, a veure, jo no estic aquí de pas, aquest centre ha de funcionar", i aquesta és la problemàtica, aquest centre té aquesta realitat i no podem, per tant ja et dic, les coses segons com se'ns plantegin poden...tenir lectures diferents, sí. Clar, clar, no? I ara l'any que ve hi haurà un canvi de junta perquè nosaltres marxem...Sí, llavors... però a veure, aquesta gent és el que està dient, aquest és el nostre centre i ha de funcionar i hem de continuar endavant, i tenim aquest alumnat i hem d'integrar l'institut al projecte educatiu del centre i l'hem d'integrar al de ciutat, i del barri, i per tant ja et dic... la feina... ho tenim una mica malament, la pública està baixant molt, som nosaltres que hem de donar la qualitat, eh?, i hem de ser nosaltres els que diem... que la gent digui "el porto aquí perquè és una pública de qualitat", i ho tenim molt malament, eh? I ja dic, i estem treballant bé, s'estan fent moltes coses, i tenim la premsa en contra, tenim a tothom en contra.

2- És veritat, sí que és veritat.

1- Escolta, cada vegada que... a cada preinscripció surten històries a la premsa d'estadístiques i no sé quants, dius eh? Per tant ja et dic, que estem en un moment que som nosaltres... és la nostra feina, tu, és una cosa pràctica. A veure, jo estic aquí fent més d'assistent social que d'educadora, és igual. A veure, a mi el que m'agrada és donar literatura, és lo meu, val, però si... és lo meu, però si haig d'estar, haig d'estar, és la meva feina i ha d'anar endavant, eh? I haig de lluitar per tenir aquests nanos i que aquests nanos que siguin bé, que tal, puguin arribar al batxillerat, perquè llavors els hi podré donar literatura. Encara que siguin magrebís, encara que siguin... no? Clar, i no... Aquest més o menys és el que es respira en el centre.

2- Aquest és l'esperit del centre, sí.

1- Eh?, és l'esperit del centre, no? I bé...

- Per acabar, tinc una tipologia d'alumnes a partir dels resultats d'un estudi que va fer la Fundació CIREM sobre èxit i fracàs escolar a l'EGB, per tant ja té uns anys, però que per apropar-nos d'alguna manera a la tipologia d'alumnat que teniu als centres... com que és una realitat difícil de captar, vam pensar aviam, agafem la tipologia aquesta, i sobre aquesta tipologia a

Coordinadora Pedagògica i

Professora d'educació compensatòria

veure si us podeu situar. Parlem de nanos d'ESO, eh? Aleshores les tipologies són cinc tipus(...)la pregunta és, sobre cent nanos, d'aquesta tipologia, quin percentatge destacaries de cada tipus?

1- Que tenim nosaltres?

- Sí.

1- Doncs som...

2- Un tant per cent a cada categoria?

- Sí.

1- Doncs no ho sé,, però jo penso que tenim de tot. És difícil...A veure, nosaltres..., és molt relatiu... a part, que ja et dic una cosa, això potser... clar, això és una tipologia que està fet amb l'EGB perquè l'EGB acabava a vuitè i tenien ja... nosaltres encara no hem acabat. Tenim una UAC que encara no sabem com solucionarem el tema de si promocionaran o no promocionaran. Tenim una alumnes de necessitats educatives especials que en aquest moment estan a tercer també, que encara no sabem si potser... és a dir, potser amb un any, repetint, s'ho poden treure. I a més ja et dic que ara, en aquest moment, això del fracàs escolar...és com prematur, diguem-ne. Es molt prematur, perquè a més tenim els alumnes d'incorporació tardana que estem fent repetir, però no per un tema de fracàs sinó fins i tot com un premi, perquè els alumnes que ja veiem, i el que creiem que no hi ha manera ni forma que passi, perquè nosaltres tenim ara... el Màximo repetirà, la Calibuxera no, la Calibuxera és més problemàtica, és més conflictiva, amb una repetició no assolirà el nivell que necessita d'aprenentatge, en canvi les dominicanes que són nenes que han tingut un nivell d'aprenentatge molt dolent poden recuperar més, potser són nenes que potser repetint un curs al primer cicle i un altre al segon cicle, potser aconsegueixen tenir un graduat en secundària. Però clar, això encara és prematur. Tenim de tot, a veure, nosaltres tenim de tot perquè a veure, tenim alumnes en conflicte(*silenci*), però això sí, clar que sí, que si tinguessin més interès... Però clar, això és el que tenim a quart, els alumnes que repeteixen o els alumnes que se'n van a fer programes de Garantia Social. Nosaltres ja portem dos anys...el que sí que et puc dir, que per exemple nosaltres a quart, que no són els nostres, que són aquests apuntats de tot arreu, es treien el 50%... no, el 75% es treien la secundària, més o menys, un 70%... El 50% més o menys anaven a batxillerat, el 25% se'n anava als Cicles Formatius, i el 25% eren els que repetien o anaven a programes de Garantia Social, més o menys, eh?

- I la diferència entre els repetidors i els que van al programa de Garantia Social?

1- Els repetidors són els alumnes que poden repetir perquè no han repetit mai, en canvi si ja han repetit una vegada, un cop...

- Durant l'ESO.

1- Durant l'ESO. Poden repetir dues vegades, perquè a vegades un alumne que ha repetit un any ja creiem que realment... està. Llavors l'alumne que ha repetint, que està repetint, i no es treu l'ESO, aquest nen el que hauria de

fer és un programa de Garantia Social. I fins i tot nosaltres a vegades fem, intentem, que facin un programa de Garantia Social abans, el que passa que el programa de Garantia Social està molt desprestigiats i tot aquest tema, llavors estan repetint aquí, doncs mira.

- I teniu informació dels recursos que hi ha de Garantia Social?

1- Sí, sí, això ho treballem bastant amb la Neus, fem una reunió de pares, una orientació... A veure, el tema de l'orientació és un tema que treballem bastant. Però estan molt desprestigiats i a mi em fa molta pena perquè jo penso que realment és un recurs que s'hauria de...de potenciar més. Perquè de veritat... a vegades és això que et dic, els nens de quart que estan aquí... que ara nosaltres vam fer la derivació perquè vam sortir a això del fons europeu, van sortir places de Barcelona Activa a mitjans de curs i hi van anar uns quants que aquí ja estaven a punt d'obrir-lis un expedient.

- Ja, perquè els nanos d'UEE, vosaltres teniu algun tipus de contacte...?

1- Ui, aquest tema és un altre. Mira, tengo pendiente que tengo que llamar a la UEE por el tema Alfonsito, porque éste alumno es nuestro. Nosotros ya habíamos tenido antes, nosotros tenemos en la lista de tercero tres alumnos que les digo yo fantasmas, que son la Macarena, el Dani y el Raúl, que les hicimos esa derivación a una Aula-Taller, no era una UEE, eh? Están matriculados con nosotros pero no hacía falta. Pero ahora, con el Alfonso... ahora éste año, en segundo, no habrá problema, pero luego a éstos alumnos supuestamente nosotros somos los que les daremos el título o les daremos el paso, con lo cual sí que se tendrá que hacer algo. Pero yo lo que digo es que lo que no se puede hacer es marear la perdiz (*canvi de cxara*) oye si tienen una adaptación curricular, oye, si van a tener que estar los tutores pobres, si hay que hacer una adaptación curricular, ver qué le habían hecho... Todavía esto está... que no he hablado con ellos, por eso te digo que lo tengo pendiente, pero supuestamente sí que tenemos que coordinar. O sea que bueno, a ver, a mi me parece bien la coordinación, pero que no suponga más trabajo, hay que ser ágiles, la burocracia dificulta, hay que ser ágil, eh? Si éstos chicos están ahí trabajando y funciona y me dicen que necesitan el título de la ESO porque van encaminados a hacer un Ciclo Formativo de albañilería, en no se donde, ya está, no... Tampoco que nos olvidemos, tampoco es cuestión de eso, pero bueno, que tenemos mucho trabajo aquí como para que... entiéndeme... A ver, que no estamos hablando... a mi si me hablan de un alumno, pero es que el tutor tiene un montón de alumnos difíciles, no es uno, eh? Entonces un poco que se agilice, y todo esto si, también está, pero estamos hablando de cosas que son muy nuevas. Entonces, alumnos de ésta tipología pues tenemos un tanto por ciento... tenemos de todo. Eh?, de un tanto por ciento tenemos de todo.

- ¿Y algún porcentaje que puedas destacar... por ejemplo, alumnos en conflicto...?

1- El que más... no, tampoco son en conflicto tantos, quizás éste... es que es curioso, porque... por lo tanto tenemos un primero que nos ha sido un curso más difícil, en cambio el segundo es un curso muy majó. Yo creo que lo del pèndulo es que funciona, porque es verdad, que vienen del mismo centro, que vienen de los mismos colegios, y tenemos un curso de segundo que no

Coordinadora Pedagògica i

Professora d'educació compensatòria

escuchas... es que es de verdad, no es... primero... el tercero pues mira, van haciendo, tampoco no son tan...el primero éste año está presentando más conflicto.

2- Bé, jo... te'n recordes al setembre o a l'octubre, davant de les llistes pensàvem... doncs bé, aquest tant per cent...

1Pero ya lo vimos, eh?, ya lo vimos con la información que teníamos ya lo vimos. Ha sido un curso complicado, y bueno, y nosotros pidiendo lo de las aulas taller, a ver, desde aquí también se ha intentado y se ha... bueno, de propuestas y de intentar hacer lo de las TAE y lo de SINERA que se hace en el centro pocas horas u la TAE es intensivo, fuera del centro.

- Tres o quatre característiques de l'escola des del punt de vista pedagògic, què remarcaries?

1- A ver, pues te saco el tríptico... A ver, no?, a ver... una orientación tutorial importante y acurada, no?, això sí que podria ser, la orientació tutorial per a nosaltres és important, el que és també un claustre de professors, i això és veritat, amb ganes de treballar amb la problemàtica que té el centre i amb... en general, el claustre de professorat, eh?, que s'implica bastant, i... a veure, un alumnat que sí que és veritat que té molta diversitat, però que també, per una part, és aquesta de poder dir... la diversificació i la... no sé com dir-te... i el que no hi hagi conflictes. A veure, no tan la diversificació en si que nosaltres de fet no volem... O sigui, nosaltres el que no volem és que això sigui un "gueto", no? A veure, nosaltres això ho tenim, i com ho tenim és la nostra realitat. Ens agradaria que també estiguéssin al del PIUS, que està aquí al costat, i que anéssin al Balmes, no? Vull dir que això...

- On és el Balmes?

1- Aquí al costat també, vull dir que això...

- El Balmes és públic també?

1- Sí, eh?, llavors això nosaltres d'entrada pensem que quan més varietat millor, no?, que tampoc... ara, en aquest sentit, nosaltres el que... de moment no hi ha hagut conflictes, eh?, amb aquest nombre d'alumnes amb diversitat cultural, social i econòmica, no hi ha hagut conflictes. Per què? Pel tema de l'orientació, potser, i pel tema que més o menys controlem tot el que... s'intenta controlar, no?, des de tots els punts de vista, disciplinaris també, a veure...

- De l'1 al 4, el nivell de motivació de la plantilla pel que fa a aquests trets d'identitat? L'1 és baix i el quatre és alt.

1- Home, un 3, no?, tampoc no... la gent està bastant.

2- El nivell de motivació?

- Sí, o d'identificació amb aquests trets d'identitat que dèiem.

Coordinadora Pedagògica i

Professora d'educació compensatòria

2- No, no, un 3'8, tu, ja m'agradaria a mi treballar sempre en centres així, eh?

- Algun exemple que il·lustri l'atenció a la diversitat?

1- Mira, doncs...a veure, nosaltres per una part tenim la mestra psicopedagoga que fa l'atenció d'aquests nanos amb necessitats educatives específiques i especials, i a veure, per exemple nosaltres fem... una de les coses que fem de la diversitat cultural és l'esmorzar de la diversitat, que no sé si has vist que tenim un... Sí, aquest any l'hem hagut de fer, perquè no et dic, ni te cuento... l'hem hagut de fer per Sant Jordi perquè quan vam mirar que l'havíem de fer, l'esmorzar de la diversitat, a la festa de Nadal, va començar el Ramadà. O sigui, nosaltres hem de mirar les nostres festes mirant això, llavors començava el Ramadà i el vam haver de canviar. Però el que fan és... un esmorzar de la diversitat que porten de casa seva. Amb això, en aquest sentit, les famílies col·laboren molt i porten un plat característic. Això ho treballem a tutoria i porten des de la "tortilla de patata" a la "chistorra del asturiano"... sí, sí, o el filipino, el otro... Sí, sí, i porten ells un plat, eh?, porten un plat característic. Aquest any es van ajuntar i fan l'esmorzar de la diversitat, i queda bé, normalment queda molt bé, queda molt maco.

2- Jo aquest any no hi he pogut estar perquè estava a una altra escola, me l'he perdut, sí.

- Coordinació per àrees, per cicles... entre el professorat?

1- Sí, a veure, nosaltres ens coordinem per cicles, funcionem per cicles, eh? I dintre del cicle per nivells, per cursos, eh?, primer cicle, segon cicle, i després primer, segon. El que passa que a vegades, com que el centre és petit, podem fer la de primer i segon cicle conjuntament. I amb alguns temes puntuals, si s'ha de fer, doncs fem també de tota l'ESO. A part dels departaments, no?, que també funcionem per Comissió Pedagògica, que és els departaments, per quan és per exemple revisar el disseny curricular del centre... i això es fa per Comissió Pedagògica. Si és per una àrea és departament, si és conjunt del disseny curricular del centre, coordinació pedagògica que són els caps de departament, i si és de curs, problemes de curs, d'organització del curs, crèdits de síntesi i tal, per la red.

- Per la red li dieu?

1- Sí, pels equips docents.

- - Formació permanent de caràcter col·lectiu, alguna experiència en aquests quatre anys?

2- Amb el professorat de secundària, un curs-seminari, no?, de...

1- Sí, vam intentar fer un curs-seminari amb els professors de primària, de primer cicle, per intentar treballar el que era el traspàs de primària a secundària?

1- Sí, però no va tenir el resultat que esperàvem, no. I... a veure, el que sí que vam fer, que aquesta experiència potser no sé, perquè sí que vam fer,

*Coordinadora Pedagògica i
Professora d'educació compensatòria*

que vam treballar el primer any amb l'ICE justament...sí, per treballar justament el que era la diversitat cultural, i arrel d'aquesta experiència és quan vam començar. Havíem fet un assessorament o un estudi, més que un assessorament, sobre la diversitat cultural i ètnica. El que passa és que les conclusions... te'n recordes? Amb el Pere Vila, també, el Pere Vila i...era com un observatori...un seminari d'observació, un seminari sobre la qüestió de la diversitat cultural.

2- Van sortir algunes coses de tutoria a nivell intercultural molt interessants.

1Sí, la festa de la diversitat va sortir d'aquí.

- El PAT l'esteu definint?

1- Sí.

- Alguns trets?

1- És que ara no el tinc aquí perquè avui la Neus està treballant moltíssim i...

- Hi ha un tutor per curs...?

1- Sí, a veure, hem dit que a primer hi havia dos tutors.

- Sí, exactament.

1- No sé si després... a vegades això és en funció de les necessitats, eh?, de moment sí, no sé si després es continuarà o no, perquè hem tingut aquests cursos més difícils

- Ja. I per cicle hi ha algun criteri a nivell de traspàs d'informació del tutor o tutora... o quan té el tutor de primer a segon... al cicle...?

1- A veure, nosaltres... és que no fa falta, perquè d'alguna manera... nosaltres... jo seria una mica la que tinc aquesta informació de conjunt, eh?, que em reuneixo ara amb els de primer cicle... A veure, si això passa en una escola que té quatre línies llavors sí que és... però clar, aquí amb dues línies... Yo me conozco a todos los del primer ciclo, nombre, apellido, madre, padre, 1- Per això, i no els tinc, no els hi he donat classes mai, o sigui... Però per què?, a veure, per què és això? No és per casualitat, això és perquè els treballes, perquè ja quan fas la matrícula, quan fas la preinscripció, quan fas el traspàs de primària, quan vénen, quan fas l'acollida, fas totes les... No és perquè... a part que tingui memòria o no, però també perquè els treballes, eh?

2- Clar, els treballes, tu diràs... els treballa però també té molta memòria...

Molt bé, doncs ho deixem aquí. Moltes gràcies per la vostra col·laboració.

IES 2

Breu presentació de l'estudi (...)

Be, en primer lloc es tractaria que em defineixis l'absentisme.

- Absentisme són aquells alumnes que no vénen prolongadament, o bé amb molta freqüència, i que en el moment de justificar les seves faltes, no porten cap paper ni res.

- Com ho feu per controlar l'absentisme?

- Be a secundària és difícil, és que només per la organització... Només el control, el veure habitualment aquells nens, pensa que els que tenen alumnes fixes, tots els alumnes de la mateixa assignatura, potser hi ha només tres moments a la setmana. El tutor, per exemple, només té...Un tutor de dibuix té dues hores de dibuix a la setmana, i d'aquestes hores potser una està desdoblada, amb la qual cosa en aquella hora vénen els alumnes amb una freqüència quinzenal. Llavors el tutor, quan nota que un alumne ha faltat, pot ser que ell hagi vingut, i hagi faltat només a altres classes. Això pot passar molt desapercebut, un absentisme de l'intermitent, del que és "classe suelta." Aleshores, el que falta a totes les classes, l'absència diària i durant varis dies, això sí que es detecta. Perquè tothom passa nota, tothom passa llista, i el tutor pot tenir una informació amb cert retard, però té aquesta informació. A primer i segon, nosaltres el que fem és controlar l'absentisme diari, i trucar a les famílies dels petits, amb la qual cosa no hi ha absentisme. A primer i segon pràcticament no n'hi ha.

- Qui ho fa, el tutor?

- El tutor passa la nota al bidell, i ell truca.

-

I el control el fa el tutor?

-

Si, si, Bueno, no, el professor que té l'alumne a les 9:30, a la primera hora, si no hi ha algú, se li passa la informació al conserge i el conserge truca. Llavors nosaltres ja sabem si el nen té grip o té...i a vegades la justifica "a posteriori." O sigui, aquest control dels nens de primer i segon és diari, i no hi ha casos d'absentisme. És a dir, els alumnes quan falten, falten perquè estan malalts, o perquè les famílies diuen que estan malalts, però això ja és una altra història. Però hi ha una documentació, hi ha un control. Llavors, és a tercer d'ESO quan tenim el primer...un o dos casos d'absentistes, de nens que no vénen i que les seves famílies no donen explicacions. Això és a tercer de batxillerat.

A tercer ja no feu aquest tipus de seguiment?

- No, ja no fem aquest control.

- Per què?

- Doncs perquè necessitaríem un conserge a part, per acumular la feina d'aquesta manera. Llavors, com que els alumnes ja són més grans, ja tenen catorze anys com a mínim, llavors ja és l'alumne...o bé truca el tutor, però no truca diàriament quan falta el nen, sinó quan detectem que ja fa uns dies i la família no ha avisat. Aleshores és quan el tutor ha de trucar. Però no és el conserge que truca rutinàriament, perquè això representa que el conserge cada dia, de 120 nens que és primer i segon, cada dia igual ha de fer set o vuit trucades, i això és temps. No podríem controlar a tot l'institut... necessitaríem una persona vàries hores trucant, o deixant missatges als contestadors, que també és el que fem.

- Per tant, el circuit és que el conserge truca...?

- Sí, les absències de les dues primeres hores del matí. Ho confirma, i si és una grip, el dia següent ja no torna a trucar perquè sap que el nen continua figurant a les llistes...

- Que està malalt?

- Això mateix, que està malalt. Per tant, aquest control el fan a consergeria. Després, el tutor també recull les informacions de tot l'alumnat de tots els cursos.

- Sí?

Sí, amb unes llistes. D'això hi ha un recull mensual.

- I això fa molt que ho feu, aquest recull mensual?

- Sempre s'ha fet, però aquest any hem introduït... aquest any és nou el de consergeria, l'immediat.

- O sigui, la trucada immediata...?

- És nou d'aquest any, sí.

- Abans no el fèieu?

- No, abans fèiem aquell altre.

- I per què?

- Perquè hi ha hagut alumnes petits d'aquests que...

- *Interrupció d'un professor que diu: - Mira! He trobat aquesta noia al lavabo, s'estarà aquí fins que acabis, per parlar amb tu. (la noia espera fora en una banqueta que hi ha a la porta del despatx. L'entrevistat afirma amb el cap i prossegueix. Es tanca la porta)*

Hi ha alguns nens de primer i segon que sí que havíem detectat que feien campanes. Campanes, simplement campanes, tampoc són absentistes d'estar a fora molt de temps, sinó simplement campanes. Llavors, això ha sigut una manera de...

- Només és aquest cas de tercer d'ESO.

- *Només?*

- Sí. De quan la família es desentén de la història aquesta, només hem detectat un cas. En aquest cas nosaltres fem un expedient i passem la notificació a l'assistenta social, una persona externa a l'institut que fa el seguiment d'aquests casos (*no se si es refereix a serveis socials o a l'EAP*). Que s'interessa, que igual va ella a veure la família, aviam què passa. Llavors, nosaltres estem pendents de les gestions que faci aquesta persona.

- *Us trobeu amb aquesta persona de manera regular?*

- Sí, els dijous.

- *Això també fa temps, que ho feu?*

- Això fa dos anys, ja. És que abans no existia aquest servei, eh? Quan aquí hi havia BUP, aquest servei dels assistents socials era post- obligatori i no existia. És amb la ESO.

-*I és des de que s'incorpora l'ESO que comenceu...*

- Sí, aquests serveis estan funcionant des de fa tres anys.

-*I feu seguiment de casos d'absentisme...*

- Sí, notifiquem. Notifiquem tal expedient per absentisme, i aleshores aquesta persona fa les seves gestions. A vegades dóna resultat, i a vegades no.

- *Quan no dóna resultat?*

- Doncs quan la família ja està molt desestructurada, o simplement no respon als requeriments d'aquestes persones. Però casos d'aquests extrems tampoc en tenim.

- *Quin tipus de famílies teniu, aquí?*

- Són molt variades, perquè aquí tenim gent de molta diferència socio-econòmica. Tenim gent de Ciutat Vella, Barri de la Ribera (aquí sí que hi ha un sector de població amb molta immigració, també), i l'altre sector de la part baixa de l'Eixample, fins i tot de la Vil·la Olímpica... Aquesta gent és d'una altra tipologia.

- *¿Per tant, és bastant heterogeni, l'alumnat?*

- Sí.

- *I històricament?*

- Històricament era diferent, històricament a batxillerat, sempre era un institut on venia gent de molts llocs de Barcelona, i fins i tot de fora de Barcelona.

- Ah, sí?

- Sí, per l'emplaçament, i que la gent a partir dels catorze anys ja agafava metro i el que fos, i llavors ja venia aquí gent de tota... hi havia anys que en teníem de trenta col·legis diferents de procedència, de tot arreu: de Gràcia, del Guinardó, de la Meridiana...de molts llocs. Que els hi anava bé, o que volien venir, o que els hi anava pel lloc, o el que fos. I la gent natural de la zona, naturalment. I això ara en el batxillerat no sabem si es donarà, perquè és el primer any que hi ha batxillerat. La gent està molt condicionada per a on han fet la ESO, m'entens? Llavors ara s'ha obert la preinscripció, i hi ha demanda, però encara no hem tingut ni temps de veure-ho. La preinscripció es va tancar ahir.

- I de primària quins centres teniu?

- Tenim cinc centres vinculats: Col·legi del PIL, BRU (que està aquí al carrer WELL, PVI, BAI i CRV. Aquests són els cinc vinculats, però també tenim molta gent del Mediterrània, que és de la BCNTA i no és vinculat, del BOG, que és de la Vil·la Olímpica i tampoc és vinculat, i després gent de l'Eixample.

Això no complica molt de cara a fer el traspàs d'informació de primària a secundària?

- Sí, bé, ara s'està discutint si les entrevistes aquestes...si, si

- Fins ara què fèieu?

- Moltes vegades ens enviaven informes escrits, però ara fem entrevistes. Aleshores clar, les entrevistes clar, si d'un col·legi només ens ve un nen i potser està lluny d'aquí, que també es dona el cas, fer una entrevista directa no podrà ser. Nosaltres fem les entrevistes amb aquells que tenen majoria.

- L'entrevista què la feu, des d'aquest any?

- Ja es va fer l'any passat, però aquest any serà més formal. Bé, més formal...més això que has d'estar planificant els moments de trobada, i tot això.

- Perquè això es necessari, suposo, no?

- Sí, perquè necessitem la informació de com han anat els nens a la primària.

- Tornant al tema, en el cas de l'absentisme..

- Sí, aquesta informació ja ve directament per la persona de l'EAP. Si hi ha algú que és absentista, ja ens ve la informació per part de l'EAP.

-I els casos de dictamen també...?

- I dictamen també, també. La de l'EAP ha de fer un informe cada any amb, de les noves matriculacions, les que es troben en aquests casos.

- I de registre d'absentisme em deies que teniu el diari...

- Tenim el diari, el telefònic, i l'altre és el mensual. El mensual sempre s'havia tingut. Amb l'ESO ens hem vist obligats a fer aquest diari.

- Aquest registre és manual?

- Sí, és manual, no és informàtic. I el tutor centralitza la informació i amb ella fa el que considera, és a dir, avisa el cap d'estudis quan hi ha casos, o fa un expedient per iniciativa pròpia.

- O sigui, el tutor és una mica el que...?

- El que controla.

- I direcció?

- No, només quan es sanciona, quan es fan expedients. En casos que impliquen un expedient.

- En els tres anys que porteu de reforma, quina percepció tens de com ha anat variant l'absentisme?

- Doncs aquí ha sigut sempre molt... no ha sigut un problema important d'aquest centre.

- No?

- No, no ho ha sigut mai. Jo no sé en altres centres, però aquí absentisme, el que es diu absentisme, que no siguin les campanes, no n'hem tingut gaire. I les campanes, molt esporàdiques i molt...

(...)

(Piquen a la porta, la nena que esperava fora li pregunta si pot anar a la classe següent, el professor li respon que s'esperí que ha de parlar amb ella)

-A vegades els veus fora, però fora de les hores de...

- Pels voltants?

- Pels voltants del parc. Però no falten, aquí els tenim, eh? Aquí està tota la banda. Bé, una banda, no és una banda, és un grupet de nens alguns dels quals són bons estudiants i són brillants, però són problemàtics.

- Ja.

- Ara, no estan fora, hi són tots, eh?

(...)

- Bé, per tant, segons dius l'absentisme no és gaire important?

- No, aquí no. A veure, també és un centre amb poques línies.

- Què teniu, un parell de línies?

- Un parell de línies, i al primer any hi havia 35 nens matriculats. Ara les dues línies estan a 60, però... Bé, les dues línies futures, les que vindran, però fins i tot al primer de l'any passat són 38, els dos primers. És a dir, tampoc hi ha hagut un volum gran d'alumnes a controlar.

- Quan comencen els alumnes a primer d'ESO quin tipus d'acollida feu amb els alumnes i les famílies?

- Fem una reunió. Bé, primer fem una jornada de portes obertes per la gent interessada en matricular-se, i fins i tot entrevistes personals, si la gent demana dia i hora, també ho fem.

- Qui les fa, tu?

- Jo o la directora. I el dia de portes obertes, els dos conjuntament. Llavors, al Setembre fem una setmana d'acollida, fem un dia de recepció pels alumnes, els dos primers dies fem unes activitats amb els tutors, i després una entrevista, es convoca una reunió, una assemblea amb els pares.

- Hi ha casos de famílies que no vinguin?

- Sí.

- Què feu, en aquests casos?

- Home, si hi ha problemes, es fa venir a la família. Primer sempre s'intenta a través del tutor. Que no vinguin després d'aquestes trucades és rar, una altra cosa és que vinguin i serveixi per alguna cosa, és a dir, això és una altra història. Vénen, però potser n'hi ha que tenen un marge de maniobra amb els seus fills molt limitat, aleshores... Exposes els problemes i tal, però...

- Vosaltres sou un centre de batxillerat.

- Sí.

-I el canvi que suposa la Reforma de tenir un nou perfil d'alumnat que us ha suposat?

- Moltíssim. És un canvi de professió complet, perquè nosaltres tenim, per exemple, gent que està fent classes a primer d'ESO que potser és doctora en una alta especialitat, diguem, i està amb uns nens que el seu principal problema és l'ordre i la disciplina, perquè són nens molt difícils de...i molt diferents entre si, m'entens? N'hi haurà uns que t'atenen i altres que tenen tals problemes, potser psíquics, o de comportament, o de mancances...i aquesta persona està desbordada, moltes vegades. Potser aquesta professora

és... fins i tot gent que té el doctorat en... jo què sé, literatura anglesa... gent molt especialitzada que potser havia fet tota la seva vida COU, i ara ha d'estar amb nens de dotze anys, que això és el que hi ha. Jo trobo que això és anti- econòmic i anti tot, però bé, això és el que hi ha, el sistema és així.

- Hi ha molt professorat d'aquestes característiques?

- És que de primària només han vingut dos mestres, la resta som tots de secundària.

- I heu fet algun curs de formació...?

- Vam fer un curs de formació, però aquests cursos de formació són molt teòrics, i no responen a les expectatives que tenia el professorat d'aquests cursets. Entre altres coses, perquè aquests cursets tampoc et donen les eines per fer això. Això és una altra professió, cosa que...cos que... no és un curset, treballar amb aquests nens és un treball totalment diferent.

- Com us adapteu a aquesta realitat?

- Doncs mira, alguns bé, altres no tant bé, i altres molt malament. Hi ha molts problemes.

Quin percentatge hi ha dels que estan bé, els que no tant bé i els que malament?

- Home de professors en realitat, gent que li vagi bé i que estigui content, diria que no hi ha ningú. Ningú. Els mestres que han vingut tampoc tenen més facilitat que tu per fer les coses, la veritat sigui dita. Això és una cosa que es diu, però la veritat és que a la pràctica tenen les mateixes dificultats o més que qualsevol dels que estàvem aquí. Qui té més facilitat i capacitat d'adaptació doncs mira, introdueix noves tècniques o fa coses, però vaja...ara les classes són molt dures. La hora de la classe és molt dura.

- Suposo que heu de posar molt d'èmfasi en l'ordre, la disciplina...

- Perquè amb la disciplina i l'ordre se te'n va tot l'esforç i totes les ganes. Això és així. Després, quan els alumnes es diversifiquen en grups reduïts per fer alguna cosa, potser es pot fer alguna cosa, però si el grup és nombrós, amb les diferents conductes i tipologies barrejades, és molt difícil mantenir l'ordre i l'atenció de la classe durant la hora de classe. Potser fas els primers vint minuts, o mitja hora, i després la cosa se't desmadra. Això ja és una altra història, i depèn de la capacitat de cadascú

- Els crèdits de síntesi i els crèdits variables no engresquen més a l'alumnat?

- Home, la gent prefereix estar en crèdits variables que no en crèdits comuns. El crèdit comú, amb tots, és més difícil.

- És més acadèmic, potser?

- Bé, perquè tens a tothom. N'hi ha més gent, i després, en altres hores, els tens desdoblats, tens grups diferents, i estàs fent una activitat conjunta amb tota la classe essent la hora comuna. I aquesta és la difícil. I si a més a més aquesta hora està a la tarda, per exemple, ja es problemàtica, i si és.. és dijous a la tarda ja no et dic, és horrible....però bueno...

- És l'últim dia de la setmana a la tarda?

- Bé, és l'últim dia a la tarda. I per desgràcia, desaprofitem la franja de les 8:30 a 9:30 perquè no es poden fer més de quatre hores al matí.

- No?

- No. Dues hores, pati i dues hores. Llavors, comencem a les 9:30.

-I de tardes heu de fer...?

- Tres tardes forçoses. Això és la normativa, i això és un absurd, perquè les hores de primera hora, que la gent està més tranquil·la i més... Per exemple, la tarda del dijous es podria treure i fer que dos dies o tres vinguessin a les 8:30i només fer: tres hores, pati i dues hores. Suposem que estaria millor.

- I quin tipus d'absentisme es dóna?

- Home, els alumnes vénen perquè aquí s'hi troben bé, tenen el pati, tenen... L'absentisme que es dóna es dóna per inadaptació, però per inadaptació més aviat comporta conducta agressiva...dons, més conflicte que no pas absentisme. Això és així.

- Heu fet algun curs de formació col·lectiu sobre tractament de conflictes...?

- No.

- I heu demanat assessorament a algú?

- Bé, tenim la gent de l'EAP, tenim la psicopedagoga del centre... Aquí tenim gent que en principi ens pot orientar en això, però moltes coses no tenen una solució que passi per estar al centre. Els nens, molts nens potser necessiten...els que se senten molt desplaçats necessitarien o bé aules - taller, o bé unes activitats diferents de les d'aula i pissarra, que és el que pots fer aquí.

- Ara esteu a tercer d'ESO, no?

- Sí.

- L'any vinent tindreu quart?.

- Sí.

- I quants nens pressuposeu que...?

- Jo penso que de cara als 60, uns 5 o 6, un 10%, necessitarien un altre tipus de docents i un altre tipus d'estudis.

- Són un 10% de nanos "problemàtics"?

- Són problemàtics per inadaptats, vull dir que no poden estar en una aula, o no poden estar dues hores al matí, pati, dues hores més i una tarda. M'entens? Són sis classes en aules, com a màxim alguna en laboratoris de tecnologia. Però aules, tot són aules i algun laboratori, no hi ha...

- Vosaltres teniu alguna UAC?.

- Tenim una UAC, però la UAC que tenim també és amb psicopedagogues, i no és taller, no tenim un taller d'eines amb tecnòlegs per fer coses d'aquestes.

- De fet la UAC hi implica un professional més?

- Sí. Si aquí portem tres anys, tres anys que hem estat fent UACS diferents, perquè no acabem de veure quin és el model. I el professional que t'ha de venir aquí per fer això.

- *Que també ha anat variant?*

- Clar, ha anat variant, i tampoc s'acaben d'adaptar al que és...

- *Quins tipus de UAC heu fet?*

- Hem fet UACS molt conductuals, UACS per nens amb retard. Però els conductuals necessitarien una UAC de taller amb uns tecnòlegs, però amb uns tecnòlegs que serveixin, que no tinguin problemes de disciplina, que no t'expulsin a la gent, m'entens? Perquè si quan el tecnòleg té un problema, per exemple expulsa el nen perquè no fa la classe... Però és clar, els tecnòlegs també fan classes de tecnologia, no fan... Almenys els que hem tingut aquí, que n'hem tingut tres de diferents.

- *Podem demanar el perfil d'aquest professional?*

- No, ens ve. Podem demanar el perfil del terapeuta, em sembla, però els tecnòlegs, que són places d'oposició, ve per curs.

- *Però el terapeuta fa una funció de suport, suposo que...*

- Sí, aquest sí que pots demanar tal persona, si la coneixes. Sinó et ve el que et ve. I els altres, els tecnòlegs... la tecnologia és una assignatura com qualsevol altra, i llavors envien persones per oposició.

- *Quants nanos teniu, més o menys, del UAC?*

- Home, la UAC ha anat variant...

- *O és aquest 10% del que em parlaves?*

- No, aquest 10% que estic dient jo és dels nanos que haurien d'estar en un taller, fora de la UAC. Aquí, el que es pot atendre bé, són alumnes que tinguin retard d'aprenentatge i que no tinguin problemes de comportament. A veure, o encara que tinguin problemes de comportament, que no siguin excessius.

- *De conflicte.*

- No, poden ser conflictius, però si tu el pots anar tractant. Però be, hi ha gent que desborda totes les teves possibilitats i les de tothom, i aleshores aquesta gent no... no es pot fer res amb ells.

- *Derivacions d'alumnat a UEE heu fet?.*

- Són escassíssimes, perquè es necessita el consentiment de la família, i les famílies no volen. Les famílies volen el centre que tenen a prop, i tant els hi fa, en aquest cas, a aquestes famílies. És molt difícil que una família vegi que el seu fill estaria millor...i això tampoc sabem si és veritat, que estaria millor, però tampoc sabem si estan bé en aquesta escola... D'aules taller tampoc hi ha tanta cosa per escollir, m'entens? Llavors hi ha moltes famílies que no volen, i no donen la seva firma, i per tant no... Es necessita el consentiment, i encara que el de l'EAP o el tutor i tothom estigui d'acord...i es donen varis casos d'aquests, que tothom està d'acord en el diagnòstic, però falta la firma de la família. En alguns casos s'aconsegueix perquè convencem a les famílies, i llavors la gent ens ha marxat i està millor.

- *A on han marxat?*

- Doncs per exemple han anat a Cintra, a Can Xatarra, a alguna escola d'hosteleria... Em sembla que all llarg d'aquests anys hi ha hagut sis casos de nens que s'han desviat.

- *A quins cursos?*

- Formacions d'aquestes ocupacionals, però eren aules externes, unitats externes.

- *Ja. Què eren, nanos de segon i de tercer?*

- Eren nens de risc de segon, de primer també, de tercer... Bé, de tercer no, de primer i segon. Però eren nens de risc, d'alt risc.
- *Nanos absentistes des de la tipologia de la típica campana, fins a un cas una mica més greu?*
- Sí.
- *Com es re- insereix a l'escola, un nano absentista?*
- És que no puc parlar més que per aquell cas que et dic de tercer.
- *Que aquest no s'ha re insertat perquè està... O no, o l'heu pogut repescar?*
- Sí, aquest ve, el que li passa és que...ja és gran, té quinze anys, simplement que diu que no vol estar a l'escola. No és conflictiu, aquest no té cap problema de conflicte, aquest nen està a les classes. Treballa poquíssim perquè no li agrada, però no crea cap conflicte, quan ve es reintegra a la seva classe, amb els seus companys, normal. I després potser falta i torna a faltar i alguna setmana no ve o el que sigui, però quan ve...i ell, ho dic francament, simplement no li agrada estar aquí a l'escola, i prefereix estar al carrer fent altres coses.
- *I la família?*
- La família... A vegades els hem vist junts pel carrer, la mare i ell, en ple horari escolar, i ens hem saludat i ens hem parlat, ah si...i llavors...ens han dit qualsevol excusa, m'entens?
- *Però en quan a la reinserció d'aquest nano al curs acadèmic?*
- No hi ha cap problema. Home, el que passa és que el rendiment és baix, sense que l'alumne sigui incapaç, que no ho és. Simplement, que no li agrada.
- *Quin tipus de mesures teniu previstes o penseu que es podrien preveure per evitar situacions d'absentisme recurrent?*
- De moment no hem previst res, perquè nosaltres quan detectem algun cas d'aquests parlem amb la família, i normalment, si és campana, llavors res, el nen torna i es reintegra. I els altres casos només és aquest, o sigui... És que en realitat l'absentisme no ha sigut per nosaltres un problema important.
- *A BUP tampoc?*
- Home, a BUP el que hi ha són més campanes, però és a partir del Maig, quan la gent veu que el curs s'acaba i que no l'aprova. Llavors potser no vénen, i això sí que són campanes. Però els tens per aquí
- *Això a tercer d'ESO no et passa?*
- No, encara no passa. Això passa a primer de batxillerat, i a segon de BUP.
- *Creus que és possible que pugui passar a tercer i quart d'ESO?*
- Segurament passarà, perquè això jo crec que és l'edat. Un de dotze anys no t'ho farà mai, això, entre altres coses perquè a fora ve quan s'avorreix, també, que no sap què fer. Però els de batxillerat o els de quart d'ESO l'any que ve sí que ho faran, perquè ja poden marxar, poden anar-se'n per altres barris, poden fer altres coses. Però els petits normalment no, és molt difícil, quan fan una campana és una trapelleria d'aquelles molt excepcionals.
- *En quan a la vostra resposta a l'absentisme, podríem dir que és similar o diferent, en funció de si és més crònic o més esporàdic?*
- Home...és que és això, és ... és el mateix. És que és controlar, i quan veus que és esporàdic es sanciona en un expedient i es dóna avís a la família. Si el professorat no pot solventar el problema, llavors es notifica a Serveis Socials.
- *La sanció quan ve, quan no hi ha notificació per part de la família?*
- Quan no hi ha justificació de la família..
- *I com va el procediment?*

- No, simplement quan el tutor ja té un nombre de faltes no justificades que considerem que ja és prou preocupant.
- I quin nombre de faltes és?
- Bé, al reglament em sembla que està posat, ara no... Unes deu o quinze classes.
- Deu o quinze classes seguides?
- No, no, encara que siguin esporàdiques, però sense justificar.
(Interrupció d'una professora que entra al despatx, saluda i surt)
- Parla'm una mica de la relació de l'escola amb altres serveis externs. En algunes escoles, o més aviat en algunes zones, m'havien parlat de l'assistència de la Guàrdia Urbana...no?
- Sí, però això no ens ha passat mai.
- L'EAP, per exemple, ve un dia a la setmana?. I treballa el tema de l'absentisme, la persona de l'EAP?
- Sempre i quan nosaltres li notifiquem, clar.
- I quina intervenció fa?
- Normalment es parla amb la família, a veure si hi ha risc que aquell nen, en aquelles hores, estigui fent altres coses.
- I això us ho heu trobat?
- Doncs poques vegades, si, però ara, també algunes vegades, quan li hem notificat, aquesta gent no han pogut fer res, tampoc. Però molt poques vegades, perquè ara aquest any no tenim a ningú, només aquest cas. I de l'any passat o fa dos anys, recordo alguns alumnes que ja no hi són, aquí, alumnes que ja estan fora. Per exemple, va haver-hi un cas que l'any passat l'alumne es va traslladar a Lleida. I després n'hi va haver un altre, que aquest era pràcticament molt absentista, i que no va començar ni el curs. És a dir que no l'hem tingut mai, aquest nen. Una vegada, em sembla.
- I això us ha passat alguna vegada més?
- Una vegada, un alumne, i això va passar, em sembla recordar que l'any passat. Però aquest alumne va venir una vegada, només, un dia o dos dies al Setembre, però no va venir més.
- En el pas de primària a secundària, nanos que facin preinscripció i després... o que no facin ni preinscripció, això com es controla?
- Això nosaltres no ho podem controlar, això suposo que l'Ajuntament i la Generalitat, L'Ajuntament suposo ... perquè sap quins són els alumnes. És que hi ha moltíssima mobilitat, molta gent que es canvia de domicili, que es trasllada de barri, que es trasllada de ciutat... Jo no sé si hi ha un control tan estricte que... Potser al Setembre ve algun que fins i tot no s'ha pre inscrit, això sí.
- I de minories ètniques en teniu nanos?
- Sí, això sí, també.
- De quines?
- Hi ha molts alumnes que no tenen cap idioma, ni català ni castellà, que no el saben parlar.
- Teniu molts immigrants?
- Ara igual en tenim sis, o set o vuit que no parlin l'idioma. Alguns estan amb TAE. Es demana un TAE i estan allà, però per exemple, un que el seu pare no va voler que estigués al TAE, està aquí, i un altre que tampoc sap ni el català ni el castellà, vam demanar la sol·licitud al TAE i no ens han contestat, i ara s'està acabant el cursi encara està aquí.
- I no us ha respòs, el TAE?
- No.

- I això?
- Ah! Nosaltres hem insistit, però no sé si és que el curs s'acaba... No ho sé, això no és un problema de nosaltres.
- *Però aleshores com us ho feu? Perquè clar...*
- Doncs mira, un d'ells ja parla bastant el castellà.
- *La situació que obliga, no?*
- Sí. De coneixements ni un, però d'idioma, almenys del pati i d'això va fent, i l'altre és més grani més callat, encara no l'he sentit parlar el castellà. Però un d'ells sí que es queixa en castellà... Però sense especialitat, i per l'evidència: aquest nen no és absentista, ve cada dia, està aquí, i està amb els seus amics i companys tot el dia, i ha d'anar a totes les classes.
- *I aquests nens, de quines minories ètniques són?*
- Doncs hi ha de tot. Hi ha paquistanesos, marroquins, algun egipci, i italians també n'hi ha hagut alguns. També hem tingut un austríac que ara està al TAE...Hem tingut també alguns italians que... bé, però aquests dominaven l'idioma. O sigui, que no dominin l'idioma, gairebé tots són o del Pakistan, o de la Índia, o marroquins.
- *Estàvem amb la intervenció de l'EAP pel que fa al tema de l'absentisme: demana les vostres dades i intervé a l'equip. La mestra de l'EAP o l'assistenta social de l'EAP?*
- Això s'ho reparteixen les assistents socials, no sé com... A vegades és la de l'Ajuntament, la de Compensatòria, que es diu.
- *És el que anava a dir. Teniu una persona de Compensatòria?*
- Sí. També ve els dijous. Em sembla que l'absentisme és més aviat de la de Compensatòria. Seria la de Compensatòria la que indaga en la família per veure què és el que passa.
- *Qui ve, la Isabel?*
- No, la Pilar...No, no, es diu Antònia, L'Antònia.
- *Quin paper té Inspecció en el tema de l'absentisme? Té algun paper?*
- No. No hem recorregut a ells per res.
- *I pel que fa al CAPIP?*
- El CAPIC? Què és?
- *El Centre d'Atenció Primària de Salut Mental.*
- Sí, en tenim alguns.
- *Alguns casos?*
- Sí. El de l'EAP ha derivat al CAPIP, a que facin algun anàlisi d'alguna qüestió.
- *I sabeu com ha anat el tema?*
- Bé, sabem que hi ha gent que està en tractament neurològic o psiquiàtric, però tampoc podem controlar res.
- *I problemes de tutelars i tot això?*
- També n'hi havia casos.
- *Algun nano de protecció de menors, d'aquests que tenen DAM de Justícia...?*
- Sí, tenim varis casos de gent que esta allotjat en un pis.
- *Si?*
- Sí, tenim dos o tres casos d'aquests.
- *I en aquests casos, quin tipus de relació...?*
- Amb el tutor, amb el tutor. Si hi ha algun problema, al tutor.
- *i hi ha un seguiment per part de la DEGAI, d'aquests casos?*
- Sí.
- *I funciona?*

- Aquests bé...aquests...el que passa és que en lloc de la família, l'interlocutor sempre és aquesta persona de la DEGAI.

- I normalment quan el requeriu ve?

- Sí, clar.

- I a l'inrevés també suposo que passa, no?

- Bé, és que només són tres casos que tenim, i estan molt estudiats, són molt coneguts, i no hi ha gaire... a veure, algun problema, com una de les nenes, però tampoc han sigut casos molt problemàtics.

- Què són, una nena i dos nens?

- Sí. Hi ha dos germans, una nena i un nen, i em sembla que un altre. Tres en total.

- Quin tipus de problemes tenen aquests nanos?

- La nena, per exemple, té una conducta una mica rara, una mica problemàtica, conflictiva... Tot això són incidents: cada paper és un incident, i aquesta nena, per exemple, de la que t'estic parlant, té tots aquests. I el 20 d'Abril jo em vaig entrevistar amb la tutora que s'encarrega d'ells, amb la que viuen al pis, i amb la tutora d'aquí. i vam tenir una reunió. Vam estar a punt de censurar aquesta nena, que encara no està censurada, però té un historial. I després, a part d'això, tenim casos de nens que passen per problemàtiques de separacions de les seves famílies. D'això te n'assabentes a vegades, no sempre.

- I qui us informa d'això?

- No, normalment h quan hi ha algun conflicte, o quan algú de la parella ve a demanar papers, a demanar certificats, a demanar coses...i llavors te n'assabentes. Es donen aquests casos. També hi ha casos de maltractaments i d'abusos sexuals també.

- En aquests casos el tema de la tutela deu estar...?

- Bé, en alguns casos la tutela... no, no, continuen estant amb les famílies. L'altre dia vam enviar-hi una nena que havia vingut aquí amb agressions per part de la família, i la vam enviar a la DEGAI.

- I en aquest cas vosaltres interveniu...?

- Sí, però bé, intentem... Vaig tenir la família aquí després, al dia següent.

Per això t'ho dic.

- I...?

- Doncs mira, intentes dominar la situació. Jo no les tenia totes, quan... Jo sempre el que demano és no estar sol, estem sempre dos professors, parlant amb ells.

- Però sempre un professional del centre, no hi ha una demanda a la Guàrdia Urbana, o a l'assistenta social, o Serveis Socials...?

- No. Les coses, encara que han sigut reunions desagradables, no han arribat a l'amenaça física. Potser es donarà, algun dia, no ho sé, però de moment no ha passat, això. a situació l'hem pogut controlar nosaltres. Però això són situacions insòlites. Abans, quan hi havia el BUP, mai ens havíem trobat amb una gent que vingués amb agressivitat, el que passa és que nosaltres hem sabut frenar, tranquil·litzar... Nosaltres també hem protegit a la criatura tot el que hem pogut, li hem fet saber els seus drets, i hem amenaçat a la família (en el sentit d'amenaçar) que tinguin clares quines són les fronteres que no poden traspasar. I amb això ens n'hem sortit, no ens hem guanyat cap "torta", encara. El que passa és que potser algun dia... perquè hi ha gent que sí que és violenta.

- Parla'm una mica e l'eficàcia d'aquests serveis que hem anat esmentant, tant els que depenen del Departament d'Ensenyament com els mateixos serveis de l'administració local.

- Això depèn de les persones que t'ho fan. Perquè de l'EAP hem tingut tres persones en tres anys diferents. I de Compensatòria t'envien... Això depèn de les persones, hi ha persones més eficaces, i altres persones que no tant.

- I aquesta rotació de fet no és un problema en si mateixa?

- Sí, el que passa és que això no sé...suposo que és per trasllats, jo no sé aquests mecanismes. L'eficàcia depèn una mica de les persones, però també hi ha coses que no tenen una solució clara, m'entens? La problemàtica diguem-ne social potser no passa per coses que puguem fer.

- I de Serveis Socials?

- Aquí a vegades he tingut reunions esporàdiques amb la gent de Serveis Socials. L'eficàcia? Doncs no ho sé, és difícil, perquè clar, tampoc hem tingut un contacte amb aquests serveis... Hem tingut sempre una reunió inicial, i després depèn de com va el curs necessites els seus serveis o no.

- Però una roda regular al llarg del curs, no.

- Sempre n'hem tingut alguna al començament del curs, quan hi ha algun cas...Però després, per exemple, si aquests nens que han estat amb serveis... Sabem que els nens problemàtics que tenim aquí tenen sempre el seu ...referent...o tutor...o gent que va per casa, o assistent social!, li diuen. Però moltes vegades aquí podem fer les coses sense...

- Sense necessitat d'intervenció.

- I quan es necessiten... però també han sigut poques vegades. Aquesta nena, per exemple, de l'altre dia, doncs sí que ens vam posar en contacte amb l'assistent social, però ell em sembla que va estar amb la DEGAI. Nosaltres la vam acompanyar a l'ambulatori, però ja no la vam acompanyar a res més, se'n van encarregar els assistents socials.

- Teniu algun protocol?

- No.

- I això seria necessari?

- Doncs igual sí, el que passa és que a veure, jo tinc informació. Per exemple, particularment, jo tinc un... conec, a més a més, a gent que ha elaborat un protocol per detectar les situacions de risc. Això ho coneixem, i més o menys no crec que se'ns passi cap per alt. Ara, com actuar? Doncs de moment no tenim cap protocol, el que fem és del sentit comú que... Vull dir, quan va venir aquesta nena apallissada, que es queixava, demanava aspirines, i nosaltres la coneixem molt bé. "Què et passa?", "Què et passa?", li vam anar traient la informació a ella, i llavors... Ens n'assabentem, la informació la tenim, perquè a més a més tenim accés a altres alumnes, mitjançant altres alumnes ens assabentem de què els passa... O sigui, tota aquesta informació la tenim. I quan hi ha casos d'abusos sexuals, a vegades ho sabem també per les amistats, no directament perquè ella ho expliqui...i llavors ho sabem, i de seguida truquem a la DEGAI, en el cas d'aquestes agressions físiques, i ho notifiquem, però el seguiment ja el fan ells, nosaltres ja no hi intervenim més.

- Alguna demanda que se t'acudeixi de cara al control de l'absentisme i altres problemàtiques que hi poden anar associades, vinculades al tema del conflicte i tal?

- Home, jo demanda...és que clar... La demanda que em sembla que és unànime és que hi hagi centres externs amb tallers pels alumnes que aquí no es poden tractar. Això és una cosa claríssima. Perquè la comprensivitat aquesta extrema que planteja la reforma és un fracàs també, perquè això és així. La

lleï dirà el que sigui, però hi ha un sector, un percentatge, uns nens, que per les seves característiques familiars, personals o el que sigui, rebutgen el món escolar. El món escolar que se'ls ofereix, no un altre. Han de tenir una formació, però està claríssim que aquesta no passa pels instituts d'ESO. Això és així, i quan abans se n'adoni l'administració i abans busqui els professionals...perquè em sembla que els professionals que han de servir a aquests nens han de tenir un perfil molt clar, molt determinat, que no són els professors ordinaris que sabem fer les nostres classes i sabem tractar la diversitat fins a cert extrem. Però sobrepassats aquests límit, tot l'ampli que vulguis, ja estem desbordats. Jo sempre ho dic, hi ha gent que viuen com si alumnes i nosaltres fossin dues galàxies diferents. El seu món i el teu. I el que tu coneixes i el que tu coneixes pels teus amics i per les teves referències, estan en galàxies oposades, perquè no són situacions comparables. llavors, com tractem situacions d'aquestes, quan les detectem...? Clar, tu t'expliques la bogeria d'alguns nens per la seva situació personal, perquè aquests casos extrems d'abusos sexuals clar, ja entens el comportament de la nena, per exemple... Però què faràs? jo no ho sé, ni conec a ningú que li hagi passat ni remotament, cap cosa semblant al que li ha passat aquesta nena. Ni entre nosaltres coneixem a ningú, és a dir... Llavors clar, suposo que la gent que hauria d'atendre a aquesta nena, o donar-li classes... Bé, li fem classes nosaltres, m'entens? I si la nena s'adapta al món escolar suposo que ho fem prou bé... Però si això es tradueix en un rebuig del món escolar, nosaltres no hi tenim res a fer.

- *Quines condicions et sembla que són ineludibles de cara a l'escolarització d'aquests nanos?*

- Home, suposo que han de ser centres amb molt pocs nens per aula, aquests nens suposo que haurien d'estar en grups de cinc i sis persones, amb quatre persones com a màxim que els atenguessin durant tots els dies o hores que es consideri la seva jornada, que tampoc hauria de perquè ser una jornada estàndard. Aleshores es necessitarien quatre o cinc persones, no dotze. A vegades hi ha dotze professors en un sol curs, i això per a ells és un descontrol i per a nosaltres també. Llavors es necessitaria un àmbit escolar més reduït, més pràctic, on aprenguessin... doncs no sé... Sí, amb alguna matèria acadèmica i de tipus escolar molt basada en la llengua, i en matemàtiques, per exemple, només... Però clar, és que potser aquestes persones tenen la professora en anglès, i clar, no dominen l'idioma, no saben... Ells tenen una problemàtica i la professora d'anglès està amb 30 fent anglès. Això és inviable. En tot cas transitòriament, fins que aquestes criatures potser evolucionessin, o tinguessin... Perquè l'època de l'adolescència és molt complicada, és molt difícil, és la època on fins que no agafessin unes normes i tal, que això s'ha d'aprendre en tallers. Que existeixen, però estan especialitzats en gent que té risc i a vegades hi ha poques places una demanda... una demanda que potser no es manifesta, perquè com es necessiten aquests requisits de la família. Però si fos només els equips pedagògics de l'EAP, d'inspecció... els que certifiquessin les necessitats i que això fos ja una demanda, i la família... Si dóna el seu consentiment bé, però sinó també, perquè a vegades la família es mou simplement per comoditat. Per exemple, potser el nen hauria de fer tal cosa però la mare no vol que el nen agafi el metro, o es traslladi de barri, o se'n vagi allà... M'entens? Això és així, es necessitaria que siguin el centre, els pedagogs, els psicòlegs els que determinen les necessitats, que no sigui la família la que rebutgi qualsevol cosa.

- Ja per acabar, parlem d'aspectes més de característiques del centre. Tres o quatre trets que al teu parer caracteritzin l'institut des del punt de vista pedagògic?

- Home, és difícil, així... Som un centre que estem en procés d'adaptació, potser el batxillerat és més el nostre terreny, però em sembla que s'està fent un esforç molt considerable per donar una ESO de qualitat, amb diversificació i amb diferents oportunitats pels alumnes. penso que aquí hi ha tot un plantejament de molta adaptació a les necessitats de cadascú.

- Explica'm algun exemple que il·lustri...

- Doncs amb els itineraris que tenim de crèdits variables, hi ha sempre un ventall suficientment ampli, de moment. Perquè és clar, això depèn de la plantilla, que s'està remodelant, s'està canviant per tal de poder oferir a cada tipus de nen una mica el que necessita. Alumnes que potser tenen dificultats... doncs treure crèdits densos, que siguin d'ampliació, i més aviat reforçar amb crèdits de psicopedagogia, de dibuix... Matèries en les que ells puguin tenir èxit. És el que s'intenta, buscar una mica coses amb les que l'alumne se'n surti. Això és el que intentem a l'ESO, i a quart d'ESO intentem muntar una horaris que també estiguin enfocats a això: paquets de crèdits que cada alumne, segons les seves habilitats, pugui fer una combinació de crèdits amb la que se'n pugui sortir.

- Clar, perquè els itineraris del quart d'ESO ja determinaran d'alguna manera les sortides, no?

- Sí, el tipus de batxillerat que faran, o si volen un cicle formatiu, o garantia social. Això encara no... Això s'està remodelant, perquè cada any canviem alguna cosa, no tenim un model, encara, no.

- Esteu experimentant?

- Clar, estem canviant. Hem tingut UACS conductuals, les hem tingut de l'altre tipus, ara farem una cosa mixta per atendre diferents tipus d'alumnes...

- I el tema dels grups flexibles?

- Fem observacions i les tenim a totes les instrumentals.

- Què ho feu, per nivells de l'alumnat?

- Sí, però només amb matemàtiques, català i castellà.

- Les altres no?

- Les altres no, amb les altres podem jugar amb els desdoblaments. Nivell a les instrumentals sí, i de primer a tercer. A quart ja no, perquè les instrumentals ja queden reduïdes a les hores comunes, i aleshores això ja no es pot fer.

(...Interromp un altra professora i comenta en veu alta que no ha pogut parlar amb una alumne un tal A.B. Torna a sortir del despatx, però el cap d'estudis aprofita per comentar-me el cas)

- aquest nen mateix del que estàvem parlant és un rebutjat d'un institut, expedientat i traslladat a la força d'un altre institut, i ens ha vingut aquí.

- Això passa, a vegades?

- Bé, això és una sanció en la que es preveu la inhabilitació de l'alumne per fets greus, per un expedient que arriba al final amb la pèrdua d'escolaritat en aquell centre, llavors l'administració el trasllada a un altre centre.

- I en aquest cas us arriba algun tipus d'historial de l'alumne?

- No gaire, però bé nosaltres, com que normalment és de l'institut del costat, sabem què ha passat.

- Els instituts teniu tendència, normalment, a fer un historial per la informació acadèmica...?

- No. Es genera aquí, perquè clar, aquí arriben de dotze anys amb els informes, però la resta...

- En feu, vosaltres, d'aquests informes enters, o...?

- Home, els nens que tenen molts incidents passen per l'EAP perquè hi hagi... (Entra la directora de molt males maneres i crida al cap d'estudis pel seu nom, aquest li respon que ara va, però ella el torna a interpel·lar i afegeix que això no pot ser, repeteix que no pot ser, que ella és la directora i això no pot ser i que ell ja ho sap, que les entrevistes s'han de fer en un altre horari. El cap d'estudis s'excusa dient que era una entrevista pactada dins d'aquest horari però la directora prossegueix en to enfadat dient que tenen una professora del claustre que li ha demanat de parlar amb ella i comenta al cap d'estudis que suposa que sabrà de que es tracta, aquest interpreta dient que potser vol fer un canvi de classes de francès però la directora li interromp dient. Que cambio ni que nada: Que va!, Hombre... Que va! ...La dimisión de la junta directiva, hombre!, juégatela... (La directora surt enfadada, tancant la porta. El cap d'estudis somriu forçadament i jo m'excuso per la durada)

- Bé, j'acabem...Cinc cèntims de la classe tutorial. Com ho teniu pensat?

- Home, està redactat i en procés de revisió. Hi ha una activitat pensada per a cada quinzena de l'any.

- Hi ha un tutor per curs, no per cicle?

- Per grup de nens: dos per curs, perquè són dues línies.

- i per cicle?

- El coordinador de la ESO.

- Un coordinador per cicle?

- No, per tota l'ESO, no n'hi ha, de cicle. Llavors hi ha un pla escrit amb quinze activitats quinzenals, i això està en revisió, perquè els tutors canvien coses...

-i després suposo que també hi deu haver coordinació per àrees del professorat?

- Els caps de Departament. Sí, això sí, és clar.

- M'has dit que d'alumnes amb problemes n'hi ha un 10%?

- Sí, del 5 al 10%.

-i de bons alumnes quin percentatge tindríeu?

- Bons? Que van bé i no tenen cap...? Home, això són virtuosos.

- No, virtuosos no. Bé, virtuosos en el sentit que són bons estudiants, motivats...

- Un 30 o 40%.

-I limitats acadèmicament i sense expectatives?

- D'un 15 a un 20%.

(Tornen a trucar a la porta, és la directora i acabem la entrevista bruscamment...No sé si és que hi ha hagut un mal entès però he trobat l'ambient molt crispat. Gairebé que la directora m'acomia amb males formes. Una qüestió a afegir és que a tercer i quart s'imposa la lògica de funcionament de l'ensenyament post-obligatori).

IES 3

Si vols comencem pel que és el model de control. Primer de tot com definiu l'absentisme, si és que teniu alguna definició establerta?

No. a veure, aquí el que no es produeix és l'absentisme aquell de campanes, això és molt poc... Ni tampoc l'absentisme de persones que estan en el centre però que no estan a l'aula. Això no passa, suposo que entre altres coses perquè és un centre petit, vam començar fa tres anys i només tenim primer, segon i tercer. Tenim nou grups, i per tant això es fa molt difícil.

El que es produeix més aviat és absentisme a causa d'això que ara en diuen des estructures familiars, problemàtiques familiars molts greus, etc. Llavors, des del centre el funcionament sempre ha estat el mateix, és a dir, un primer pas de treball des de la tutoria, vull dir que és el tutor o tutora qui es posa en contacte, qui telefona de manera reiterada quan hi ha telèfon, perquè aquest sovint és el problema. Lògicament quan també tenim informació prèvia de.

Inicialment la feina la porta el tutor. De fet tenim, no només pels absentistes sinó per tothom, un registre diari d'assistència: a cada classe hi ha una carpeta on es controla cada dia l'assistència, i no només l'assistència sinó també els que han fet i els que no han fet els deures de les diferents assignatures. El coordinador pedagògic una vegada al mes recull la informació que li passen els tutors, i de manera sistemàtica envia la informació a les famílies que ho requereixen: que ha faltat tants dies i no ha fet els deures de tals assignatures tals dies.

Sí. De manera regular. I una de les coses que nosaltres fem a començament de curs, quan els nans ja porten aquí una mica més d'un mes, és fer-los una tutoria, una enquesta de valoració del funcionament, i una de les coses que sempre els hi preguntem és quin grau de control creuen que hi ha, i normalment acostumen a dir que molt més que a l'escola. El qual no vol dir que no sigui veritat, però en tot cas, com que ja no se'n recorden del que tenien a l'escola... Bé, i després, com que hi ha algunes persones d'absentisme crònic, llavors el primer pas és que del tutor passa directament a direcció, de moment això ha estat així perquè som poca gent. I llavors doncs jo faig... en molts casos gairebé una persecució: presentar-me a casa seva...

Tu personalment?

Sí, això ho he fet algunes vegades. L'any passat hi va haver un nano que no venia i un dia... vinc amb moto, li fotia el casco i el portava... Però clar, això a mesura que el volum va creixent, doncs...

I llavors hi ha alguns casos que el fet d'aquesta intervenció contundent... això es pot fer una o dues vegades i si no ha resultat, com ha passat en alguns casos, doncs bé... Però sinó és clar, això es desborda i clar, aquí ja hi han d'intervenir necessàriament els serveis externs del centre. I aquí és on topem amb un problema greu.

SÍ?

Sí, perquè més enllà de la bona voluntat, que n'hi ha molta, de les persones en concret que tenim aquí, tant la persona de Compensatòria com l'educadora de carrer o l'assistent social base que els Serveis Socials ens ha encomanat, doncs ens topem amb unes dificultats

d'infraestructura molt grans. Nosaltres tenim una reunió al mes amb l'assistent social de referència que ens ha subministrat Serveis Socials, la persona de Compensatòria i jo: ens reunim una vegada al mes i mirem com evolucionen els casos que tenim detectats. El problema és que malgrat (insisteixo) la dedicació d'aquestes persones jo trobo a faltar un plantejament seriós de l'absentisme, perquè no hi ha recursos, ni personals ni materials, per atendre'ls. Llavors el problema passa perquè nosaltres potser dins de l'horari escolar alguna cosa hi podem fer, però clar, no hi ha un seguiment d'aquests alumnes fora de l'horari escolar, i aquests alumnes ho necessitarien. Bé, amb aquestes dues persones que et comento ho hem parlat moltes vegades, i de fet ara a final de curs quan fem la valoració del funcionament, doncs és una de les coses que segur que haurem de redactar o d'explicar. Doncs això, vull dir... des de Serveis Socials no hi ha possibilitats, i no per falta de voluntat, almenys de les persones d'aquí en concret, sinó per l'estructura més en general que hi ha per atendre de debò aquesta canalla. O sigui, a començament de curs aquí es va intentar, fruit de l'experiència de l'any passat, crear una mena d'espai, que en part ja existia per canalla més petita, per atendre escolarment. No perquè juguïn, que en això ja se'n surten ells, a aquesta canalla no cal que els hi donem... als que tenen dotze anys, els més petitets, potser sí que els hi donem espais perquè juguïn i ja s'espavilen, per això. Sinó que tinguessin un lloc on dues, tres, quatre dies a la setmana, que hi haguessin una educadors que d'acord amb el centre fessin aquesta feina que nosaltres fem molt la tutoria de revisar les agendes, les carpetes, els deures, etc. Però que això, quan hi ha una família mínimament al darrere, doncs...

Funciona més o menys, però... Bé, seria gent que poguessin no només completar la qüestió estrictament d'aprenentatge, sinó també el dels hàbits. Es va crear una cosa que per qüestions de competències d'administracions no es podia dir reforç escolar, i se li va posar el nom tant pintoresc de "Lugodeures." Llavors, amb aquest símbol dels deures... que jo no sé aquesta mania que tenim de no dir les coses pel seu nom. Llavors això, malgrat la conya que podem fer, hi ha unes persones que estan allà treballant-hi amb unes condicions... home, millor que les de l'any passat, però de totes maneres precàries. De fet, només dóna resposta a canalleta de primària, i no sé concretament a quanta gent. Això, si vas a alguna de les escoles de per aquí ho podries preguntar, però no hi ha, pels motius que siguin, suposo que per falta de pressupost i de persones, no hi ha aquest servei d'atenció a gent de secundària. Que ja no es tracta tant que allò sigui una ludoteca, sinó un lloc on realment, en contacte amb l'institut, nosaltres diguem, amb el tutor o tutora del grup: "escolta, aquest nano necessita això, controla-li això...", i tal, no? És a dir, la feina que faria, per dir-ho així, un profe particular però especialitzat en aquest tipus de canalla. Jo estic convençut que si no hi ha pega de la família no hi podem comptar. Per tant, si no hi ha d'una banda això, aquest reforç fora en contacte amb l'institut, i si no hi ha, sobretot, abans que això, un pla de prevenció i d'atenció a l'absentisme, que les administracions s'hi posin, s'arremanguin i s'hi posin de debò, no hi ha res a fer. O sigui, jo penso que... no hi ha res a fer... hi ha poc a fer. És a dir, tenim petits èxits puntuals a base de molt esforç, però que realment no... Jo penso que és malbaratar esforços, recursos i feina voluntariosa de la gent que s'hi entrega. O sigui, en aquest sentit jo ho veig d'aquesta manera. Ara, malgrat tot, algunes coses s'han anat aconseguint, però el problema fonamental és aquest.

En aquesta zona hi ha molt pocs centres d'atenció als nanos, un casal o coses d'aquestes?

Sí, sí que n'hi ha, precisament...

Però no en la línia més escolar, no?

Exacte, precisament aquest "Lugodeures" parteix d'un casal que ja existia, que donava servei a uns nanos... No, no, ja n'hi ha, però no això.

No en aquesta vessant de reforç?

Exacte, i de contacte amb la família i això.

Bé, per reconduir una mica el que m'estaves comentant: aquests casos en els quals tu intervens són en els casos potser més crònics, no? En els que alguna vegada has intervingut, d'anar a buscar el nano a casa i tal.

Sí.

Perquè normalment què és? El tutor es posa en contacte amb la família via telèfon si pot...I si no hi ha telèfon doncs bé, una carta, i si no es respon llavors és quan ja ve l'altre mecanisme de a veure si jo puc, o sinó ja Serveis Socials, no? És a dir, no tenim els termes mitjos, realment, eh? O sigui, som... en general aquí... bé, després ja ho comptabilitzarem, però hi ha alguns casos molt concrets que ja coneixem... la majoria abans de començar el curs pel que ens han dit les escoles. Amb alguns hem aconseguit coses temporalment, però que a la llarga s'ha anat confirmant el que des de l'escola ens apuntaven, vull dir... Són casos d'absentisme que ja vénen de la primària i que s'allarguen amb el temps.

Teniu algun tipus de registre general de l'absentisme? Aquests fulls que em comentaves què és: passeu llista a cada classe, em deies?

No, a cada classe no, perquè és el que et deia, no cal. És al començament del matí i al començament de la tarda. O sigui, no passa que un alumne hi sigui a les 8:30 i que a les 9:30 no hi sigui. No, perquè... bé, perquè són nanos petits, és a dir... clar, i l'institut també és petit, i potser perquè des del primer moment això s'ha controlat d'aquesta manera. És a dir, no cal passar a classe llista a cada hora. També és veritat que els nanos més grans encara a l'hora del pati no surten al carrer i tampoc cal tornar a passar llista al tornar del pati, i per tant... I a més això ho porta un delegat.

Passa a segona hora... Un del matí i un de la tarda. Com que vàrem veure a més a més que el marge de cinc minuts que tenim la porta oberta perquè la canalla entri, tan al començament com a la tarda... O sigui, si les classes començaven a dos quarts, un marge de cinc minuts. Llavors de fet la gent arribava fins a dos quarts i cinc. Llavors hem avançat això des de dos quarts menys cinc a dos quarts, i a més a més des de fa tres mesos portem un control molt estricte de puntualitat, no d'assistència. Quan els nanos arriben tard la conserge pren notes, els hi fa un justificant que han de portar ple... O sigui que en aquest sentit... Però vull dir que registre d'absentisme, dit així d'aquesta manera, no és tal. És a dir, que el tutor, a partir de la informació del registre diari de classe, ho comunica: quan veu que la canalla... si falten tres o quatre dies truca a casa de manera normal.

Hi ha un buidat d'aquest diari?

Sí, mensualment sí, perquè llavors això és el que et comentava que el coordinador pedagògic, sigui una o vint-i-cinc faltes... Bé, a les vint-i-cinc ja s'ha tractat de treballar abans això, el coordinador pedagògic buida això... Però de fet ho buiden els tutors i li passen la informació al coordinador, i llavors el coordinador ho envia a les famílies.

Això fa molt que ho feu?

Aquest curs.

Des d'aquest curs.

Sí, o sigui... Això va ser un acord que es va prendre a finals del curs passat, quan vam fer la valoració del funcionament una de les coses que vam acordar és això, i llavors aquest curs ha començat a funcionar.

Perquè no hi havia un treball sistemàtic de...

No, sí que hi era, el que passa és que hi havia tan poqueta canalla que les coses eren molt senzilles, perquè és clar, primer érem @ nanos, i llavors això ràpidament... I l'any següent 120 aproximadament, ara ja som 204, i llavors doncs bé, en el moment en el que augmenta el volum cal una cosa més sistemàtica. L'altre doncs... jo els coneixia a tots i en un moment determinat jo o el tutor podíem trucar a casa d'una manera que no calia que fos estructurada i era molt eficaç perquè érem poca canalla. Però clar, ara cal sistematitzar-ho.

I per tant, aquesta sistematització d'aquest seguiment us és eficaç?

Sí, més que res perquè és l'única manera de tenir una informació... no tal per modificar les coses, eh?, però... jo no crec que modifiqui molt substancialment...per obtenir la informació precisa per poder, amb Serveis Socials o amb la família doncs dir "mira, les coses estan així", no?

Serveis Socials intervé en els casos que vosaltres no heu pogut posar-vos en contacte amb la família?

Sí, sí. O sigui, de fet nosaltres i Serveis Socials a través d'aquestes reunions mensuals doncs... I aquests alumnes tenen una assistent social assignada. O sigui, una cosa és la que tenim aquí assignada al centre, i en té alguns assignats, i d'altres els deriva a companyes de Serveis Socials. De fet es va... ja t'ho ensenyaré, a començament de curs es va fer una... es va intentar doncs això, sistematitzar tots els passos que s'havien de seguir...

Fer com un protocol?

Això mateix. Mira, veus? És això. I tot això, que aquí hi ha les definicions de les intencions i objectius i tot plegat, però el que és més clar és això, veus? Diu... Això és en situacions de risc i l'absentisme és una d'elles, no l'única, però vaja, bàsicament és la que es dóna. Normalment enviem una carta als pares, i fem la notificació a Inspecció quan veiem... La notificació a Inspecció ho farem a final de curs, o sigui que Inspecció aquí hi té un paper irrellevant absolutament. No sé si li toca o no... Bé, sí que li toca... Bé, llavors això passa als Serveis Socials i pot ser un cas

conegut o un cas no conegut. La majoria són casos coneguts. Llavors... veus? Coordinació, referent d'escola... hi posa mestre, però no és el cas, en aquest cas sóc jo, i el de Serveis Socials, diagnòstic i pla d'intervenció. Llavors, el pla d'intervenció, normalment el que es fa és, si tot això no acaba de funcionar, es cita a les famílies, se les cita aquí o se les cita allà, amb Serveis Socials, nosaltres, la família... El que passa és que algunes de les famílies et vénen amb el paper que diu "no podré ir", perquè no s'hi presenten. Llavors, si no és conegut en els Serveis, doncs bé... Això no ens ha passat, a aquesta part d'aquí, perquè tots eren coneguts. Perquè l'absentisme esta bastant vinculat a problemàtiques familiars. Això és una cosa que hem fet nosaltres aquí... teòricament això ho utilitzen en altres escoles de la zona, no és pas per nosaltres.

No, jo ho he vist en una altra escola.

Sí, sí, això és general, és del districte, i llavors nosaltres... De fet això va sorgir com a conseqüència que... El que no sé és com funciona en general. Això és conseqüència d'una demanda que es va fer l'any passat, partint bàsicament de les escoles de primària de la zona; es va fer una demanda al districte, es va fer una comissió en la que hi havia doncs això: Compensatòria, Serveis Socials, Inspecció, que de fet era el president de la comissió, directors de secundària, i hi era jo... eh? I llavors d'això finalment... que va acabar una mica aigualit, però finalment va sortir això, en va resultar això. Que a nosaltres com a document -marc doncs ens ha servit.

Vosaltres treballau mitjançant comissió social les intervencions de Serveis Socials?

Sí, però menys sistematitzada. És a dir, jo tenia el conflicte o el problema de saber què havia de dir aquí quan trobàvem... És a dir, quan tenia un problema a qui m'havia d'adreçar, sempre deia "bé, i això de qui és competència? Això és dels Serveis Socials, és d'Inspecció...?" I precisament per això es va intentar fer una cosa que aclarís una mica...

Per tant aquesta reunió mensual és una cosa molt recent d'aquest any.

D'aquest curs, sí.

I com la valoreu?

A veure, valoro bé la disponibilitat de les persones, però és poc eficaç. O sigui, no el fet de la reunió, que ens expliquem les coses, la reunió ja està bé, sinó la reconducció. La feina que es pot fer a partir d'això. I això que ja et dic que la noia que ho porta és excel·lent i fa tot el que pot i demés, i la de Compensatòria també, però no... jo crec que no ens n'acabem de sortir per això. Això és una boca d'aigua al mar, vull dir que el problema és molt més gros, i jo crec que no hi ha una consciència prou clara d'això.

No hi ha consciència?

Jo crec que no. Jo crec que no, hi ha una sensació d'impotència molt gran, i més que res és que... I dic que no perquè és que no hi ha un pla de prevenció seriós, perquè és línia d'acció, això amb la noia de Compensatòria sempre ho comentem, i amb la Rosa també. No hi ha un pla de prevenció seriós i per tant no hi ha els recursos necessaris, o possibles, no ho sé. La setmana passada precisament vàrem tenir una jornada de reflexió tots els directors de l'escola de Barcelona ciutat

que feia temps que portàvem organitzant amb totes les administracions, el sindicat, les federacions de pares. I una de les coses que es demanaven justament és això, és a dir, una major ... De fet allà es deia als Serveis Socials, al servei de l'escola que no era això, la formulació no era el que es volia dir exactament, el que es volia dir és que hi hagués doncs això, una major disponibilitat i coordinació. I de fet la mateixa Tinent d'Alcalde va reconèixer que l'any 92, em sembla, o 93, s'havia iniciat un pla per omplir de contingut els Serveis Socials dels districtes, havien convocat una colla d'oposicions per cobrir totes les places, que ara aquest any sí que hauria de cobrir tota la plantilla que estava prevista... Però clar, ella mateixa reconeixia que era una feina de trinxera, era molt dura, i la gent a la que portava dos, tres, quatre anys, i en una plantilla de l'Ajuntament que em sembla que hi ha 12000 persones, a la que trobaven una vacant, pam! Llavors, per tant, hi ha dificultats de continuïtat i dificultats de coordinació. Malgrat que, insisteixo, en les possibilitats d'actuació que tenen els Serveis Socials concretament d'aquí, que són els que jo conec, jo estic convençut que fan tot el que poden, però... I la directora d'aquí dels Serveis Socials també és una persona molt receptiva... vull dir que molt bé, en aquest sentit. Però és això, no? Jo de fet per exemple, amb això dels "Lugodeures", vaig anar a la reunió i em vaig des apuntar perquè vaig veure que hi havia molt bones intencions però no... Que falta atenció als problemes, seriosament.

Però per què et vas des apuntar, perquè la secundària quedava en part exclosa?

No, no, perquè és que... Em vaig des apuntar... vull dir que ho vaig deixar, vaig deixar el seguiment perquè... No perquè la secundària quedés exclosa, sinó perquè veig que era una iniciativa una vegada més fonamentada en la bona voluntat i la bona fe de la gent, i això està molt bé però no pot ser. És una condició, és un requisit previ, és necessari però no és suficient.

Aquesta reunió de la setmana passada va ser iniciativa dels directors de les escoles? No, dels directors de secundària, dels instituts, sí.

I per iniciativa vostra, es va fer aquesta reunió?

Sí, sí. Si vols et donaré una còpia del document de reflexió. Era una reflexió sobre... no sobre l'absentisme, eh? Era una reflexió sobre la situació a Barcelona ciutat de l'aplicació del nou sistema educatiu.

I va convidar el sindicat i l'administració. L'Administració Educativa i l'Administració Local, i federacions de pares. El document se'ls hi havia donat prèviament, hi havia tota una colla de punts, se'n van prioritzar uns quants, i llavors doncs bé, se'ls hi va donar perquè responguin el que els hi semblava allò, i bé... El que es va demanar és que totes les... O sigui, que les intervencions que havien elaborat els diferents representants que hi havia, ens les donessin per escrit per afegir en el document. Home, suposo que la conclusió més clara és que és la primera i que no serà l'última, que convé seguir avançant, però tampoc som molt optimistes, vull dir... amb les nostres possibilitats de progrés en això, aquesta és la veritat, però en fi...

Vosaltres fa tres anys que decidiu funcionar com a tal, el centre és relativament nou?

Sí.

I esteu a l'espera de canvi d'edifici?

Exacte.

El professorat que sou és ja el que està en situació definitiva?

No, clar, perquè...Bé, uns quants sí i altres no. És a dir que aquí... bé, és el funcionament normal de previsió de places, és a dir que... Ara, aquest curs, som vintidos. Bé, vint-i-dos i mig, vaja, per ser exactes. És que això dels mitjos últimament s'està generalitzant. El curs que ve, tal com està previst, serem vint-i-nou i mig més o menys. Llavors d'aquests... no ho sé encara, perquè encara no s'ha resolt el concurs de trasllat i les places que havien sortit aquí no s'han cobert, però més o menys jo crec que arribarem al 50% o una miqueta més de gent definitiva. Llavors la resta... perquè hi ha places que ja es necessiten però que encara no s'han creat, o sigui... Ve la persona... això, de comissió de serveis o un interí, i l'any següent es crea la plaça. Per tant sempre anem amb un cert retard. Però el primer any va haver-hi un gruix de professors definitius de primària, o sigui que ara el que cal és augmentar els professors definitius de secundària. Bé, primària, els que procedien de primària, vull dir. Mestres que van optar accedir a secundària.

Quina ha estat la tendència respecte el tema de l'absentisme des de que s'ha aplicat la Reforma a secundària?

En el nostre cas no augmenta.

No?

Augmenten el nombre de casos perquè tenim més alumnes, però vull dir... La freqüència relativa és la mateixa. No, no, no hi ha un augment significatiu, en absolut. I més que... en el nostre cas, la majoria dels casos d'absentisme greu estan lligats molt concretament a una família, en el sentit ampli de la paraula, gitana que hi ha per aquí, que depèn dels que se't matriculen, doncs tens més o menys absentistes. O sigui, això és així. I llavors doncs sí, clar, aquí a primer d'absentistes... bé, jo aquí n'he apuntat sis. D'aquests sis n'hi ha dos que són d'això, i uns altres indirectament relacionats. A segon, dels tres n'hi ha dos, i a tercer en canvi ja no, a tercer ja és una altra cosa, és un absentisme d'efecte pactat, diguem-ho així. Potser ens falta una altra cosa, però el que vull dir és que una de les coses que precisament jo mateix vaig plantejar a la reunió, aquesta que et comentava abans, que no va ser gens rebuda..., és que... Jo estic convençut que hi ha alumnes que els hi podem donar alguna cosa en el primer cicle. Els hi podem donar alguna cosa, no vol dir que els puguem aguantar i controlar, no, perquè també els podem controlar al segon cicle. Però que ells van venint a l'institut fins als catorze anys. Més enllà d'això, el que els puguem ensenyar i el que ells tenen voluntat d'aprendre, per més que fem adaptacions curriculars i per més que siguem un centre que podem ser acollidors i tinguem mil històries d'atenció a la diversitat, no, perquè la seva vida ja està fora del centre. I llavors d'aquests ja et dic, d'aquests n'hi ha quatre, els quatre que tenim aquí, són un absentisme acceptat per la família, comunicat a Inspecció a final de curs naturalment, però que ja no persegueixo, perquè què ha de fer aquí una criatura... Són nanos que tenen... alguns ja tenen més de quinze anys, que estan esperant a fer els setze, dos parlen de fer d'esteticient, l'altre no te ni idea del que vol fer, vull dir... I estan esperant, i per tenir-los aquí doncs no... I d'altra banda també una impotència gran per

part de la família, vull dir que... I no són casos de canalla conflictiva, disciplinàriament difícils, no. Llavors per això et dic, jo diferenciaria molt el que és de segon cicle, que nosaltres n'hi ha alguns que ja havíem també procurat donar-los sortida, parlant amb la família i donar una mica d'informació, mirant a veure si es podien incorporar al Pla de Garantia Social el curs que ve encara que no facin els setze anys fins al Novembre o així, no? M'entens? O sigui, és diferent, jo veig diferent el de segon cicle, en el que els alumnes que són... Almenys els que tenim nosaltres, eh? Els alumnes que són absentistes de segon cicle són alumnes clarament que... d'aquests quatre que tenim tres volen ser esteticians.

Són noies, pel que estàs dient, o no?

Dels quatre tres són noies, sí.

Com que m'has dit tres esteticians...

Sí, esteticians i perruqueres. Que a més a més quan venien ja venien les tres decorades... en fi, estava claríssim. Bé, llavors... i això és una cosa que algun altre alumne que... bé, dos alumnes més que aquests no eren absentistes però que bé, tenien algun conflicte de disciplina, doncs hem procurat amb la família desviar-lo, fent-li veure que no tenia cap sentit que continués, i l'últim donar-li tota la informació possible d'ensenyaments no reglats que pugui fer mentre no arribi als setze.

Parlem una mica de les estratègies internes d'una banda de prevenció i d'altres respostes. Em podries explicar breument les mesures d'acollida en general pel que fa a l'alumnat, i després específiques, quan ja sabeu els casos d'absentisme que us vénen de primària? I bé, els informes, el paper de l'EAP en aquest traspàs d'informació?

Sí, bé, nosaltres el que tenim és un contacte amb les escoles... bé, amb els tutors i tutores de primària de les escoles que ens aporten alumnes, que el fem entre el Juny i el Setembre. Que són Enric Granados, Mare de Déu del Port, Can Clos, El Polvorí, però aquest molt poc. Aquest any em sembla que en rebrem perquè fins ara com que estaven a dalt... Bé, el primer any estàvem vinculats amb la 25ena Olimpíada, després cap aquí...

Us ho repartiu amb l'altre IES?

Bé, sí, totes les escoles tenen la mateixa preferència, sent escoles vinculades amb els dos centres. I Ramon Casas, que ens l'havíem deixat, que està allà al costat de Seat, que justament és on hi anirà l'institut nou, va just allà al costat.

I aquest institut que hi ha aquí...l Mercè?

Sí, però aquest era un antic Formació Professional i no fan ESO, només fan... estan acabant la FP, i fan Cicles Formatius i Batxillerat Tecnològic, i res més.

M'anaves a explicar justament el tema de l'acollida, t'he interromput.

Sí, bé, doncs això que... Vol dir que nosaltres, abans que els alumnes ens arribin aquí, tenim un contacte amb les escoles. Ells en aquesta reunió ens passen un informe que és estandarditzats, que va elaborar l'EAP ja fa un parell o tres d'anys, però que més... Que tant fa una mica de detecció del nivell que tenen, sobretot en les instrumentals,

i... Que és una cosa que és poc útil, perquè els paràmetres de cada escola són diferents, i llavors no saps mai exactament què és el que vol dir quan un diu normal o tal, o què és el que vol dir per sobre o per sota de la mitjana, no? Sobretot, però bé, en aquest informe també hi ha si hi ha intervingut Serveis Socials, si han tingut reforç, o si creuen que tenen necessitat de reforç específic en alguna cosa.

Tenim les entrevistes amb les escoles, i a part d'aquesta informació que omplen, que a vegades... Ara menys, però a vegades tenim la sensació que els tutors això ho fan molt a última hora, i quin pal, vull dir que són una mica reticents a deixar per escrit coses que no siguin excessivament favorables a l'alumne. Llavors més que això el que ens interessa és doncs això, repassem alumne per alumne, i com que ja ens coneixem, d'aquells que es considera que necessiten alguna atenció específica o qualsevol cosa, doncs ens ho fan saber.

Per tant vol dir que us trobeu?

Sí, sí. l'EAP en aquest sentit l'única intervenció que té és aquesta, haver elaborat aquest model d'informe, i l'altra cosa és fer-nos arribar els dictàmens d'aquells alumnes amb dictamen, que això és una cosa que tampoc entenc perquè nosaltres... S'hauria de re definir quins alumnes són susceptibles de tenir dictamen, perquè nosaltres tenim alguns alumnes que déu n'hi do, i de dictamen l'any passat no en teníem cap, i aquest any en tindrem un.

Vull dir que tenim alumnes que sigui per... doncs això que dèiem, per circumstàncies personals, familiars... porten una història forta al darrere, i que això... alguns associats a problemes d'aprenentatge i altres associats a problemes de conducta (més d'aprenentatge que no de conducta, tot s'ha de dir), i que ho sabem a través del contacte amb l'escola, no a través del contacte amb l'EAP, i llavors bé... I l'EAP fa el que li toca fer, o sigui que no te perquè... El que vol dir de dictamen són cinc característiques que no recordo mai però que són molt estrets en quan a necessitats de requisits, no? Bé, doncs una vegada hem fet això, llavors vol dir que nosaltres amb la informació que tenim de les escoles confeccionem els grups procurant barrejar la gent, tan de procedència, que això és inevitable perquè clar, si et ve gent de set o vuit escoles i tenim tres grups és lògic que s'hagin de barrejar, i això ja els hi expliquem també a les famílies, com barrejant els nivells. Amb això de moment hi continuem creient, ja vam dir que més endavant potser algun dia ens en desdiguem, però de moment... Que això és difícil perquè lògicament t'has de refiar del que et diuen les escoles, i no vol dir que el que et diguin no sigui veritat, però cadascú el que pensa quan diu que és de nivell molt alt o de nivell molt baix no necessàriament és el mateix.

A vosaltres us funciona tenir grups heterogenis?

A veure, jo crec que sí, crec que això és bo, de moment encara continuo pensant que és bo.

I és difícil de treballar?

Sí, el que passa... Entre altres coses perquè a nivells diferents n'hi ha pocs, n'hi ha pocs que estiguin molt avall i n'hi ha pocs que estiguin molt amunt, i llavors fer tres grups de bons, mitjans i dolents és molt fictici, perquè tindríem... Que tampoc no dóna per fer un grup de cada..., tindríem dos grups molt petitets i un grup del mig molt gros, m'entens?

Més aviat hi ha altres maneres de solucionar-ho, o almenys a mi m'ho sembla. I de fet aquest any ja hem provat alguna cosa de grups flexibles amb els de segon, amb mates i castellà, que no ha acabat de funcionar de la manera que teníem plantejada, i de cara al curs que ve es farà un plantejament nou. Però no hi ha prou població dins dels alumnes "normals." On s'acaba la normalitat i on comença la UAC és molt difícil, i on s'acaba la normalitat i on comença aquells que no són de UAC però que necessitarien una atenció més personalitzada, doncs això també és molt difícil.

Què heu provat, els grups flexibles en les assignatures instrumentals?

Sí, però només a segon, com a prova.

I no us ha funcionat?

De la manera que ho vàrem fer no. No, perquè això s'ha de començar a primer. Perquè el problema que ens hem trobat fonamentalment és que els alumnes de nivell baix, per entendre'ns, dels grups... això, de mates o de... sobretot això ha passat amb matemàtiques; els alumnes de nivell baix de fet no estaven fent segon, estaven fent primer, i llavors això vol dir que no està ben plantejat, vull dir... En tot cas això s'ha de començar a primer, i de cara al curs que ve pensem amb una altra estructura una miqueta diferent.

Però llavors els grups flexibles sí que són per nivell. Els grups classe no, però...

Quan es fa un grup flexible... sí, és clar, això sí. Aquesta és una possibilitat, i l'altra possibilitat que a mi m'ha funcionat molt bé, el que passa és que això requereix molta feina extra que no donem a l'abast a fer, és muntar nivells diferents des de la pròpia classe. Llavors això el professor de ciències ho ha fet aquest any d'una manera més sistemàtica de la que ho vaig fer l'any passat amb alumnes de primer, i això va molt bé. És a dir, que els alumnes s'apunten en un contracte d'aprenentatge, diguem-ho així, que signen ells i les famílies, s'apunten a un nivell.

Ah, sí?

Sí, i llavors doncs tenen material i activitats diferenciades, tenint el llibre que compren tots com a referència, alguns el fan servir més i alguns el fan servir menys i tenen material complementari, i aquesta és una cosa que a nosaltres, una noia i jo que hem preparat això aquest any, ens ha funcionat molt bé. Jo de fet ho continuo fent a tercer, jo dono classes a tercer, l'any passat també ho vaig fer a segon, els alumnes que tinc a tercer els he tingut els tres anys, i ho continuo fent encara que com que no tinc temps de produir tot el material que es necessita perquè...

Clar, jo faig fins on arribo i fins on no doncs ja ho anirem fent, és qüestió d'anar acumulant material i feina. Però el que sí que continuo fent amb els de tercer, encara que la classe és homogènia per a tothom, sí que continuo fent objectius diferenciats i exàmens diferents. O sigui que hi ha qui s'apunta al nivell baix, qui s'apunta al nivell mitjà i qui s'apunta al nivell alt.

I aquest contracte d'aprenentatge ho signa la família?

La família, la criatura i el profe.

I això et serveix com a eina diguem-ne de negociació i compromís?

Això mateix. Llavors en el mateix document ja s'especifica doncs que els objectius i compromisos són revocables sempre i quan els pares hi estiguin d'acord...

Això és una idea vostra?

No, això no m'ho he inventat jo, el que passa és que no... Això és una cosa que pot funcionar a primer cicle, però no a segon, perquè ja són més grans i això sembla que és de canalleta. Però això sí, perquè a més a més obliga a plantejar-ho, obliga a la família a donar-hi el vist-i-plau, s'ha d'atendre també que la gent que s'apunti al nivell baix, mig o alt no té dret a la mateixa nota, perquè una cosa és ajudar a la gent i l'altra és enganyar-la. És a dir, no pot ser que una persona que estigui al nivell alt tingui dret al deu igual que una altra que estigui al nivell baix, si precisament hi ha el nivell baix és per ajudar aquella gent que normalment amb un nivell estàndard suspendria, no?

Doncs llavors els del nivell baix tenen dret al bé com a nota màxima, els del nivell mig el notable, i només els del nivell alt tenen dret a l'excel·lent. I quan al grup del nivell mig hi ha un noi que té excel·lents li dic "doncs passa't al nivell alt." Mira... i si diu "ah, és que jo no vull treballar tant", ah, doncs cap problema. Bé, llavors, aquestes estratègies d'atenció a la diversitat també és una d'aquelles coses que sense pensar que estiguin estrictament encarades a prevenir l'absentisme, però evidentment això i el que et comentava de la UAC... El grup dels nanos absentistes són de UAC, diguem-ho així, el fet que dins de la UAC s'hi trobin acollits ajuda a disminuir el risc d'absentisme.

La UAC fa temps que la teniu?

No, és el tercer curs, portem tres anys.

O sigui, des del primer any.

Des del primer moment, sí.

I també teniu un grup que en principi serien susceptibles de ser absentistes?

Exacte, sí. Llavors, d'això ens en sortim relativament.

Hi ha un perfil de professorat específic per la UAC?

No. O sigui, teòricament... A veure, teòricament el Departament d'Ensenyament amb això el que fa és que quan es sol·licita una UAC... et donen un professor per això. Així és com que al primer any nosaltres ens el vam trobar i bé, i això ho continuem fent, de fet no té l'assignen així per concurs ni res, sinó que en principi et donen la persona que reclames, el director te protestat de dir "miri, aquesta persona", i te l'envien.

Sí?

Sí, o sigui... Sempre i quan sigui funcionari, o fins i tot si fos interí, eh? Sí, sí. En casos molt... Si tu ho defenses, doncs en principi no hi ha problema. Bé, llavors jo vaig demanar una persona i sí, sí, cap problema, aquesta persona no té la plaça al centre però la

Comissió de Serveis li ha anat renovant cada any i bé, suposo que el curs que ve encara continuarà aquí. Però el que vam veure al primer any és que no podia ser que el plantejament que tenim de la UAC és... de fet hi ha tantes UACS com centres, eh? I això és una passada. Una de les coses de la nostra reflexió també va ser precisament això, és a dir que... una implicació de criteris, que si és una UAC, que si són Aules Taller... Que el Departament d'Ensenyament et dóna una persona però no et dóna cap recurs material ni cap pressupost associat, res. Per tant, clar... Doncs nosaltres el que vàrem veure al primer any és que aquesta persona estava amb tota la seva dedicació i estava amb els alumnes del UAC, i això no hi ha persona humana que ho resisteixi. És a dir, una persona que tingui les divuit hores... perquè els nanos de la UAC, de les vintisis, vint-i-set o vint-i-nou, depèn segons el curs que sigui, han de fer més o menys la meitat estant a la UAC i l'altra meitat estant o bé fent crèdits variables o bé amb els seus companys de curs amb la tutoria, amb música, plàstica i educació física. Totes les altres matèries no les fan, i si en tenen a la UAC és de projectes així globals. Això que has vist, el de la peixera, és el projecte d'aquests dos últims trimestres que es diu "La vida al litoral i la pesca", i llavors al voltant d'això s'han fet tota una colla d'activitats.

O sigui que a la UAC treballeu per projectes?

Això mateix. Llavors això clar, facilita que alumnes... Nosaltres l'any passat... Sí, això a part que per exemple, els dos primers anys, un nano (que ara ja ha deixat de venir) que quan teòricament feia sisè el teníem cada dia a l'hora del pati aquí, penjat a la tanca, doncs durant dos anys l'hem tingut, l'hem aconseguit tenir, cosa que ell en una classe normal no hi hauria estat. Ara, quan ha arribat el moment que això de la UAC ja li ve gran, aquell tio la vida ja la té a fora.

I aleshores es fa derivació a Unitats d'Escolarització Externa?

N'hem derivat un, precisament, un de la UAC el vam derivar cap a una UEE. Perquè? Doncs perquè era un alumne que acabant... bé, també era un "tio" que a part que no es volia matricular, que no t'ho pots arribar a imaginar el que el vàrem anar al darrera.

Perquè vingués a matricular-se?

Sí, no només perquè vingués a l'institut sinó perquè es vingués a matricular. Llavors perquè finalment es presentés... Aquests és d'aquells d'anar-los a buscar a casa, que se'ns va presentar aquí amb banyador i xancletes al Setembre, sí, sí... Doncs aquest "tio" el vam tenir aquí dos anys a la UAC, el que passa és que aquest nano era un nano personalment una miqueta... o sigui, podia arribar a ser molt bon "tio", a veure, jo crec que ens apreciava molt, però... quan al "tio" se li creuàvem els cables era impossible. No, i aquest sí que el tenim a una UEE, i pel que sabem li està funcionant prou bé. És a dir, aquest clarament l'hem recuperat gràcies a la UAC, i com a mínim el mínim que va aprendre és que valia la pena anar a l'escola. Ara, aquest altre que et dic doncs no. Per què? Perquè són d'una família també de per aquí, més mafiosos, amb més recursos... Un món així, en fi... de marginació i de delinqüència, i són una altra cosa. A l'altre, com a mínim, tot i que el pare és a la presó, la mare havia mort de drogaaddicció, l'àvia era la matriarca de Can B., en fi... Perquè hi havia una tieta que intentava respondre per ell Aquests altres no, aquests altres el pare... en fi, la mare és una bona dona i... Viuen aquí, eh?, i es queden cada dia adormits, jo estic tip

d'anar-los a buscar, m'entens? Mentre això havia tingut un interès per ell, doncs ens ha vingut...)

Quants nanos hi teniu ara, a la UAC?

Bé, nosaltres en tenim... formalment en tenim catorze, dels quals n'hi ha quatre que tenen una assistència molt poc regular. Dos són de segon cicle i dos són de primer cicle, el que passa és que aquests de primer cicle... doncs una no assisteix perquè viu molt lluny d'aquí i perquè la mare tampoc... se'n fa carrer l'avi, i diu que la nena... "no, que jo la tracto molt bé, però vivim tan lluny que ja buscarà un centre per allà...", i així, i no hi ha manera. I l'altre és una nena molt protegida per la mare, molt bona nena, que la mare ara ha tingut una criatura i juga a casa amb la criatura. I a la mare li sembla molt bé.

I en aquesta cas, Serveis Socials no intervé?

No. Mira, jo tinc molt present una frase que em va dir al primer any una gitana, que el primer any en vam tenir vuit que venien d'allà Can Tunis, del Ceip 11 que allò va ser tot un aconeteixement, que vinguessin vuit i que a més dels vuit eren sis nenes, el qual encara és molt més fort, que sis nenes gitanes vinguin cap aquí... Van durar un any.

Van durar un any?

Un any, i alguns ni això, però van durar un any. L'any següent ja no van venir, i algunes no perquè elles no volguessin, sinó per les famílies...Impossible. I aquí sí que jo em vaig barallar moltíssim amb Serveis Socials, el pla d'atenció d'allà Can Tunis, i no va funcionar. I entenc que és molt difícil, no? Però una nena d'aquestes que li dèiem "perdona, com és que no véns, que no veus que aquí aprendràs? Què faràs tu, sense anar a l'institut, sense anar a l'escola?", i em va dir "Ay, (*nomena al director*)seré libreee!" (riu). És molt difícil que s'integri a una vida normalitzada, i això que elles en principi havien volgut venir aquí, eh? Llavors hi ha casos d'aquests en que penses que bé, doncs que si no vénen al centre no passa res, mira... No passa res... passa el que passa, vaja, però que no arribes. Llavors per tant, continuàvem amb les mesures d'acollida. Després, dos dies abans de començar les classes doncs fem una entrevista personal a cada criatura..., amb el nano. Algunes famílies hi volen ser presents i els hi diem que no, que això és el nano que hi ha d'estar. Hi ha algunes mares especialment molt amoïnades perquè el seu fill o filla als dotze anys ve a l'institut. Llavors als professors de primer ens reparteixen els alumnes a entrevistar, tenim un petit protocol d'entrevista, més que res per trencar el gel i perquè després això es passa al tutor corresponent i s'afegeix a la informació que tenim de les escoles. I després, una vegada hem fet això, doncs després ja ve la feina de tutoria.

Aquesta entrevista amb els nanos què és, els hi feu algun tipus de prova de nivell?

No, no. És una entrevista més personal, és una entrevista personal. Els hi preguntem quines expectatives tenen en el centre, què és el que més els agrada, en quines assignatures creuen que estan més superats, què és el que els hi fa més por, què els hi agradaria... què esperen de l'institut, què pensen d'ells mateixos com a estudiants... És això.

A més hi ha una diferència total entre nenes i nenes a aquestes edats, no hi ha color. A primer i segon no hi ha color, i a primer molt més exagerat, a segon ja...

En un cas inicial d'absentisme quin tipus de mesures preneu?

A veure, quan nosaltres detectem... El circuit que et deia, és a dir, quan nosaltres veiem això, és el tutor, el director, depèn de la família, i si veiem que no ens sortim... El que passa és que normalment aquests ja vénen amb referències de primària i en contacte amb Serveis Socials.

I l'acollida del nano absentista a l'aula com la teniu plantejada?

Mira...jo amb això sóc... O sigui, o es soluciona ràpidament, o llavors malament. Nosaltres hem tingut un cas de segon d'un alumne que és nou d'aquest any, que és un d'aquests d'aquesta família, que ja a començament de curs quan li vaig preguntar si faltava molt a classe em va dir: "lo normal", i jo li vaig dir "no, es que lo normal es no faltar." Llavors aquest al primer trimestre va venir aproximadament, més o menys va venir, vaja, i a partir del mes de Febrer va deixar de venir. Jo vaig perseguir a la família una barbaritat, una barbaritat perquè vingués. Finalment vaig aconseguir que tornés, però clar, et plantejes si val la pena, és a dir... Perquè clar, una vegada retorna el despenjament és tan brutal que es fa molt difícil de reintegrar-lo. I més quan aquest és un tio que segurament hauria de ser hagut alumne de UAC, però quan va arribar estava molt plena, i li vam donar oportunitats, però li vam dir "mira, doncs tu comprometre't a venir serio durant un mes i fer aquestes coses", i això. Perquè jo crec que els alumnes que estan a la UAC consideren que és un privilegi estar allà dins, és a dir, per a ells castigar-los és fer-los fora de la UAC, o sigui que això és una... I el tio res, per tant doncs bé, és un alumne d'aquests que jo ara fa... em sembla que és la cinquena entrevista des de després de Setmana Santa que m'han plantat, en porto cinc, i llavors... I l'entrevista és per dir-li a la mare que se l'emporti, que jo faré veure que no ho veig i però que no vingui l'emporti, perquè és que ell no hi té cap interès... Una família de moltíssima "pela", uns mafiosos de "cuidado", vull dir que el nano no necessita per res l'institut, ni el títol ni res, aquest viurà com un rajá sense preocupar-se. A vegades... ja sé que això és molt gros, però és que l'esforç que això suposa és terrible, i sobretot quan són canalla que tenen les espatlles completament cobertes.

Mira, és prou intel·ligent com per que mai l'inxampis. És un tio que la seva sola presència és... crea mal rotllo sense que ell faci res aparentment. És un tio una mica... bé, molt prepotent... Tothom està acollonit, perquè a més a més és d'una gent d'aquí que tothom sap qui són i que amb aquests tios no s'hi pot jugar. I llavors és per això que jo amb aquesta família un dia vaig arribar a un acord, que estarien aquí si s'ho guanyaven, que si no s'ho guanyaven els faria fora, i això és el que... Ho vaig dir a tres, amb dos m'ha funcionat i amb aquest no.

Amb la família es pot negociar alguna cosa així com un contracte d'aprenentatge, o un contracte d'assistència?

Amb la família... Sí, de fet a vegades... o sigui, amb un alumne que hem expulsat del centre, que és un dels fracassos de la UAC, diguem-ho així, bé, que va estar a la UAC (que l'altre no era de la UAC, però aquest ens desmuntava la UAC), i el vam recomanar al curs normal per dir... bé, aquest tio intel·lectualment té mancances perquè no s'hi

dedica però pot tirar quan vulgui, però un tio molt mal parit. Llavors, amb aquest precisament vam intentar amb la família, ara que les coses ja anaven molt mal dades, doncs que la família firmés un contracte. I amb aquest alumne de la UEE també ho vam fer això, amb ell. Però el contracte deia coses com: "em comprometo a arribar puntualment cada dia al matí i a la tarda, i si no arribo admeto que se m'envii cap a casa". "haig de portar el llapis, "el boli" i tot això, i sinó admeto a que se m'envii a casa a buscar-ho i al cap de deu minuts ja tornar a ser aquí", "si no em porto correctament admeto que se'm faci fora i no em quedo al corredor sinó a casa", i llavors al final deia "si en un mes compleixo aquestes coses tindrè dret a rebre una atenció personalitzada." Això és el que vam fer amb aquest que encara tenim a l'aula, eh? Ens ha anat molt bé, amb el primer nano vam poder... però amb aquest no. Amb aquest la mare va dir en principi que sí, però quan es va posar en funcionament, va dir que de cap manera, diu "no, no, vostè té raó, jo no puc jo no puc fer tornar el nano a l'institut", "però vostè ho ha acceptat, això." No vol? Bé, doncs llavors anem per l'altra via, expedient disciplinari, i expulsió.

Però en el cas de l'absentisme la via disciplinaria no serveix per res. No la utilitzem. O sigui, nosaltres fins i tot amb els casos d'algun expedient que hem hagut de fer doncs això, per reiteració de faltes lleus, diguem-ho així, que arriba a ser falta greu. Hem fet tot el possible per evitar enviar alumnes a casa uns dies, perquè això no és cap càstig, és un premi. Només en una ocasió, que ha passat ara, amb cinc alumnes que a fora del centre, va ser a fora del centre, a l'autobús, que varen insultar a un professor i varen tenir fa una setmana doncs de cinc dies cautelars a casa. Però vaja, tret d'aquest cas que ha sigut excepcional, normalment no enviem la gent a casa perquè... O si l'enviem és, que és el que dèiem, els hi donem una feina per fer, llavors ens ha de venir cada dia a les nou a entregar-la i li donem al dia, i se'n va a casa, pel dia següent. Llavors fa el que pot, retorna el que pot, etc. Val? Llavors, això que deia, que l'absentisme quan es despenja, depèn molt de cada cas, però els que... O sigui, ens costa molt d'integrar-los a classe, ens costa molt. Perquè fins i tot a algun de primer li vam a anomenar un tutor personal, i aquest tutor personal, la feina que havia de fer, era... Perquè el nano deia... això, "ara torno però clar, estic despistat", no? Doncs el tutor personal el que havia de fer era recollir la feina que li passaven els altres "profes" i llavors un dia a la setmana, el dimecres, que acabem... bé, els de primer aquests acaben a la una, doncs de una a dues el profe havia d'estar amb ell. Què ha passat? Doncs que el tio deixava de venir els dimecres. I ha deixat de venir, és molt esporàdic. Llavors, per tant... I aquí hi ha Serveis Socials al darrere, però resulta que és que... bé. Jo crec... que en aquests casos són els nanos, no són les famílies, tot i que suposo que en una societat amb problemàtiques familiars.

Són els nanos i les famílies.

Sí?

Sí. L'absentisme està associat a família... a família que...

Amb problemes?

Sí, sí. Famílies que només hi ha el pare o la mare, però en qualsevol cas famílies en les que ja fa molts anys que han perdut el control sobre el fill. Aquest és el problema fonamental, que ja fa anys que han perdut el control sobre el fill, des de que són menuts. I llavors,

per tant, no tenen cap ascendència sobre els nanos. I això és bastant general, eh?

Sí?

Bastant general en aquest tipus d'alumnes que... Perquè el conflicte jo el veig per aquí, perquè llavors és clar, són nanos que no reconeixen cap tipus de norma ni d'autoritat, ben entesa, i per tant encara que tu... Per amable que siguis també has d'exigir, perquè clar, no pot ser, no? I llavors això... costa molt de .., molt. I al primer cicle encara s'aguanta.

I d'aquests nanos, quants en teniu?

Comptabilitzem-les. Nosaltres tenim 204 alumnes, i llavors... De fet, d'aquella tipologia que deies aquí. D'aquest absentisme escolar en crèdit obligatori, a veure... Aquí te'n posaré un, que és aquest. O sigui, ara aquí posaríem, al costat de cada un, el tipus d'absentisme. Aquest és un tio marroquí, la família... el pare no hi és, la mare existeix, però té set criatures aquí i totes han desaparegut? Bé aquest tio és un tio que clar, podem estar molt contents de com està en el centre, perquè amb la història que tenia... no? I se n'acaba anant, li fa la tutora, la Rosa, l'assistent social. Ara aquest nano, de tant en tant, molt poc en comparació amb el que podria fer, de tant en tant no ve. Està a la UAC, està integradíssim... al començament de curs muntava molts "cristos", ha deixat de ser problemàtic, està bé al centre, però... Llavors és clar, aquí... clar, fa campanes però no perquè sí, és a dir, fa campana però encara està prou bé que només faci campanes, m'entens el que vull dir? I llavors és clar, jo per això et deia que això dels tipus aquí... Clar, aquest nano no és d'un absentisme d'aquests dur...ni és recurrent, nio fa altres activitats perquè això passa amb els gitanos, però no, els gitanos que tenim nosaltres no, perquè tots són molt rics i aquestes coses no les fan.

Ah.

Sí, sí. O sigui, és un 1, però no és un 1 d'aquest nano clàssic que està a casa seva i un dia de tant en tant surt a classe.

Ja.

No és això, és un tio que no ve perquè té ganes d'estar amb els seus "coleguis" i se'n van per allà a fer el que sigui. Els altres, això d'aquí... és clar, a veure, aquí en tindríem una que és un 2, i és aquesta que et dic que cuida al seu germà, però no perquè la mare se'n vagi, sinó perquè la mare i la filla són com una sola... m'entens? riu Aquesta és un 3 clar, el tutor està fart de trucar a la família, i "no, no te preocupes, que esta tarda ja..., res. Res, res. Aquest és un 3 clar, i aquesta doncs clar, ha sigut un 3 durant molt de temps fins que finalment hi ha intervingut Serveis Socials, que no pels Serveis Socials, sinó perquè ha costat de trobar a la família i tal, i no sabia si posar-la perquè ara fa un mes que ve, però clar...

Però aquesta seria una recuperada, diguem-ne?

Sí, aquesta seria una recuperada, però amb tots les limitacions. I aquesta no sé a on catalogar-la, perquè aquesta és aquella que t'explicava que viu lluny, i que clar, i que ves, i agafa l'autobús... És que primer vivia aquí, aquesta nena, i no faltava, i des del moment en que s'han traslladat per anar a viure allà a l'Hospitalet, doncs falta.

Doncs potser que s'escolaritzzi allà, no?

Sí, però ja ha anat a buscar un centre allà, i també en el centre, clar, quan els hi vam demanar, van dir "Ui, UAC, uf! No, no, no tenim places...". I no és una nena en absolut conflictiva, el que passa és que és això, que no pots ni tenir-la, no? Vull dir... Necessitaríem una persona per a ella sola, perquè és dura... La pera, una cosa terrorífica. I després doncs clar, això també, és una persona molt sensible... Llavors aquesta no sé com qualificar-la, perquè és...

Seria una mica amb consentiment familiar?

Sí, però no és... és negligència, però no és esporàdic, perquè...tampoc és expressió d'evidència negativa de l'infant respecte a l'escola, perquè és que no...

Ja, seria un absentisme recurrent.

Sí, és un dos, però és un dos en aquest sentit, no? Perquè ella no, ella quan ve aquí està molt contenta i tal..., no? Bé, llavors, aquest és el tres, és aquest que et deia de La tanca, que ha estat aquí dos anys la mar de bé i ara ja ha desaparegut, aquest és un tres, també. I aquest és un tio que ens ha arribat a mig curs, que està com un llum, i que ens ha vingut de Sants, també desesperada l'assistent social, a veure si aconseguíem... I que ve, i no ve, la mare no hi és, el pare està com una cabra... Un tio que està molt pirat, que hem intentat d'anar al CAPIP, i... I no dóna problemes de disciplina, però té un món estranyíssim; està tot el dia davant de la "tele" només a veure pel·lícules, abraça la "tele"...

Què dius!

-Sí, està assegut, s'aixeca, acaricia la "tele" i torna a seure...

Llavors aquest és clar, aquest ja no és... No sé on posar-lo, m'entens? Em falten tipus, però més aviat posaríem un tres, no?

De nanos d'incorporació tardana, a excepció d'aquest cas, no en teniu molts.

No, no en tenim cap. Bé, en tenim dos però que no donen problemes; que acaben de venir del Paquistà i que els hem posat a la UAC de guarderia, diguem-ho així, però...

De guarderia què vols dir, amb els de primer?

No, de guarderia, vull dir que... Estan aquí esperant que comenci el curs que ve, perquè ara no...

Ah, que estan aparcats allà?

Exacte, estan aparcats allà, no? Està fent de guarderia. I al curs que ve la nena s'incorporarà a segon i el nen s'incorporarà a primer.

I amb el tema llengua què faran?

No, no, res, aquests no perquè resulta que ja havien estat aquí, el que passa és que se'n van anar al Paquistà i ara han tornat a venir, i bé... Però aquests no són... La nena és encantadora i el nen també, i ja parlen el castellà correctament, i el català també... O sigui,

aquests no els he col·locat ni són absentistes. Llavors, aquests quatre que hi ha aquí són aquests que et dic que ja estan a tercer.

Les tres futures perruqueres.

Exacte, la Iolanda... És que a més a més ja veus, no? La Iolanda, la Lola i la Merche, no? Doncs aquestes tres...

També són absentistes?

Sí, les poso... doncs no sé, els poso...Un absentisme persistent, Tot i que potser el rebuig, o la violència negativa no hi és. Jo crec que almenys a aquestes dues no hi és. A aquests dos d'aquí sí que hi hauria una violència negativa, suposo, perquè aquests dos també són dos alumnes de la UAC que amb ells no ens n'hem sortit. De fet la Merche és una nena que va estar malalta a primer i a segon i no volia de cap manera estar a la UAC, de cap manera.

Per què?

Perquè... entre altres coses perquè era la única noia i les seves amigues estaven al curs normal. I tot i que ha millorat moltíssim en competències d'escriptura i de mates, perquè era una cosa terrible, doncs ella va dir que no, que ella volia anar amb el curs normal, que es comprometia a no faltar... Perquè l'any passat tot i ser del barri una d'aquestes... no eren campanes, però venia, deixava de venir, anava a casa seva, tornava a venir... eh? Amb aquestes, moltes vegades. I llavors doncs va dir doncs "no, no, jo no deixaré de venir, vindré sempre, no crearé cap mena de conflicte...", i li vam dir "bé, doncs això ho revisem al Nadal, i si has complert doncs val, i sinó no." Ho vam revisar gairebé a Setmana Santa i vam dir "mira, això no funciona, torna a la UAC." I des de que li vam dir això ha deixat de venir ja definitivament. I aquest igual, aquest és un que els seus pares estan convençuts que el seu fill és un pobre... que li passen tots les desgràcies del món, i el tio és un tio feliç, super protegit, i una mare que tot és una desgràcia... I ha deixat de venir, i jo ja m'he cansat de trucar. Llavors aquests són els que a final de curs passem l'informe a Inspecció, que sàpiguen que aquesta noia ha deixat de venir, i s'ha fet, Serveis Socials...

A Inspecció quan notifiqueu?

Teòricament ho hauríem de comunicar, segons el protocol aquest que t'he ensenyat, però vull dir que què pot fer Inspecció? Més aviat Compensatòria hi podria fer alguna cosa, no? Però l'atenció concreta sembla més competència de Serveis Socials.

Parlem una mica dels serveis externs, si vols, ja que justament estàvem introduint el tema, no?

Sí, doncs mira, amb l'EAP...i amb la mateixa Administració Educativa, directament, en quan a mesures, i indirectes, que també poden tenir una repercussió sobre l'absentisme.

Ja t'he dit abans que això ningú s'ho pren en serio. Ja t'he dit abans que això jo crec que no hi ha ningú que s'ho prengui seriosament, o sigui no...Per què...No vull ser terrorista (riu) però en el fons estic convençut que l'absentisme no l'interessa a gaires persones. No, t'ho dic de debò, eh? Trobes persones que estaran preocupades per això, però políticament parlant la realitat va molt per endavant de la capacitat de resposta de les administracions, fins i tot en el cas que

tinguin bona voluntat. És a dir la resposta és lentíssima en tot... És a dir, tot el sistema educatiu ha incorporat tota una colla de coses que segurament, si algú hi hagués pensat abans, s'haurien pogut preveure, i que se'ns escapen contínuament: això de les UACS, de les UEES, els Centres d'Atenció Preferent, ara ja estem començant a parlar si fariem zones pilot, o... Llavors com a molt el Departament d'Ensenyament el que fa és, des de les disponibilitats, hi posa "peles". "Peles" en forma de personal, però sense cap plantejament seriós al darrere, i sempre anant la realitat per davant, sempre anem en retard. La creació de les UACS, de la manera que s'han creat, ha sigut una vergonya total. Perquè tu pensa que nosaltres en tenim des del primer any i al mes de Juliol l'inspector em va dir a mi "Tomàs, t'hem adjudicat una UAC. Què et sembla?"

Al Juliol?

Sí.

Per començar-la al Setembre?

Exacte. Fins i tot diu "si trobes alguna persona que t'interessa te la posarem. Tens quatre dies per..." T'ho dic, eh? I les UACS s'han anat atorgant sense criteri, sense cap mena de... Això és un problema, mira, la política educativa de Convergència i Unió és la que és, i s'ha acabat. I ja està, m'entens? Per això, si em preguntes el perquè doncs...

I pel que fa a les UEE?

Les UEE també, les UEE... O sigui, llavors clar, tu això no pots dir que no val, perquè "home, però com us queixeu? Això no passa enlloc més d'Espanya: teniu UACS, teniu UEES, teniu psicopedagògs, teniu tal" Bé, i és veritat, però sempre van les coses per davant. I el problema és "oh, és que no tenim més peles", i aquest no és un problema, és a dir... Jo ja estic disposat a entendre que els recursos són limitats, però el que no estic disposat a entendre és que una gent que la feina que té és preveure i planificar no planifiqui i que digui "mireu, això ho fariem així però no podem perquè aquí els recursos no ens hi arriben." No. Hi ha una falta de sensibilitat molt gran per part de... especialment dels serveis centrals. La delegació en canvi té una altra sensibilitat, fa tot el que pot... bé, fa el que pot, que té més sensibilitat. Entén molt bé els problemes, que els serveis centrals no...I allà a Via Augusta doncs no s'aclaren.

A més de la varietat de criteris..., hi ha una des coordinació molt evident. Molt evident, és al·lucinant, per això. I això s'ha agreujat en els últims anys, eh?

I potser també perquè el tema de l'absentisme tampoc és problemàtic, no? Vull dir...

Home sí, és una cosa que clar, que en teoria de fet és poc important, no? El que passa és que això dóna molt mal viure als centres, m'entens? I llavors doncs bé, d'alguna manera o altra s'ha de solucionar, però no... A veure, hi ha a més a més una cosa que és objectiva, i és que ho tenen molt complicat perquè hi intervenen moltíssimes causes diferents, no és una cosa que sigui de fàcil solució, això jo ja ho entenc. Però no hi ha una política seriosa de portar això, en absolut, de debò penso que no hi ha un interès seriós per solucionar aquestes coses. Ens mirem sempre el melic, en general no hi ha gens de capacitat d'autocrítica de l'administració Educativa.

Si tu els sents parlar doncs magnífic, tot funciona molt bé, ara estem tots connectats a internet i serem el primer país d'Europa... i tenim no sé quants ordinadors en aquest centre, no? I tenim Via Digital. Molt bé, doncs resulta que no tenim recursos per atendre els nanos absentistes...això és una cosa que et clava, no? S'han gastat una milionada, una "collonada" amb tot el programa ARGO, que està molt bé, tota l'educació d'aules d'informàtica i idiomes, i en canvi la UAC... O sigui, per tant aquí hi ha... quan tu tries una cosa i no l'altra, doncs aquí hi ha una intenció al darrera.

Tu prioritzes unes coses o les altres, no? Doncs si prioritzes unes coses per unes altres, doncs ja tens el que estàs prioritzant, i ja està.

I pel que fa a l'Administració Local, comentant els Serveis Socials, que són els que hi intervenen...

A veure, el que et deia abans. A Serveis Socials jo crec que hi ha... concretament en el nostre cas, aquí a la Zona Franca, hi ha una molt bona disponibilitat per part de la gent, i el mateix et diria d'una cosa que és del Departament d'Ensenyament que és Compensatòria, Educació Compensatòria, però també depèn de la delegació. Molt bona voluntat per part de la gent, però com que no hi ha un pla seriós previ de prevenció, de detecció i d'actuació, ni els recursos necessaris per tirar-lo endavant, doncs es queda en això, en actuacions puntuals que algun fi tenen, naturalment, però que no deixen de ser un pedaç per solucionar el problema. Tampoc no hi ha unes directrius clares d'implicació. Bé, aquell pla que t'he ensenyat a dalt ho pretén ser, no? Allò ho pretén ser. Bé, allò està molt bé, és qüestió de... això, doncs mira, reunir-nos al voltant d'una taula per redactar. Però llavors quan allà hi posa tot aquell pla d'actuació, doncs llavors ens trobem amb limitacions evidents de seguiment, de falta de personal d'assistents socials...

Clar, i llavors ho fas tu, d'anar a buscar els alumnes al carrer...

Bé, ho faig jo, però vull dir... El que et deia del casco, ho vaig fer jo una setmana però vaig dir "ep, ara poseu-hi vosaltres un ...", i ho van fer, eh?, "...un objector que el vagi a buscar", perquè clar, prou feina té com per anar-lo a buscar a casa seva, no? Però bé, és a base d'aprendre molt i a base de... Els recursos són... Per mi, que hi hagi una assistent social que treballi amb la família, que treballi amb el nano, està molt bé, però el problema, el que no hi ha és el seguiment diari, quotidià, d'aquesta canalla. L'assistent social podrà doncs una vegada al mes o una vegada quan sigui, per tenir contacte amb la família, però no pot tenir-lo cada dia, és que és lògic.

Bé, i això en el cas que l'absentisme i el perfil diguem-ne de necessitat social vagi acompanyat, perquè i si no és el cas?

Acostuma a anar-hi. Aquí sí, aquí normalment la canalla absentista està molt lligada a problemes d'aquest estil.

Tomàs, amb el CAPIP hi heu tingut alguna relació?

Sí, i horrible, molt dolenta.

Sí?

Molt dolenta, o sigui no hi crec. Una altra cosa. Però perquè? Nosaltres segurament vam tenir molta mala sort amb la persona que ens

va tocar, ja al primer any en una entrevista a propòsit d'un nano que nosaltres no vàiem clar, que ja havia tingut... I és el que va entrevistar el CAPIP i tal. La mare va anar allà i jo feia dos mesos que el coneixia i li vaig dir més coses jo a l'home que ell a mi, m'entens? I llavors, em sembla que és també... és que és això, és una intervenció que també... Que jo m'imagino, perquè no ho conec, que deuen estar desbordats, és a dir no... El seguiment que nosaltres puguem fer... Aquest nano que t'he dit, el de la "tele", no sé si finalment han aconseguit, perquè no ho porto jo directament, però dubto que vagin al CAPIP.

És molt feixuc i no ens en sortim. És a dir, no hi ha un servei d'atenció ràpida i immediata per casos que necessiten una atenció que depassa absolutament les possibilitats del centre, de la psicopedagoga del centre, o de la psicòloga de l'EAP. Clarament, eh? O sigui, i això... Clar, i com que són nanos que per la seva situació econòmica no el pots derivar cap a la privada, si tu a això t'hi tires.. setmanes, doncs no pot ser. O sigui, en això no hi confio gens.

Heu tingut o teniu nanos d'EAIA?

Bé, aquest que t'he dit abans que el tenim a la UEE, l'EAIA hi era, i alguns d'aquests absentistes de recalitrants doncs Serveis Socials... ja mirem de derivar-ho cap allà. El que passa és que... què vols que facin? És a dir, no són delinqüents, almenys formalment. Són en famílies que totes elles estan molt tancades, perquè són clans en els que es fa molt difícil la intervenció de fora. No, no hem tingut problemes en aquest sentit de... Aquest nano que hem expulsat havia tingut...ens van trucar una vegada de la Justícia Juvenil perquè havia fet un petit furt en una vorera i estava pendent d'una restitució, i volien saber com estava el nano i això, però no, no hem tingut problemes d'aquest estil.

A part de les demandes que anaves formulant en quan a la manca de planificació de l'Administració Educativa, hi afegiries alguna cosa més?

Doncs no, ja... no, em sembla que... .

Algun requisit que et sembla que caldria per preveure l'absentisme? Tant a l'escola com més global, diguem-ne?

Mira, per dir-ho clarament... O sigui a l'escola, i no només en aquest tema sinó en molts, en el món en el que vivim a l'escola cada vegada se li demanen més coses. És a dir, tot el que envolta a l'escola canvia rapidíssimament, i l'escola és una de les institucions que roman allà físicament. Se'ns demana que eduquem per la salut, pel tràfic, per prevenir les drogodependències, pel medi ambient, per ser ciutadans... a més a més que sàpiguen matemàtiques... és a dir, és una demanda cada vegada més gran, que previnguem l'absentisme... Llavors, o hi ha implicació d'altres instàncies que no són dins de l'escola o això és insol·lucionable. I com que cada vegada podem comptar menys amb la família, perquè això és un fet, o les administracions educativa i local es prenen seriosament l'assistència social amb les competències que corresponguin.

L'assistència social, dius?

És que això és clau. Bé, una de les coses... una de les demandes que es feia en el document aquest que et deia de reflexió doncs era això, vull dir que... No sé si hi hauria d'haver una assistent social que

passés a formar part del professorat de l'institut. Això hi ha gent que ho veu i hi ha gent que no ho veu però bé, en tot cas ja hi som, no? Qui l'ha de posar, i això ja suposa quina dotació econòmica és, augment de plantilles, eh? Això... Clar, a més a més és clar, fixa't amb una cosa, resulta que és que això posa en crisi la mateixa existència de les EAP, que hi ha molts que les discutim, perquè a l'EAP... O sigui, en el centre se'ns ha incorporat o se'ns incorporarà un psicopedagòg i personal de pedagogia terapèutica que està al centre. Però, de què serveix un psicopedagog com el que estem, que ve un dia a la setmana? És multiplicar funcions, Però això continua existint, és a dir... i gent en plantilla. I clar, reclamar que l'EAP desaparegui sembla que seria molt.

I reciclar el personal de l'EAP? Aquí hi ha un conflicte de competències, encara que els de l'EAP tenen... Bé, sí, doncs passar informació de primària a secundària, fer els dictàmens i tal. La persona que ve un dia a la setmana aquí, per magnífica que sigui, que és el cas, la seva capacitat d'actuació és molt limitada. I llavors clar, té aquest centre i té...Bé, doncs el mateix passa amb l'assistent social: l'EAP té un assistent social, un assistent social per a totes les escoles de la que depèn. I llavors, doncs què fa un assistent social allà i un assistent social dels Serveis Socials de l'Ajuntament, no? Quin va a quin, per què està amb la Chus i no està amb l'altre? Llavors doncs és clar, és en aquest sentit que jo penso que hi ha falta de voluntat en el cas de les administracions, una voluntat d'entesa i el que s'ha de fer és aquesta política d'entesa que no hi és.

Si m'haguessis d'explicar tres o quatre trets que caracteritzen l'institut des del punt de vista pedagògic què m'explicaries?

Bé, suposo que la primera cosa és una voluntat d'intervenció i d'acolliment de la gent, jo crec que això és una cosa bastant característica; una altra cosa seria un intent que cada vegada es va generalitzant més d'atendre la diversitat dins de les limitacions que imposen els recursos de plantilles de capacitats de feines de les persones, i per mi potser el que més identificaria el centre en aquest... no és exactament pedagògic, però hi té repercussions immediats o evidents, i és que el sentiment majoritari almenys de la gent que hi ha aquí, el professorat i el personal auxiliar, de pertànyer a un projecte, d'una certa implicació del professorat i del personal en el funcionament general del centre, eh? És a dir... s'han anat creant una mica les condicions perquè el Domènec sigui un projecte de bastants persones que s'hi senten implicades, i això es tradueix doncs en que potencialment, per la zona en la que estem i pels conflictes que podríem tenir, tenim pocs conflictes disciplinaris, i hi ha un relatiu bon clima entre el professorat de treball i l'alumnat.

I això com s'aconsegueix, perquè ha de ser difícil, no?

Home, de fet nosaltres hem partit d'una situació que és una mica privilegiada i és que clar, quan es comença una cosa des de zero, es poden... que després et pot sortir bé o malament, no? Però es poden assentar bases o donar pautes perquè això es faci possible. És molt més fàcil aquí que no pas en un institut de BUP de tota la vida on la gent s'ha vist obligada a una remodelació brutal i clar, això és més complicat. Ara, jo també sempre dic que pocs i benavinguts molt bé, però pocs i malavinguts seria espantós, no? i llavors des d'aquest punt de vista jo estic satisfet de la feina que s'ha anat fent en

aquest sentit. Ara, que ja ho veurem a mesura que la cosa vagi creixent.

Com va evolucionant, també...

Sí, però vaja. Jo crec que si la gent que arriba... cadascú és com és, però si hi ha unes determinades maneres de funcionar i hi ha pautes doncs... Això ens passa als grans i als petits, no? És a dir que... Bé, tothom mira d'adequar-se a la pressió, i que hi hagi una pressió mínima imperceptible.

Ja. De l'1 al 4, considerant l'1 la nota baixa i el 4 l'alta, el nivell d'implicació del professorat, quina nota posaries?

Home, el quatre potser seria pretensions, però el tres sí. En general sí.

Algun altre exemple que vulguis afegir d'atenció a la diversitat, a més a més de tot el que ja m'has dit?

Bé, fem una cosa que no farem l'any que ve, que és això d'una hora cada tres, que és el que el Departament d'Ensenyament et dóna... El Departament d'Ensenyament et dóna, quan comptabilitza et diu que per cada grupclasse tres hores de professor d'atenció a la diversitat, no? Aleshores, el que hem fet fins ara, a part d'agafar hores d'aquestes per poder fer grups flexibles, les hores sobreres les agafàvem de les instrumentals a primer, doncs una hora de cada tres que tenen de classe, doncs es treien dos o tres alumnes fora de classe... Però això és una cosa que no rutlla. Més tipus reforç?

Sí. No rutlla perquè clar, quan els dos estan amb els demés... No funciona, això només serveix per casos molt concrets de nanos que en un moment determinat es despistin i se li pugui donar un cop de mà però no, això no va. I llavors de cara al curs que ve mirarem de fer un muntatge una miqueta diferent per optimitzar la utilització de les hores de la diversitat.

Que serien més tipus grups flexibles?

No. Mm! Ho hem d'acabar de definir, però la idea seria... O sigui, el que veiem és que no és tant un problema de curs com de cicle, no? Llavors la idea seria, per optimitzar recursos, que quan els alumnes de primer A tenen mates, també en tenen els alumnes de segon A; primer A fa primer amb un profe, segon A fa segon amb un profe, i llavors agafem dos o tres nanos de segon i dos o tres nanos de primer, i les tres hores de la setmana a aquesta canalla els hi fem doncs això, un grup de primer cicle. Perquè tenim nanos de segon que estan a nivell de primer i els de primer estan a nivell de primària, no? Llavors es tractarà que els de baix intentar-los posar a primer, i els que estan a segon intentar-los posar a nivell de segon. Haurem de començar a fer coses comunes i mica en mica anar-les diversificant.

Això implica també treballar més per cicle que un curs abans?

Sí, bé, això el que implica... De fet això ja ho fem bastant, però el que implica és una coordinació molt forta a nivell de departament, perquè clar, el departament ha de decidir... El que fa el professor està clar, però el que seran aquests grups...

Els objectius...

Ha de quedar molt clar el que es fa amb aquests grups, que serien uns grups d'adaptació curricular, però per cicle més que per curs. Que això possibilita, estalviant hores de professor, però possibilita que aquests grups estiguin tres hores a la setmana fent això. I dins del grup "normal" entre cometes, també hi ha una alumnes que van millor i altres que van pitjor, i llavors aquí sí que una de les coses que hem de generalitzar és això, la sistematització d'activitats diferenciades per nivells dins de la classe. A veure, com sigui, no? Però aquests nanos que et dic que trèiem és que ja no són de nivell baix, és a dir, són nanos que tenen mancances molt importants amb instrumentals, i que llavors necessiten una atenció diferent. I si cal adaptar-los a un currículum doncs se'ls adapta, no? En fi...

El professorat de Compensatòria té una intervenció directa amb els nanos?

No. Aquest any n'ha tingut perquè aquest nadiu, aquest nano marroquí, com que quan va venir encara no existien això dels TAE, els tallers aquests que s'han fet ara més recentment, doncs ella hi tenia aquest nano... Ens entenia molt més del que deia, però tenia i continua tenint moltes dificultats d'escriptura, tot i que ha millorat molt. Llavors ella venia una hora a la setmana, tot i que aquest nano és de la UAC, venia una hora a la setmana per estar amb ell. I això ho ha fet durant dos trimestres, fins que li hem dit que ja no calia que ho fes.

El professor de Compensatòria què fa al centre?

El professor de Compensatòria és, en aquesta reunió de la Comissió Social que tenim una vegada al mes, ella aporta la part de... Bé, ara mateix doncs m'ha portat unes fitxes dels alumnes amb risc de marginació, quins ens sembla que poden necessitar unes colònies a l'estiu, qui necessita beques, material... I teòricament ella també ens hauria de subministrar material per atendre alumnes amb aquestes dificultats, el que passa és que les persones que porten més directament la UAC ja s'han espavilat molt en aquest sentit, o sigui que...

El Centre de Recursos en aquest sentit també és un espai al que podeu accedir per obtenir aquest material específic?

Sí. La veritat és que jo no hi he anat. Hi he anat per altres coses però per això no, i em sembla que les dues persones que més han centralitzat això, i la persona de la UAC, tenien ja molta informació prèvia. Elles... vull dir que s'han espavilat molt pel seu compte perquè són dues persones que... bé, que fa molt temps que es dediquen a això i ho coneixen molt bé.

Heu tingut alguna iniciativa de formació permanent de caràcter col·lectiu?

No, no n'hem fet cap, de... No hem demanat cap assessorament... No n'hem demanat cap.

Us aneu en sortint?

Sí, bé, modestament... O sigui, de fet mira, potser el que voldria més esforç d'imaginació i això, és això de la UAC, i sense pretendre-ho jo penso "mare meva!", si nosaltres ens hem anat convertint en una bona referència. És a dir, hi ha molta gent que ve a veure com funciona la UAC, i jo penso que si ens vénen a nosaltres vol dir que les classes

no fan falta. Perquè clar, anem funcionant, però tenim molts problemes de funcionament, eh? Però sí que és veritat és que el que hem fet és canviar el model de UAC, és a dir que no hi ha una persona que se n'encarrega, sinó que hi ha un equip de tres o quatre que hi treballen, tenim una reunió setmanal els quatre de l'equip, jo també hi participo; i llavors per tant vol dir que ens hem anat fent la UAC a la nostra mida, no? I amb la resta doncs... la participació del personal de l'EAP... doncs això de la formació de la UAC, que ens ho hem anat fent una mica...

També a través de la intervenció de la Sílvia de l'EAP doncs... Jo crec que més posant en marxa el curs que ve ara al llarg d'aquest curs s'està elaborant un pla de convivència dins del marc de reglament de règim intern... Que en tot això a nivell de règim intern, el projecte educatiu i el projecte curricular, està tot per fer, eh? Està tot per fer... està tot per fer de manera formal, perquè clar, no té sentit que es faci en un centre que encara hi falta molta gent per arribar. Vull dir que s'ha de consensuar, però bé, anem fent coses. I llavors aquest programa de convivència contempla molt la qüestió aquesta de la mediació i els propis alumnes implicats, i consells d'alumnes per classe d'intervenir en la resolució del conflicte abans que arribi a les instàncies superiors de Cap d'Estudis, o les qüestions disciplinàries i demés... S'ha fet també... estem fent aquest any, que suposo que acabarà al Setembre, doncs un posar-nos d'acord en quins són els procediments comuns a totes les matèries perquè siguin d'aplicació generalitzada, què ha de fer un alumne per acabar el primer cicle, què és exactament el que ha de saber fer a nivell procedimental. Bé, llavors això és possible perquè cada dimecres de dues a tres ens reunim, tenim una reunió dins de l'horari escolar, cada dimecres sistemàticament hi ha una reunió de tota la gent, de tot el professorat.

De tot el professorat?

Sí. Que això era una cosa que fins ara, com que érem pocs, ens reuníem tots; aquest any no ha funcionat prou bé i ja hem començat a fer-ho per cicles, perquè aquests dimecres hem contribuït també a altres coses de la Comissió, i ara bé, de cara al curs que ve, els dimecres seran per una reunió plenament del cicle cada setmana per atendre les qüestions de funcionament de classe i demés.

I el Pla d'Acció Tutorial?

Sí, tenim un PAT aprovat pel consell escolar que els tres tutors de cada curs més el que te primer i segon i aquesta noia de la UAC que de fet fa de psicopedagoga a tercer, tenen dins del seu horari en el centre una hora comuna de reunió a la setmana. I llavors en aquesta hora comuna de reunió a la setmana concreten i van generant les activitats d'acció tutorial que es fan setmana rera setmana.

I com és l'acció tutorial? Es treballa a classe, de manera individualitzada?

Bé, el que et dic aquí doncs és això, les sessions de tutoria col·lectives. O sigui, els tutors tenen... com que la normativa així ho autoritza, és a dir, si tens un PAT aprovat doncs els tutors poden tenir, a part de l'hora de tutoria lectiva, tenen dues hores de reducció dins de les divuit, no? Doncs amb aquestes dues hores... una és la que s'aprofita per fer la reunió de tutors dins del seu horari, i l'altra és la que tenen lliure per atendre a pares i individualment als alumnes.

I quina funció té el fet que es reuneixin els tutors?

Home, perquè és el que et deia, el primer any doncs mira, ens assentàvem i jo i decidíem les activitats per la nostra banda però clar, això no és, això han de ser els tutors, el tutor de primer que és de primer qui elabora una mica el Pla d'Acció Tutorial: coneixement personal, dinàmica de grup, estratègies d'aprenentatge... Bàsicament hi ha aquests apartats, i llavors dir bé, doncs ara, setmana rera setmana es veu quines activitats s'han de fer, o "home, aquesta setmana això no ho fem perquè ha sortit un problema que cal comentar-lo..." És a dir, la concreció d'aquestes activitats doncs la fan en aquesta reunió setmanal que tenen.

I la idea, per exemple, que hi hagin professors que tinguin assignats... que siguin el tutor d'un grupet d'alumnes, allò... tres o quatre?

Això, d'aquesta manera així no ho hem fet. Hem fet, en casos molt concrets, això que et dic del tutor individualitzat, amb aquell nano que t'explicava. És a dir, quan algun alumne ha requerit algun tutor individualitzat ja ho hem fet, però no ho tenim de manera sistemàtica.

No ho teniu estandarditzat?

No, no. També, els grups tampoc són molt... Bé, a primer n'hi ha vint-i-cinc, però els grups són de vint, vint-i-dos... Vull dir tampoc. I a més a més és que és clar, és que fins ara, teníem molt poca gent, és a dir, que teníem poques possibilitats, a part de ser tutor, de ser tutor d'uns quants més, no? I si també hi ha d'haver caps de departament i aquestes coses... Molt be Tomàs, doncs moltes gràcies per la teva atenció.

IES 4

Director
(1ª entrevista)

(Breve presentación del estudio)

-¿Me podrías explicar qué mecanismos utiliza el centro para registrar el absentismo?

-Lo que hay es el control diario a través de la lista, en clase. El fin de semana, el tutor se encarga de recoger aquello y hace el cómputo y entonces lo pasa a una persona que tenemos dando apoyo a la función docente que es quien hace un vaciado y saca el total de faltas (absentistas totales, parciales y el número) y me lo pasa a mí; entonces yo lo informatizo y lo computo. Esto se ha de revisar cada mes o cada dos meses. Esta es la forma de control del absentismo.

-¿Cómo definís el absentismo?

Bueno, aquí tenemos los criterios (...) del absentismo. Absentismo total: la persona que o no se ha incorporado desde un principio o ha desaparecido y se ha tomado contacto con la familia la vía de seguimiento es llamada telefónica, escrito en mano y, si es muy prolongado, escrito con acuse de recibo; a veces, si no se ha recibido la carta por algún motivo o no tiene teléfono...porqué juegan con la estrategia padres- hijos. Los absentistas puros son de origen gitano y los padres mismos salen en defensa de los hijos diciendo que no les interesa estudiar, tienen un novio y lo que hace falta es que se case (sobre todo, en el caso de las chicas) Cuando vemos que es imposible el acceso a la familia, otra vía de contacto es el acceso con las asistentes del barrio: desde la jefa hasta las funcionarias, la educadora de calle, también la e...como le llaman a ésta?...la de compensatoria, ... que están en contacto con nosotros y que participan de esto, entonces si hay algún caso n van a casa, llaman.

¿Tenéis algún tipo de comisión?

- Tenemos una comisión de ayuda a la escolaridad, en la cual uno de los temas a tratar es éste: intentar primero ver el problema que hay (familiar, económico, social, si es la niña que está desmotivada o es que le faltan libros etcétera) e intentamos solventarlo.

¿Quién participa?

La asistente social, la de compensatoria, el coordinador pedagógico y los "caps" de Departamento de las tres áreas troncales y yo también he participado hasta ahora y ahora lo he dejado porque llevo mucho trabajo, lo que ocurre es que me lo pidieron para que así se pudiera funcionar. Este es más o menos el proceso.
¿Hace mucho que tenéis constituida esta comisión?

Sí, desde el primer año de la Reforma.

En cuanto al proceso de control, pasáis lista?

Sí, a todas las horas.

¿Ah? A todas las horas?

Si

Si detectáis alguna falta de éstas?

Director
(1ª entrevista)

Si se detecta alguna falta que es un caso porque normalmente vienen, pero si se detecta alguna falta, se llama por teléfono.

¿Al final de la semana?

O el mismo día.

¿Ah el mismo día?

Si. Si se ve que falta un par de días se llama a la familia.

¿La actuación de los tutores es toda más o menos pautada o actúan un poco en función de sus propios criterios?

Los tutores... hombre de hecho en la ESO que hay una reunión de todos los tutores de la ESO que es mensual, creo que es mensual. Los tutores tienen parte de responsabilidad ante todos estos problemas). Los miércoles, de manera mensual, se reúnen.

¿Hace mucho que hacéis este registro?

Pues lo vengo haciendo yo todos los años. Está actualizado hasta el mes de marzo. Incluye hasta 14 faltas. De ahí para abajo, se lleva control pero yo no comunico. Esto lo llevé a cabo por el mismo motivo porque vi que no, no se podía controlar. Lo hice con la intención de controlar el absentismo. Esto se comunica oficialmente así. Veo así la oportunidad que tengo con los alumnos que se han descolgado de la escuela. Esto me preocupa y que hago, una vez he utilizado los instrumentos que tengo a mi disposición, me veo incapacitado porque es insuficiente. Después, me dirijo a Administración pública (Generalitat i Departament d'Ensenyament) y, al inspector, le mando esta lista, diciéndole que a partir de esta fecha yo no me responsabilizo de esta gente. La misma lista se la mando a la coordinadora del centro específico. Yo interpreto que soy administración pública, en parte lo soy aunque no quiero serlo, pero lo soy, pues yo comunico esta notificación a la administración educativa.

¿Qué hace la administración educativa cuando recoge esta notificación?

El paso, que está legislado, es que la recibe el delegado y éste se la pasa al inspector, que toma contacto con la asistente social. Esta es la agilidad que hay. Antes había la figura de la guardia urbana, pero ahora sólo actúan en casos esporádicos, como por ejemplo cuando desapareció un chaval. Como es el caso de un chaval que dejó la escuela, lo encontraron en la calle y lo trajeron aquí, pero ahora ha vuelto a desaparecer y parece ser que ahora se dedica a ir por los contenedores y coger papeles. Pero se ha hecho el seguimiento y bastante exhaustivo.

-Entonces, Inspección lo comunica a SS.SS?.

y SS.SS. se dirige a captar a la familia. Y después se pone en contacto con nosotros, el tutor,...

- Cual es tu perspectiva de cómo ha ido variando el absentismo desde la Reforma...?

-Yo veo que sigue igual.

Director
(1ª entrevista)

-Si?

- O sea Nosotros hemos controlado y hemos recuperado a gente, pero sigue ahí. No puedo decir si más o menos pero yo lo veo ahora muy consolidado (si vas viendo, tengo 2, 4 y 5 ausencias totales pero es que tengo 152, 130 y 104 faltas en febrero) Calcula que todas estas son reales, pero puede haber alguna más (que se ha pasado, que lo he encontrado...que se ha perdido, claro, es una edia muy considerable en este grupo de alumnos: yo cuento hasta 14 faltas, de ahí para abajo....

Estos totales... que quiere decir ¿desaparecidos? que no se incorporan?

Por ejemplo, tenemos un caso en el que vino por recomendación de un centro, y la madre y la alumna se comprometieron por escrito a la asistencia y que, si no, tomaríamos medidas fuertes. Pero no hicieron caso. Caí en la trampa. Ahora se ha hecho cargo otro centro. Este otro caso, la Josefa Flores, han contactado con ellas pero..., sigue sin venir. La Libertad Maya, ésta por ejemplo ya desde el primer año, que falta, incluso los padres que tienen mucho interés en que su hija venga...

-Muchas chicas ¿no?

-Sí.

-¿Tenéis alumnos de origen gitanos?

'
sí. Yo saqué una lista de 23 cuando nos la pidió el "Departament". Pero habría más, porque los apellidos ya varían. Esta chica, por ejemplo, tiene madre gitana, pero el padre no lo es.-

-¿23 sobre qué total?

-Sobre 230 alumnos.

-Es decir, concentración de minoría gitana no hay.

-
No, no. Aunque es una zona de erradicación gitana. Pero eso no quiere decir nada. Luego es difícil identificarlos, porque hay hijos de matrimonios mixtos.-

Claro,. ¿La impresión es que el absentismo está consolidado?

-
Yo pienso que sí. Hemos intentado recuperar algunos. Pero si aparecen un día y desaparecen otro... (respecto a los totales). Ahora bien, la tendencia a las ausencias parciales es muy frecuente desde principios de curso y van en incremento hacia el final de curso. Son las típicas campanas de final de curso, pero recurrentes. Por ejemplo, los que más faltan son chavales que tenemos en la unidad exterior (UAC). Tenemos una UAC y media, es decir, tenemos medio profesor que colabora con ellos: en un principio, el primer curso, 17 horas (¡una barbaridad!) y actualmente dedica 9 horas a los chavales y, otras 9 horas da clases normales. El chaval está media dedicación aislado en la UAC y el resto integrado en el grupo (sobre todo en las asignaturas más manipulativas).

-
¿Desde cuándo tenéis la UAC?

Director
(1ª entrevista)

Desde el segundo año. Del 15 al 20% de casos problemáticos, de NE, ya tienes derecho a tener una UAC. Se hizo un estudio con informe biográfico y se mandó. Y progresivamente se han ido imponiendo a todos os centros y aumentando el cupo de alumnos.-

¿Cuál es la valoración de la eficacia de la UAC?

-

Es un parche. Yo lo digo claro: ni las UACs, ni los UES ni otras unidades no han funcionado ni funcionarán. Yo les digo que por qué no invierten ese dinero en crear escuelas - taller, escuelas de oficios, lo que antiguamente eran escuelas de oficios, con profesorado adecuado que los instruyera en cosas de cara a la vida práctica y al trabajo.

Porqué estos chavales pasan de 1 a 4 años y por sus cabezas no ha pasado un concepto: son incapaces de comprender...-

¿El hecho de que el absentismo esté bastante consolidado a qué lo atribuyes?

-

Lo atribuyo a una cuestión muy clara: el alumnado que antes iba a escuelas con 14 años, ahora está aquí. Estos centros se intenta exigir un mínimo nivel pero están desmotivados por el estudio: son chavales que salen de la escuela antes de los 14 años y ahora están aquí además hasta los 16 años. Luego está el sistema, las cuestiones de la integración y de la diversidad (el sistema): no se puede llevar a cabo. Además es claramente injusta. Chavales que tienen cierto nivel tengan que estar ahí aparcados, porque hay casos problemáticos. Si tú te dedicas a dar clase a un nivel, lógicamente el chaval pierde interés en esforzarse. Yo creo, como decía a un padre, que el aumento del fracaso escolar se debe a estas razones. Para mí, esta reforma que han hecho es negativa. Y la prueba que es evidente, que cuando hay una oferta privada, en condiciones económicas asequibles se van a la privada. Va a ser una evasiva. Y esto hay que comprenderlo. Ahora, dentro de nuestro mundo, lo estamos comentando, lo que va a quedar es el residuo. Está clarísimo.-

¿Y qué alternativas existen?

Pues, para mí la alternativa sería que el chaval estuviera, por lo menos, hasta los 14 años en la escuela. Eso lo primero. Y pasar al segundo ciclo de la ESO en todo caso aquí Aún admitiendo este sistema de la secundaria obligatoria no creo que sea ...bueno ya esta s viendo fíjate en esto (señala el papel con los casos de absentismo).

-

O sea, de 12 a 14 años que estuvieran en primaria?

-

Sí, Y segundo: al chaval que no le interesen los estudios a los 14 años, pues que vaya al mundo del trabajo.

Respecto a las Unidades de escolarización externa, ¿habéis hecho alguna derivación del alumnado?-

No nos han admitido ni una hasta ahora, porque no hay plazas. Los tres casos que hemos tenido -que hemos ido al límite, porque no podíamos más-, los hemos propuesto y, en dos casos, han firmado, en el otro, no han firmado y hay expediente de expulsión.-

¿Quién lo firmó?

-

Director
(1ª entrevista)

Los padres. Y entonces, la solución que he tenido al alcance es expediente a las bravas y que vayan expulsados a la puerta de la delegación. Yo les dije que no los admitía aquí: había que colocarlos en otra parte. Algunos están creando problemas desde el primer día en el instituto.

-

Por lo tanto, el nivel de la escolarización externa es insuficiente?.

-

Totalmente insuficiente. Había una demanda de 50 plazas y una oferta de 30 o así.

-

¿Qué tipo de perfil del alumnado?

Pues un alumno desmotivado totalmente, con bajo nivel, en general, con familias con problemas serios; e incluso alguno metido en el consumo de sustancias, chavales de la calle, proclives a convertirse pues en golfos o asaltadores de coches - que ya lo tuvimos- que más...chavales violentos, agresivos (uno es sumamente agresivo, yo tuve que intervenir un día y me dije: "a ver como reacciona y reaccionó de milagro". Otro tenía unas reacciones rarísimas, era un chaval que parecía taimado y que siempre mentía, siempre echaba la culpa al otro y - éste era el del padre que amenazaba- no sabías por dónde iba; este chaval podía ser peligroso y el padre le zurraba de mala manera también, pero luego era compinche del padre; uno de ellos tenía un problema de esquizofrenia clarísimo, una mosca muerta: nunca hacía nada y, luego, lógicamente, tenía su grupo o banda de calle; otro pues la familia no era una familia, una madre que estaba con un compañero en fase de desintoxicación en la frontera con Francia y no aparecía por aquí, el chaval estaba con la tía y no le llegamos a expulsar, sino que le conseguimos un centro -una especie de escuela - taller- y, después de haberlo conseguido, viene la madre y se lo lleva a un centro privado y paga, se ve que su padre era drogadicto, estuvo en la cárcel y salió, y el oficio de la madre se puede suponer-)

-

Hay mucha problemática social. Mucha, mucha

-

Respecto a las estrategias internas de prevención y de absentismo, lo que son medidas generales de acogida del alumnado, estáis coordinados los centros de primaria y secundaria?

-

Los centros de primaria y secundaria estamos coordinados dentro de lo que se puede hacer. O sea lo que hacemos realmente es el seguimiento a final de curso; citamos al tutor del curso correspondiente de sexto y lo recibe el coordinador pedagógico y la pedagoga. Ellos recaban toda la información oral y escrita. Lo completamos la semana que viene, porque es una tarea que hacemos en junio.

¿Es una información sobre el alumnado?

Sí.....

¿Por lo que respecta a las medidas de acogida?

Normalmente, lo que hago, cuando vienen alumnos que están escolarizados en otros centros a medio curso de la ESO o a principio de curso (segundo o tercero, no de primero), es entrevistarme con los padres y veo la problemática que tienen porque es muy raro que un alumno se cambie a medio curso; y, si puedo, accedo a los centros de procedencia.-

Director
(1ª entrevista)

En estos casos, si no hay dictamen, no tenéis información previa ¿no?

No. Y además los que te vienen con el dictamen, te viene en octubre o noviembre, cuando el alumnos ya se ha inscrito porque tiene derecho a inscribirse antes y, ahí, no podemos cortar. El alumno tiene la plaza y cuando lleva en octubre, noviembre o diciembre el informe del digamos (...) del(...) de l'EAP. Porque el alumnos no viene con el expediente; Pasa de primaria a secundaria y el informe te llega cuando te llega.

A parte de los expedientes académicos (con información de primaria también), ¿qué otra información de seguimiento tenéis en el historial del alumno?

La información del historial familiar que es la información que se recoge cuando hay un problema de estos conflictos familiares, situación emocional o económica, problemas conductuales, etc.). Entonces es cuando contactas con la familia que ya te informan. Luego ya el tutor también recaba información porque la recaba, cuando avisa a los padres.

-

En casos de absentismos, ¿cómo se consigue que el alumno se reintegre? ¿Porque debe haber un problema en cuanto a rendimiento si pierde muchos días de clase...?

-

- No cabe duda. Porque además éstos son casos con bajo rendimiento, desfasados y con retraso. Es que se junta todo. En casos de problemas familiar, económico, etc., tenemos un alumno desmotivado con bajo rendimiento. Normalmente, son alumnos a los que el conflicto ya les viene de la familia. O bien producido por desidia, desarreglos, ¿no?, o por la rebeldía del chaval contra el padre si el padre le controla o no le controla, o bien, normalmente, por el desinterés del alumno.

-

Entonces, ¿cómo se produce la reinserción en el centro de un alumno absentista?

-

¿Cómo? Pues lógicamente a través del tutor: habla con él con buenas palabras desde el principio; si no desaparece poco tiempo después sin saber por qué... Es que tendría que ser un seguimiento personalizado ya en la calle o algo así, para poder seguir la trayectoria de un alumno.

-

Me comentabas que encontrabais dificultad a la hora de contactar con algunas familias.

-

Esta gente se piensa que, por el hecho de venir al centro, que el centro tiene que asumirlo todo sin corresponder a sus obligaciones con sus medios. Ellos son gente (va con la historia del barrio) es gente que lo que son capricho se lo compran y, sin embargo, no tienen para libros, material. Y hay alumnos que hacen incluso campañas negativas: "Yo no pago, no pagues". He tenido que llamar a los padres...y te hacen algunos negocios de gitanos engañando que para qué... Además en este tipo de absentismo la familia

está de su parte. Yo he presionado en algunos casos (...) Realmente, se puede contar poco con la familia. Hay casos parciales en los que la familia se interesa algo, pues si, si se interesa, la misma familia trata al chaval, y viene y pregunta. No hace falta que se haga ni preguntas porque la familia que es un poco sensata acude al centro. Pero no son los casos básicos.-

¿Cuando la familia no acude...?

-

Director
(1ª entrevista)

No tenemos otra solución: servicios sociales. Además yo les digo que son responsables ellos legalmente de la escolarización, porque hubo una ley parlamentaria y porque esta impuesto con la LOGSE la escolarización es obligatoria hasta los dieciséis años. También les digo que si quieren a su hijo verán qué es lo mejor. Pero lo mejor es la guardia urbana, (lo vimos en un caso) hace años.

-

¿Y este tipo de presión contribuye en algo a cambiar la actitud de los padres?

-

Con los chavales con esto de la guardia es un problema que tengo a primera hora y a última hora del día. Les he amenazado diciéndoles que se pueden llevar a sus madres al "cuartelillo" donde responderán a unas preguntas. Pero los chavales son unos "enteradillos" que se las saben todas.

Me has dicho que hay dos tipos de absentismo, fundamentalmente: el total y el parcial... ¿En vuestra actuación en cada uno de los dos es similar o hay alguna diferencia?

-

En el parcial, no cabe duda de que según el promedio no hace falta tanto la intervención de las asistentes sociales, sino que somos nosotros directamente. Pero a mí los casos que me preocupan son estos, los duros. La estrategia que llevamos es la de seguir a aquéllos que vemos más accesibles (acceso a las familias y predisposición de los padres). Es decir empezamos por ahí (por los más fáciles), en vez de ir a buscar los casos inútiles. Esto lo hemos acordado con la directora del centro de aquí de servicios sociales.

-

Hablabas antes de la guardia urbana, pero tengo entendido que ese servicio ha dejado de existir...

No, no existe.

Pero se retiró ese servicio simplemente, sin más?.

-

No sé. Sé que existía. Iban de paisano-

¿Cómo funcionaba?

Es que yo no llegué a utilizarla. Sé que existía esta figura, entonces llamaban a Inspección e iba la guardia urbana a buscarlo. Por cierto que en una revisión de esta semana, se hicieron propuestas a este respecto: la colaboración de las instituciones era uno de los puntos de la reflexión. Pero yo creo otra cosa: considero buena la intervención de la policía o de la guardia urbana no para este problema, sino para el problema que tenemos aquí en la puerta de gente que se pincha, de chavales que vienen de afuera avasallando a los chavales de aquí - a algunos los han cascado-; sería bueno que pasara un coche de vez en cuando (que por cierto, me llevo bien con el comisario de la policía nacional) y de hecho pasa un coche, pero aparece uy periódicamente.

-

Por lo que respecta al Departament d'Ensenyament (Delegación y servicios centrales), en cuanto al tema del absentismo, ¿tiene alguna intervención?

-

Nada, nada. Al Inspector le he mandado también como a la asistente esta lista pero nada más.

-

Director
(1ª entrevista)

(Ruidos. En la puerta contigua el cap d'estudis habla con un alumno y le pregunta si sabe lo que ha de hacer. Le recuerda que han de venir sus padres a hablar con él. Le repite insistentemente que quiere que vengan sus padres a hablar con él. El alumno se defiende diciendo que otro profesor le ha puesto una falta diciendo que estaba fuera del centro, a lo que el cap d'estudis le interrumpe alegando que se escapa todos los días. Se da cuenta que nos han interrumpido y cierra la puerta.

Prosiguen pero ya no se oye la conversación. El director del instituto comenta:

-

¿Ves? Precisamente una expulsión, mira por donde éste es uno de los casos...y ahora lo tendré aquí (señala el cuarto contiguo) , hasta que le caen las lágrimas

¿Cómo?

Que ahora lo tengo yo aquí, hasta que al final los hago soltar lágrima. No amenazarlos. Amenazarlos fuerte no, pero si recriminarlos, es que es un show!

Ya. Bueno, ¿Tenéis casos de DGAI, de l'EAIA o asistencia al menor?.

DGAI tuvimos uno el año pasado. Era un caso de esquizofrenia. Ahí tienes la colaboración. En teoría, éramos l'EAP, DGAI, la asistenta social y nosotros. Le hicieron la recomendación de que fuera a San Juan de Dios y se le buscó un sitio y el padre no lo llevó. Hasta que vinieron los problemas fuertes. Esto fue de cara al verano, en julio fuera y en septiembre fuera, a otro centro y se acabó.

-

Y éste mismo, si éste mismo del que hablábamos apareció el año pasado con una marca en el cuerpo. Se ve que el padre se lo llevaba a tomar vinos por ahí. Por las noches se dedicaba a llamar a mi casa y a molestar, cuando me ponía yo colgaba. En una de las expulsiones el chaval vino al día siguiente con el cinturón marcado aquí (señala la cara. Cogí inmediatamente al tutor y le dije de hablar con él y con el padre, en fin...!-

¿Qué valoración haces de la administración educativa, l'EAP, compensatoria y sus políticas por lo que respecta al tema del absentismo?-

El EAP y las asistentas sociales colaboran con nosotros y no tienen obligación. Ahora se pedía que fuera obligatorio, por ejemplo, Llegamos aun acuerdo de forma que colaboraran con nosotros. Me parece bien. Respecto a la administración educativa, para mí la respuesta es negativa. Si yo le digo qué hacer con todo esto al menos que me dé una respuesta. Viene la inspectora a ver la lista, pero ante los problemas estamos solos, y ya te digo respecto a las UEE cuando yo he mandado un caso pues no hay plaza y yo he dicho ¡pues, éste se va fuera con expediente!.

-

¿Qué tipo de demandas le harías a la administración educativa en cuanto al tema de absentismo, directa o indirectamente?-

La primera crear un instrumento que canalizara todo esto y que luego, una vez presentas la denuncia de estos hechos intervenga realmente con sus medios, con

Director
(1ª entrevista)

asistenta social o a través del ayuntamiento. Es decir, pediría una figura intermedia para estos casos y y que diera respuestas fuera. A las casas.-

¿Por qué la figura de la asistenta social?

-

Si, funciona, pero evidentemente desde que se inicia hasta que llega allá.-

¿Pero vosotros tendréis con la asistenta social y la persona de compensatoria una relación de manera de regular?-

Sí, bastante. Cuando hay un caso, por vía telefónica me llama ella o la llamo yo.

-

Puede ser que sea recurrente, con la información a inspección, puede ser que lo iniciemos, lo eliminemos o puede ser que cuando la cosa ha llegado a un punto la llamemos a ella. Vamos improvisando como podemos. Porque tampoco hay una normativa escrita que diga esto va así.-

Es que haría falta ese instrumento que digo yo creado por el Ayuntamiento en conexión con la Delegación, porque al fin y al cabo está hablando del plan educativo de ciudad. Es decir, que hubiera una coordinación. Y pedir incluso la intervención de la Guardia Urbana, si hace falta, para que vaya a las casas. Normalmente, en la época de Franco, la Guardia Civil veía un chaval pequeño por la calle y lo llevaba a la escuela y llamaban al padre. Pues esto tiene que ser así. Si es necesario utilizar una forma de coerción, pues hay que utilizar una forma de coerción. Como es obligatorio (golpea la mesa) que el chaval esté escolarizado, por lo tanto si el padre no cumple con esto, es responsable subsidiario. Por lo tanto, tiene que ir a buscar al padre, porque el padre si tiene buena voluntad y si no es tonto, sabe si el chaval de casa y no va al colegio. Y no se hable más. Si el chaval llega más tarde a casa o lleva malas notas tiene que preguntarse por qué. Además, yo mando cartas desde aquí.-

Habéis hecho alguna demanda a la administración local?

-

No. Tendría que pensarlo y podría hacer una sarta de demandas.

¿Podrías expresarme en dos o tres ideas o palabras los 2 o 3 aspectos que más caracterizan al instituto desde el punto de vista pedagógico?

-

Ahora si que me pones en un aprieto.

(silencio)

Te lo pregunto de otra manera, si yo fuera una madre que trae a su hija a la escuela ¿qué me explicarías del instituto de sus características, des del punto de vista educativo?

-

Desde el punto de vista de la dirección, pretendemos, yo personalmente, siempre y desde que se implantó la ESO, sobre todo con el plan nuevo, como objetivo un buen rendimiento de los chavales y que éstos salgan lo mejor preparados posibles. Para esto, hay que crear el clima y el objetivo del clima aunque puede ir en contra de la LOGSE, porque la LOGSE dice que no hay que comunicar conocimientos, sino crear hábitos y habilidades, yo pienso que el método no puede llegar a ser eficaz sin unos contenidos y, a la inversa, unos contenidos sin crear hábitos tampoco funciona. Yo pienso que hay que buscar la preparación completa, y no sólo la parte más humana sino la parte humanística y creativa, la parte didáctica. Para dar esto, yo me he propuesto

Director
(1ª entrevista)

unas ideas pedagógicas: orden disciplinario, porque con las problemáticas que vienen hay que aplicar una disciplina. Esto no quiere decir que sea mano férrea, sino que hay tácticas como puede ser aplicar el reglamento, pero también el diálogo con las familias y los chavales; para eso tenemos los tutores. Yo les insisto mucho que hablen con los padres, que los llamen para que vengan; y luego tenemos una pedagoga terapeuta que los va recibiendo uno a uno: a los padres y a los niños. Hacemos un seguimiento. Y esto completado con el EAP. El EAP también sigue a los casos éstos. Es decir, mejorar el nivel del alumno, capacitarle y prepararle y la estrategia es seguimiento individualizado y familiar y orden disciplinar. -

Con respecto a esta idea, ¿cuál es el nivel de implicación del profesorado?

-

Relativo.

Dime un número del 1 al 4.

Hay casos. En general, pondría el 2. Lo cual indica que el 2% me toca a mí y nos toca al equipo, porque lo que no hace uno lo debe hacer el otro.-

¿Y por qué este nivel de implicación?

-

Porque hay un desfase tremendo. Si, hay una...una...¿cómo te diría yo? Una frustración tremenda con el cambio. Los profesores del Bachillerato clásico era un profesorado especialista que se dedicaba a su materia lo mejor posible. Lo cual no quiere decir que todo lo hiciera bien. Ahora de repente cambia y han desmontado el esquema del profesor: le llaman más educador, psicólogo, director espiritual y vigilante y le quitan importancia al arma que él tenía que era su preparación. Todo esto es clarísimo. Esto repercute en: frustración, decepciones, estrés. -

¿Qué tipo de preparación ha habido para aplicar esto?

-

Los cursillos aquellos famosos de la LOGSE o Reforma que no sirven para nada. Ni quien los daba ni lo que daban. No los han utilizado más que para hacer proyectos y cosas. Yo por ejemplo hice el general que lo daba uno que tuve aquí interino y yo cada día le pedía consejo para ver cómo le pillaba. -

¿Eran cursos colectivos?

-

Sí, sí eran cursos colectivos.

-

Me refiero a que la formación no iba a un colectivo de profesorado, ¿no? a un medio claustro o a un claustro, no a colectividades, no a la junta directiva, sino a individualidades.

-

Sí, claro. De todos los centros. Había que hacer el curso de Reforma y se hacía. Nos apuntábamos a uno y a otro. -

¿Vosotros tenéis alguna experiencia de formación colectiva (asesoramiento o seminario) en los últimos años como claustro? -

Para acción tutorial. Ha habido un representante del centro y los que han querido.

-

Director
(1ª entrevista)

Y os dieron asesoramiento sobre, por ejemplo, cómo tratar el tema del conflicto, cómo resolver conflictos, atención a la diversidad, etc.

-

Sí. Los ha habido. Por ejemplo, yo hice el de atención a la diversidad intercultural, por mi cuenta. Y otro tipo de cursillos. -

¿Ayuda ese tipo de formación a tener más recursos en el día a día ante la diversidad y respecto a las normas? ¿Es útil?

-

Mira, de todo se aprende, pero a la hora de la verdad tienes que improvisar: la experiencia es la que hace la teoría -

Hablando de diversidad, ¿me podrías dar un ejemplo de cómo respondéis a la diversidad de alumnado que tenéis?

Ahora ya sabes que de la diversidad se le hace un curriculum a todo y el de la UAC el curriculum que tiene es atender la parte instrumental convenientemente en grupos reducidos y a nivel de conocimientos, lo mínimo: los instrumentos más fundamentales. A nivel de curriculum concreto: recortar y quitar materias, para que dar inglés al que ya le cuesta aprender el castellano, (mejor que no tenga dificultades añadidas). Y, por ejemplo, en vez de dar dibujo, mejor dar tecnología.

-

¿Es decir, las instrumentales en la UAC?

-

Sí.

¿Con mitad y mitad de horario?

Sí, mitad y mitad. Pero es que además luego el currículum es limitado y luego pasan o, mejor dicho, los pasamos. Prefiero que corran y se planten en los 16 años y se vayan. Sí, sí, porque sino pueden estar aquí hasta los 20 años. -

¿El resto de la clase es más o menos homogéneo?

-

Aquí hemos estado discutiendo el horario de los profesores por los grupos. El grupo de diversidad hace un horario mixto que es el sistema de donde haya dos grupos hacer tres grupos. En cierto momento, de los otros dos grupos sale ese tercero y van un tiempo con el especialista de laboratorio y otro tiempo con la pedagoga.

¿Y su organización sería por cursos: primero, segundo, tercero?

-

Si, bueno el cuarto no, porque el cuarto son cuatro grupos; sería mucho desdoblamiento y ya están en el último curso. Ya lo han tratado en anteriores cursos.-

¿Algún elemento de innovación formativa, metodología o algo que te parezca relevante?

-

Esto es ya más difícil. Habría que escoger todos los diseños curriculares que te hablan de metodologías y tal. Sería ir por áreas.

-

-Hablando de áreas, ¿cómo funciona el tema de la coordinación del profesorado?

¿Es por áreas o es por ciclo?

-

Director
(1ª entrevista)

Por etapas. La ESO, es una etapa.

¿Y dentro de la ESO?

-

Dentro de la ESO, los tutores actúan conjuntamente si son de primero, o si es tutor individual de grupo, pues actúa por sí mismo. Lo que pasa es que luego se funciona a nivel de reunión de ESO -

¿Y la coordinación entre áreas de, por ejemplo, lengua, etc.?

-

Luego tenemos también coordinación en las instrumentales, para la planificación de la diversidad; van conjuntamente. Eso que se hace del tercer grupo, y van pasando y tienen que hacer la diversidad en las tres materias. Luego también las lenguas se coordinan entre ellas, sobre mínimos y tal y sobre el tipo de exigencias, de estrategias.

-

Me comentabas antes que ibais a elaborar el PAT o ¿lo tenéis elaborado?

-

No.

-

¿Está en proceso?

-

Es una idea.

-

¿Cómo tenéis pensado desarrollarlo?

-

Pues está sin hacer. Hay un esbozo con un programa que se hizo el año pasado. Ahora vamos a plantearlo y a darle forma a todo ello. O sea, se va haciendo con las reuniones periódicas que se van haciendo y con unos objetivos.-

¿De momento que hay, un tutor por curso con horas de dedicación al grupo-clase?

-

Hay tres horas, según la normativa: una hora de reducción de clase al profesor y esa hora lectiva se la dedica a una hora a la semana con los alumnos. Y luego tienen otras dos: una de atención individualizada y otra para atender a las familias. Esas dos no entran en horas lectivas, sino de permanencia en el centro no lectivas. Tienen una hora entre las dieciocho y otras dos entre las veinticuatro.

l hecho de que una hora sea dentro de horario lectivo en vez de fuera...

-

Está legislado e incluso si no puede, se le dan dos horas lectivas: una para atender al grupo, se la descontamos y la otra, se descuenta del período de permanencia.

-

Nos interesa captar el tipo de alumnado y como es muy difícil se nos ocurrió aplicar los resultados de un estudio sobre éxito y fracaso del alumno en la EGB, de hace 5 años donde aparecía un tipología de 5 tipos de alumnos: A) alumnos con problemas de rendimiento escolar:

-Yo ahí te pondría un 25%.

Tipo B) alumnos que tienen mala vivencia con al escuela (rechazo escolar):

Para darte porcentajes, mejor te doy el cálculo que yo hago y los últimos datos: a) alumnos limitados sin expectativa: los de la UAC: un 20%. Son los chavales que no se lo van a sacar. -

(Entra el jefe de estudios comienzan a discutir e intentar calcular porcentajes pero no se ponen de acuerdo)

Director
(1ª entrevista)

Y los alumnos conflictivos-
Siempre son muchos (señala el jefe de estudios)

-
Un 10% (dice el director)

O más, un 15% o así (señala el cap d'estudis)

-
Y a los alumnos que van aprobando con moderación, más bien justos?

-
Pues un 40% más o menos que aspiran a pasar a bachillerato.

Y dentro de ese 40% están los alumnos virtuosos, ¿los buenos?

¿Qué porcentaje sería sobre ese 40%?

Nada. Un 10%. (El Jefe de estudios)

No. Aquí un 25% o un 30% (*limitados sin expectativas*), aquí un 10% (*virtuosos*)
Aplicados con moderación
pues... sobre un 40%.

Es decir, recapitulando ¿Un 10% de "buenos", un 40% aplicados con moderación,
un 15% en conflicto, i un 25% limitados, sin expectativas?

Si, algo así (*responde el director*)

Por lo que respecta a la ficha verde, me interesaría conocer el numero de
alumnado, para ver la dimensión del centro según 1º, 2º, 3º de ESO y luego los
bachilleratos [ruido: el entrevistado busca papeles] del curso 1998-1999.
(*Pasa un largo rato buscando papeles que no encuentra.*) Al final señala.

Mira, yo buscaba esto, pero aquí no vienen los niños y las niñas, lo tengo,
pero no se donde lo tengo. Bueno, mira, hay de primero de ESO: 53 ; de 2º: 64
(con los de UAC: 9, de 1º y 2º); 3º: 113 (con los de UAC: 12). Ah? No! los de
la UAC no están incluidos, a ver... espera, ah! Sí, si, si, si que están
incluidos.

¿Y los de bachillerato de Reforma?

Luego te lo digo.

(*Sigue por unos minutos más buscando al ordenador, maneja papeles pero no
encuentra lo que busca, mientras se oye mucho barullo de fondo*)

Le pregunto: ¿Sois un Centro de Atención Educativa Preferente?

No. No.

Bien, para acabar, del total de casos absentistas (20), hemos hecho una
tipología de cuatro: a) los que faltan a la escuela de manera esporádica o
aleatoria b) absentistas que faltan reiteradamente
porque hacen otra actividad normalmente no remunerada; c) los crónicos y d) los
absentistas de aula. -¿Te sería muy difícil aproximarnos a éstos tipos?

Es decir, de esos 15, ¿cuáles son del tipo b)?

De 20 tenemos 5 crónicos y...mira ésta otra hoja está actualizada, mira puedes
poner más unos 10 alumnos son de tipo crónico, Aquí puedes poner hasta 104
faltas, todos son crónicos, algunos de acuerdo con la familia, y de ahí para
abajo serian el tipo dos.

¿Y del tipo 1?

No ahí nada

¿Y absentismo de aula?

No, tampoco, no tenemos, prácticamente.

Bien, pues esto es todo

Muy bien si necesitas algo más ya me lo dirás

Muy bien, pues muchas gracias.

Cap d'estudis
(2ª entrevista)

(Conversa telefònica)

L'Alfred em comenta que es probable que no guardin els llistats de l'any passat sinó que els hagin esborrat. A principi de curs i al desembre envien a delegació i a serveis socials un llistat dels casos d'absentisme detectats. Ell ha completat sobre aquesta llista els casos que recordava de l'any passat i si faltaven molt o poc. Per primer cop a principi de curs aquest any l'administració els hi ha enviat algun tipus d'enquesta. Hem quedat que mirarà si em pot facilitar aquesta espècie d'enquesta així com el llistat mensual de les faltes d'assistència de cada curs per tal que jo pugui elaborar el meu propi llistat.